

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **28**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 24 maart 2010

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	6
VERONTSCHULDIGINGEN	6
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	6
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het nieuwe voorstel van de GM-directie om Opel Antwerpen langer open te houden en de rol van de Vlaamse Regering bij de zoektocht naar een mogelijke overnemer	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het nieuwe voorstel van de GM-directie om Opel Antwerpen langer open te houden en de rol van de Vlaamse Regering bij de zoektocht naar een mogelijke overnemer	6
ACTUELE VRAAG van de heer Marino Keulen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het aantal klachten bij De Lijn	11
ACTUELE VRAAG van de heer Luckas Van Der Taelen tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de werking van de provinciale beoordelingscommissies die moeten toezien op de toepassing van de 'wonen in eigen streek'-bepalingen uit het Grond- en Pandendecreet	16
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Verfaillie tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over nieuwe hoogbouw aan de kust	21
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schorsing door de Raad van State van het verbod op het dragen van religieuze symbolen in het Gemeenschapsonderwijs en een eventueel decretaal initiatief ter zake	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schorsing door de Raad van State van het verbod op het dragen van religieuze symbolen in het Gemeenschapsonderwijs en een eventueel decretaal initiatief ter zake	
ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schorsing door de Raad van State van het verbod op het dragen van religieuze symbolen in het Gemeenschapsonderwijs en een eventueel decretaal initiatief ter zake	23
VERWELKOMING	29
ACTUELE VRAAG van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de timing van de inhaaloperatie voor schoolinfrastructuur	30
ACTUELE VRAAG van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toekomst van de Nederlandstalige basisschool De Letterbijter in Wezembeek-Oppem	31

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de houding van het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem ten aanzien van de Nederlandstalige basisschool De Letterbijter	31
ACTUELE INTERPELLATIE van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aangekondigde investeringen in kinderopvang en een Vlaamse kinderbijslag	36
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	52
BELEIDSNOTA Cultuur 2009-2014, ingediend door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur – 192 (2009-2010) – Nrs. 1 tot 5 Bespreking	52
BELEIDSNOTA Sport 2009-2014, ingediend door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport – 200 (2009-2010) – Nrs. 1 tot 6 Bespreking	61
BELEIDSNOTA Jeugd 2009-2014, ingediend door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel – 203 (2009-2010) – Nrs. 1 tot 5 Bespreking	69
BELEIDSNOTA Media 2009-2014, ingediend door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding – 209 (2009-2010) – Nrs. 1 tot 5 Bespreking	76
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Bart Caron en Luckas Van Der Taelen tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Cultuur 2009-2014 – 192 (2009-2010) – Nr. 2 Hoofdelijke stemming	84
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans, Peter Gysbrechts, Bart Tommelein en Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Cultuur 2009-2014 – 192 (2009-2010) – Nr. 3 Hoofdelijke stemming	84
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Paul Delva, Johan Verstreken, Veli Yüksel, Lieven Dehandschutter, Wilfried Vandaele en Philippe De Coene en mevrouw Yamila Idrissi tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Cultuur 2009-2014 – 192 (2009-2010) – Nr. 4 Hoofdelijke stemming	85
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Bart Caron tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Sport 2009-2014 – 200 (2009-2010) – Nr. 2 Hoofdelijke stemming	85

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Kris Van Dijck, Lieven Dehandschutter, Johan Sauwens, Veli Yüksel, Johan Verstreken en Philippe De Coene en mevrouw Caroline Gennez tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Sport 2009-2014 – 200 (2009-2010) – Nr. 3 Hoofdelijke stemming	85
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Johan Deckmyn, Wim Wienen en Erik Arckens tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Sport 2009-2014 – 200 (2009-2010) – Nr. 4 Hoofdelijke stemming	86
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Peter Gysbrechts, Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein, Herman Schueremans en Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Sport 2009-2014 – 200 (2009-2010) – Nr. 5 Hoofdelijke stemming	86
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Sabine Poleyn, Katrien Schrijvers, Tinne Rombouts en Danielle Godderis-T'Jonck en de heren Lieven Dehandschutter, Philippe De Coene en Chokri Mahasinne tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Jeugd 2009-2014 – 203 (2009-2010) – Nr. 2 Hoofdelijke stemming	87
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Elisabeth Meuleman tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Jeugd 2009-2014 – 203 (2009-2010) – Nr. 3 Hoofdelijke stemming	87
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Chris Janssens, Johan Deckmyn, Erik Arckens en Wim Wienen tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Jeugd 2009-2014 – 203 (2009-2010) – Nr. 4 Hoofdelijke stemming	87
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Bart Caron en Luckas Van Der Taelen tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Media 2009-2014 – 209 (2009-2010) – Nr. 2 Hoofdelijke stemming	88
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Wim Wienen, Johan Deckmyn en Erik Arckens tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Media 2009-2014 – 209 (2009-2010) – Nr. 3 Hoofdelijke stemming	88
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Bart Tommelein, Jean-Jacques De Gucht, Peter Gysbrechts, Herman Schueremans en Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Media 2009-2014 – 209 (2009-2010) – Nr. 4 Hoofdelijke stemming	88

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Jos De Meyer en de dames Tine Eerlingen en Els Robeyns tot besluit van de op 9 maart 2010 door de heer Jos De Meyer in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toestand van de gebouwen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) in Merelbeke – 425 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	89
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Stefaan Sintobin en Joris Van Hauthem en de dames Linda Vissers en Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt tot besluit van de op 9 maart 2010 door de heer Jos De Meyer in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toestand van de gebouwen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) in Merelbeke – 426 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	89
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Irina De Knop, de heer Sven Gatz en de dames Marleen Vanderpoorten, Gwenny De Vroe en Ann Brussee tot besluit van de op 9 maart 2010 door mevrouw An Michiels in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toestroom van anderstalige leerlingen in de scholen in Halle-Vilvoorde – 430 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	90
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Johan Deckmyn, Frank Creyelman, Chris Janssens en Jan Penris tot besluit van de op 11 maart 2010 door de heer Johan Deckmyn in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de herstructurerings bij Carrefour – 432 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	90
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Jan Penris, Frank Creyelman, Johan Deckmyn en Chris Janssens tot besluit van de op 11 maart 2010 door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toekomst van de Antwerpse Opelfabriek in het licht van de gewijzigde financiering van het reddingsplan van GM voor Opel – 434 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	91
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	91
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	94
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	94

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

We heten in het bijzonder de minister-president welkom. Na heel veel overleg hebben we besloten om de minister-president rechts van mij te laten zitten, want zijn zitplaats is minder toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Op deze manier is het probleem opgelost.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Carl Decaluwe, Lydia Peeters: ambtsverplichtingen;

Bart Tommelein: door Vlaams Parlement toegestane zending;

Annick De Ridder, Marijke Dillen: familieverplichtingen;

Tinne Rombouts: gezondheidsredenen.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 60/21)

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het nieuwe voorstel van de GM-directie om Opel Antwerpen langer open te houden en de rol van de Vlaamse Regering bij de zoektocht naar een mogelijke overnemer

ACTUELE VRAAG van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het nieuwe voorstel van de GM-directie om Opel Antwerpen langer open te houden en de rol van de Vlaamse Regering bij de zoektocht naar een mogelijke overnemer

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Minister-president, we zijn blij dat u terug in ons midden bent in goede gezondheid. Een van uw coalitiepartners zei daarnet nogal stoutjes: “De minister-president wordt gerold.” (*Gelach*)

U kwam al rollend binnen. De uitspraak kwam uit de N-VA.

De heer Ludwig Caluwé: Neen, neen, in de regering loopt alles op wieltes!

De heer Jan Penris: Ja, ja, als u maar niet over het paard wordt getild ...

Minister-president, ik denk soms dat u en ik onze roeping hebben gemist. We hebben een gelijkaardige carrière, zij het dat u twee klassen hoger speelt dan ik, maar we zijn samen begonnen in een beroepsorganisatie en daarna zijn we in de politiek gerold – letterlijk in uw

geval –, maar we waren beter acteur geworden. Een slecht acteur kan immers nog altijd terecht in een goedkope soap, en soms voel ik me als een acteur in een goedkope soap, de soap van Opel Antwerpen, helaas.

Twee weken geleden heb ik u al moeten interpellieren over dit verhaal en vandaag staan we hier weer, en terecht. Vandaag zijn we iets concreter dan twee weken geleden, want toen kregen we de aanzet te horen, namelijk dat de directie van Opel eventueel bereid zou zijn om de fabriek, de plant, iets langer open te houden zodat er een overnemer gevonden zou kunnen worden. Vandaag is die eventualiteit heel concreet geworden. De Opeldirectie zegt nu niet langer dat het een optie is, maar zegt voor dat plan te gaan. Noem het een plan B of een plan B+, we zullen mekaar geen vliegen afvangen in dit pijnlijke dossier.

Er is een opportuniteit. U, de Vlaamse Regering wordt voor de uitdaging geplaatst om op die opportuniteit in te gaan of niet. Ik heb maar één vraag. Ik weet dat u de beste bedoelingen hebt, maar wat zult u concreet doen, met wie gaat u praten, welke opties wilt u lichten? De directie van General Motors (GM) doet u een voorstel en ik neem aan dat u de uitdaging aangaat. Wij willen vanuit het parlement weten op welke manier, hoe. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, minister-president, ook namens mijn fractie: welkom. We wensen u een spoedig herstel toe.

Mijn collega Penris heeft het een soap genoemd, ik heb in mijn kop ‘een thriller’: een thriller die nog steeds geen einde heeft gekregen.

Na voorstellen en tegenvoorstellen en een aankondiging van de sluiting is er vandaag een nieuwe fase in deze thriller: uitstel van sluiting tot eind december. Dat geeft alle betrokkenen de tijd om tot eind september met een mogelijk alternatief of een overnemer te komen. Dit zou maar een deelaspect zijn van een totaalplan dat de directie heeft voorgesteld. Ik lees in de krant dat er onder andere eind mei 1250 arbeiders nu al moeten afvloeien. Of dat definitief is, weet ik niet.

De vakbonden vinden dit een goed vertrekpunt om te onderhandelen. De arbeiders zijn vooral gefrustreerd, denk ik. De onduidelijkheid blijft. Duidelijkheid zou een goed punt zijn. Maar het is een feit dat we vandaag zijn geraakt waar we zijn door samenwerking en eensgezindheid. De vakbonden, de Europese vakbonden, de Vlaamse Regering en de andere regering hebben zich niet uit elkaar laten spelen. Daarom is het belangrijk om ook nu die eensgezindheid te behouden.

Minister-president, aansluitend op wat de heer Penris heeft gezegd, vindt u het voorliggende plan – ik weet niet of u er al kennis van hebt genomen – een goed beginpunt voor onderhandelingen en voor een structurele en blijvende oplossing voor de Opelarbeiders?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Collega's, ik wil iedereen danken die mij een voorspoedig herstel heeft toegewenst. Ik heb veel wensen gekregen van meerderheid en oppositie en van vele Vlamingen. Dat doet mij goed en het kan mijn herstel enkel bespoedigen.

Voorzitter, hartelijk dank voor dit kleine bureautje hier naast u. Ik ga ervan uit dat ik niet te vaak naast u hoeft te zitten in deze situatie. Ik wens dat mijn ergste vijand niet toe. (*Gelach*)

Voorzitter, voor er misverstanden ontstaan, ik bedoel: hier zitten in een rolstoel met krukken naast u. Dat wens ik niemand toe. Iedereen wil uiteraard naast u zitten, maar dan in volledige gezondheid van lichaam en geest.

Mijnheer Penris en mevrouw Turan, het is een zeer ernstig dossier. Soap of thriller, het gaat over heel veel mensen, heel veel gezinnen die al maanden in onzekerheid leven en al heel wat signalen hebben gekregen, voorstellen, tegenvoorstellen, communicatie enzovoort. Het laatste

wapenfeit is dat er deze week een herwerkt voorstel op tafel is gelegd. Het houdt in dat men Antwerpen extra tijd geeft om een investeerder te zoeken tot 30 september en de mogelijke sluitingsdatum wordt 31 december.

Mijn reactie enkele dagen geleden was dat dit langs de ene kant positief geduid kan worden, mevrouw Turan. Men krijgt meer tijd voor het zoeken naar een investeerder. Langs de andere kant zegt men duidelijk dat de fabriek dichtgaat in december. Gisteren vroegen de werknemers van Opel Antwerpen duidelijkheid. Die vraag zal enkel toenemen. Zij wensen concrete stappen.

Wat doet de Vlaamse Regering met dit nieuw voorstel? Dat is heel duidelijk. Mijnheer Vereeck, we hebben het er in het verleden over gehad. Ik verwijs bijvoorbeeld naar Saab. Wij hebben in alle stilte heel wat zaken bekeken en voorbereid. Ik kondig vandaag aan, voorzitter en collega's, dat wij deze week een reconversiegroep opstarten, die de zoektocht naar nieuwe investeerders moet voortzetten. Dit is overlegd met ministers Lieten en Muylers. Ik heb ook de vakbonden aan de lijn gehad en het federale niveau.

De doelstelling van die reconversiegroep is het aantrekken of ontwikkelen van nieuwe industriële activiteiten met hoge toegevoegde waarde qua werkgelegenheid op de site van Opel. In eerste instantie zal de focus liggen op de autosector of de industriële sector. De groep heeft tot doel belangrijke industriële investeerders aan te trekken, op vrij korte tijd, namelijk maximaal een zestal maanden. De reconversiegroep bestaat voornamelijk uit mensen uit het bedrijfsleven, aangevuld met vertegenwoordigers van de betrokken Vlaamse ministers en een afgevaardigde van de premier. Die contacten en discussies binnen de stuurgroep kunnen ook worden uitgebreid, met de bevoegde federale en Vlaamse administraties en met ad-hocleden. De werking moet zeer pragmatisch, doelgericht en actiegericht zijn. De prioriteit bestaat erin in een eerste fase te focussen op het aantrekken van investeerders uit de automobielsector. Op korte termijn zal een 'investment prospect' om buitenlandse investeerders aan te trekken, de overheidsstimuli inbegrepen, worden opgemaakt. Het benaderen van potentiële investeerders zal onverkort worden voortgezet en gedynamiseerd. Bijkomend zal ook een speciale actie gebeuren vanwege Flanders Investment & Trade (F.I.T.) voor het aantrekken van internationale investeerders, net als overleg met GM over door dat bedrijf al geleverde inspanningen voor het aantrekken van investeerders.

Volgende week al komt die groep bijeen. Ik ben ervan overtuigd dat we de capaciteiten en de troeven van de fabriek, en ook vooral van de werknemers, volop moeten uitspelen. We hebben dit dossier al getrokken, samen met de vakbonden en met Agoria. Dat blijven we doen, ook met de ondersteuning door de federale overheid, zeker als het gaat over fiscaliteit en dergelijke. We beginnen nu dus heel duidelijk en heel publiekelijk hiermee. Zo kunnen we niet alleen die zaak versnellen, we zullen ook wat de beide vraagstellers hebben gevraagd, daadwerkelijk kunnen actualiseren en concretiseren.

De heer Jan Penris: Minister-president, ik ben blij met uw antwoord, en niet alleen omdat u me gelijk geeft. Gelijk krijgen is natuurlijk altijd aangenaam, maar men moet ook gelijk hebben. Ik ben blij dat u mijn gelijk erkent in dit dossier en dat u het pad van het plan B mee wilt bewandelen. Wat dat plan betreft, zou ik ambitieus zijn. Ik geef de heer Watteeuw nooit graag gelijk. Dan krijg ik koude rillingen over mijn rug, maar wat dit betreft, moeten en mogen we ambitieus zijn. We moeten de kennis die we in Vlaanderen hebben, gebruiken om misschien de wagen van de toekomst bij ons te bouwen. We moeten niet op zoek gaan naar oplossingen die worden aangereikt vanuit Azië, China of India. Met dat alles hebben we niets te winnen. We hebben voldoende intelligentie en capaciteit in eigen huis om een wagen voor de toekomst te bouwen. Dat had al heel lang uw ambitie moeten zijn. Ik hoop dat het vandaag uw ambitie is geworden.

Mevrouw Güler Turan: Minister-president, u hoeft me geen gelijk te geven. Ik wil ook geen gelijk krijgen. Ik wil alleen gelijk hebben, recht hebben voor die arbeiders. Daarom ben ik heel blij dat u op korte tijd met een werkgroep begint. Veel tijd hebt u niet: 6 maanden om

een blijvende, ernstige investeerder aan te trekken, is niet lang. De werkgroep is samengesteld uit mensen uit de diverse overheden, en in samenspraak met de vakbonden. De samenwerking blijft dus. De diverse betrokkenen laten zich op dit ogenblik niet uit elkaar spelen door de ons bekende CEO. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister-president, ik dank u eveneens voor uw antwoord van daarnet. Het geeft inderdaad blijk van visie vanwege de Vlaamse Regering. Die visie is in dit dossier eigenlijk altijd gevolgd. Eerst en vooral moesten alle kansen en mogelijkheden binnen de GM-groep worden uitgeput, maar anderzijds moesten de ogen worden opgehouden voor andere mogelijke kansen voor de fabriek in Antwerpen, met 2600 competente medewerkers.

Het is belangrijk dat iedereen bij deze oefening betrokken is, alle bevoegdheidsniveaus en alle betrokkenen, en dat we niet wachten op de heer Reilly om een investeerder te zoeken. Ik denk niet dat GM de redding zal brengen door een externe investeerder te vinden, we zullen zelf de hand aan de ploeg moeten slaan. Daarbij moeten we vooral focussen op de mogelijkheden die er zijn in de automobielsector.

In tegenstelling tot de heer Penris, denk ik niet dat we oogkleppen mogen hebben. De wereld is geglobaliseerd, de economie is internationaal, zeker wat betreft de automobielsector. De opportuniteiten die zich voordoen in China, India en andere landen die actief zijn in deze sector, moeten we grijpen en we moeten er de nodige contacten mee leggen.

Ik heb nog een bijkomende vraag: zijn er vanuit de Europese Commissie al nieuwe signalen gekomen over de manier waarop zij dit dossier verder wil aanpakken?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik sluit me aan bij de vraagstellers. In de reacties van de vakbonden en de werknemers, valt me op dat de elastiek bijna op springen staat. Voor de werknemers wordt de onduidelijkheid nagenoeg ondraaglijk. Ik ga er volledig mee akkoord dat we de nieuwe kansen die we krijgen, ook al gaat het maar om een paar maanden, met twee handen moeten grijpen.

We hebben er al over van gedachten gewisseld in de commissie, maar ik vraag me af of het niet zo is dat de wet-Renault een paar minder gunstige neveneffecten heeft, in die zin dat de directie wordt verplicht om rekening te houden met de voorstellen van de vakbonden. Dat is maar goed ook, maar het zorgt er wel voor dat ze op den duur voldoende hebben aan het wekken van het vermoeden dat ze mee zoeken naar een oplossing. De vraag is of ze dat inderdaad zo bedoelen en of dat geen bijkomstig effect is van de wet-Renault. Moet de minister-president niet eens met de federale collega's overleggen om de wet-Renault te herbekijken? Die wet heeft de allerbeste bedoelingen en ik sta er wel achter, maar ze heeft misschien wel enkele negatieve effecten waar we eens over moeten nadenken. Ik vraag me af of de minister-president daaromtrent een initiatief zal nemen.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, u hebt opgeroepen om niet cynisch te zijn. Dat zullen we niet doen om uw gezondheidstoestand niet verder in gevaar te brengen.

Ondertussen bent u op de goede weg. We hebben samen met de collega's van het Vlaams Belang altijd gepleit voor dat plan B. Dat had volgens LDD vooral te maken met het feit dat er geen vertrouwen meer was in het management van Opel. De heer Reilly had een eerdere belofte gebroken. GM heeft als multinationale onderneming een bepaalde strategie maar is geen goed voorbeeld van een goed en efficiënt geleid autoassemblagebedrijf.

Daarom stellen we nu de vraag om snel op zoek te gaan naar een andere speler, een vraag die u lang hebt afgehouden om tactische redenen. Wij hebben wat dat betreft een voorstel gedaan, dat weet u.

U stelt een reconversiegroep voor. In de reeks van innovatieregiegroepen, werkgroepen en DAM-groepen – ik zal niet cynisch zijn – denk ik dat deze groep de dingen zal doen die nodig zijn, namelijk de reconversie inzetten en actief op zoek gaan naar een eventuele opvolger voor Opel op de site. U zult vooral snel moeten zijn, vooral omdat de arbeiders niet meer mee zijn. Daarin verschil ik van mening met mevrouw Turan. Zij heeft gezegd dat ze de fabriek absoluut willen openhouden. Ik zag signalen dat de arbeiders niet meer mee zijn. Het enige dat ik u en de reconversiegroep vraag, is om snel te zijn.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, het is absoluut een goede zaak dat deze reconversiegroep kan opstarten. Wat u vertelt over de reconversiegroep, lijkt zeer sterk op het plan B dat ook wij hebben bepleit.

Het zou ook een goede zaak zijn dat de opdracht van de reconversiegroep in de commissie wordt voorgesteld en besproken. Dat kan hier niet in de beperkte tijd. Een van de overwegingen die ik maak, is dat we deze multinational niet zomaar kunnen vervangen door een andere multinational.

Het zou dom zijn na dit drama over enkele jaren weer een ander drama mee te maken. We moeten zeer goed nagaan welke activiteit we daar willen. Daarover hebben we het ook al gehad in de commissie.

Eigenlijk zou er ook een tweede groep opgestart moeten worden. U bent zeker bekommerd om de werknemers en de tewerkstelling. Eigenlijk zouden we nu moeten beginnen met de sociale begeleiding van een aantal mensen die – zoveel is nu al duidelijk – er niet meer terecht zullen kunnen. We moeten dus niet alleen zoeken naar investeerders. We moeten ook nagaan hoe we de werknemers die er niet meer terechtkunnen, ook zo snel mogelijk aan een job kunnen helpen.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Watteeuw, ik wil nog eens heel duidelijk herhalen dat de doelstelling heel duidelijk is: het aantrekken en ontwikkelen van nieuwe industriële activiteiten met een hoge toegevoegde waarde, zeker op het vlak van de werkgelegenheid. Ze is in eerste instantie gefocust op de autosector, op de industriële sector, buiten de ambitie, die ik deel met velen hier aanwezig. Als we een oplossing zouden vinden voor de site die gaat in de richting van de autosector of de industriële sector, is het heel belangrijk dat er ook een heel belangrijk effect is voor de toeleveranciers. De toeleveranciers leveren aan Opel in het kader van de automobielenindustrie. Als we een volledig andere activiteit ontwikkelen, dan worden die toeleveranciers extra getroffen.

De termijn van ongeveer 6 maanden is kort. We beginnen echter niet van nul. Het is natuurlijk wel belangrijk dat die groep van mensen dat volledig ter harte neemt en dat er steeds een terugkoppeling is naar de taskforce, waar de vakbonden en de mensen van Agoria in zetelen.

Mijnheer Vereeck, mijnheer Watteeuw, het sociaal plan is belangrijk. In het kader van de wet-Renault kan men maar begeleidingsmaatregelen, tewerkstellingscellen creëren nadat een fase is afgesloten. Sommigen zeggen dat ik sneller moet gaan. Dat is niet wijs, omdat de onderhandelingen voor het sociaal plan tussen de vakbonden en de directie en GM lopen. Daarnaast staan we natuurlijk klaar met de zaken die de VDAB en minister Muylers kunnen ontwikkelen zodra dat mogelijk is en het aangewezen is in het kader van die procedure.

Ik sluit aan bij wat de heer Diependaele heeft gezegd. De wet-Renault heeft ook nadelen. Een aantal zaken worden daardoor wat verwrongen of kunnen maar laattijdig worden opgestart. De wet-Renault is een federale materie. Ik heb in de commissie al gezegd dat ik me er zeer

goed van bewust ben dat een aantal elementen van die wet verbeterd kunnen worden. Na deze ervaring moeten we toch eens nagaan hoe we met de federale instanties en de vakbonden een dialoog kunnen voeren om die wet te verbeteren.

Mijnheer Bothuyne, u weet dat we met de Europese Commissie veel contacten hebben gehad. Het meest actuele nieuws is dat de vakbonden in Spanje akkoord zijn gegaan met het herstructureringsplan in Zaragoza. De Europese Commissie heeft altijd gezegd dat vanaf het moment dat één lidstaat steun toezegt, ze het dossier zal openen. Het is nu afwachten vanaf welk moment een lidstaat officieel zegt x miljoen euro steun te geven aan GM, aan Opel in de betrokken lidstaat. Dan zal de commissie in actie treden. We zullen dan zorgen voor de nodige follow-up en contacten behouden met de Europese Commissie.

De heer Jan Penris: Minister-president, men heeft u in deze zaak al eens een pokerspeler genoemd. Ik weet dat u geen poker speelt, want de federale politie heeft aan het opsporen van illegale pokerspelers de grootste prioriteit gegeven. Ik denk echter dat de kaarten vandaag allemaal op tafel liggen en dat we daar verder mee moeten omgaan.

Ik deel het optimisme van collega Bothuyne niet, die zegt dat we de overnemer in Azië moeten gaan zoeken. Ik denk dat we in eigen land genoeg mensen hebben die heel wat nuttige ervaring en zelfs kapitaal kunnen inbrengen. Laat ons daar maar voor gaan.

Minister-president, ik weet dat zulke argumenten ook bij u niet in dovemansoren zullen vallen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Güler Turan: Collega Penris, ik ben het ook niet eens met u. Minister-president, ik zou willen voorstellen om niemand uit te sluiten en elke opportuniteit die zich aanbiedt, met twee handen te grijpen om de best mogelijke oplossing voor de arbeiders te vinden.

Mijnheer Vereeck, ik vrees dat ik nog eens zal moeten herhalen wat ik al in de commissie heb gezegd. U blijft herhalen dat de arbeiders er al een hele tijd niet meer in geloven. Ik woon in een wijk waar honderden mensen dagelijks om 5 uur 's nachts opstaan om de band draaiend te houden. Gisteren was er korte tijd rumoer en was de band stilgelegd. Maar vandaag was de ochtendploeg om 5 uur al uit haar bed om te gaan werken. Die arbeiders geloven erin. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

Het gaat om 2600 werknemers. Uiteraard is het geen homogene groep. Er zijn ook mensen bij die graag premies willen krijgen. Minister-president, collega's, laten we vooral ook niet vergeten dat het niet enkel gaat om die 2600 werknemers bij Opel Antwerpen, maar ook om 15.000 mensen bij de toeleveranciers. Dat zijn 15.000 gezinnen. We moeten er alles aan doen om die gezinnen niet op straat te zetten. *(Applaus bij CD&V en sp.a)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Marino Keulen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het aantal klachten bij De Lijn

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, minister, collega's, ik ga beginnen met een algemene vaststelling die iedereen in dit halfroond zal onderschrijven, namelijk dat bij De Lijn ontzettend veel medewerkers iedere dag hun uiterste best doen om de reizigers een goede service te geven. Bij die algemene vaststelling moet ook een grote 'maar' worden geplaatst. Er zijn gemiddeld 76 klachten per dag over het functioneren van De Lijn. Er zijn gemiddeld 30 klachten per dag over de buschauffeurs en trambestuurders. Die cijfers zeggen eigenlijk weinig. Je moet ze omrekenen op jaarbasis. Dan kom je tot het ontstellende cijfer van bijna 27.500 klachten over het functioneren van De Lijn en bijna 11.000 klachten over het

functioneren van de chauffeurs: zeurderige chauffeurs die gepast geld willen, haltes die worden overgeslagen, roekeloos rijgedrag. Dit zijn cijfers van 2009.

In het verslag van de Vlaamse Ombudsdienst staan cijfers van 2008. In Vlaanderen waren er toen 38.726 klachten over alle mogelijke administraties. Als je er de klachten over De Lijn uitfiltert, dan blijven er nog 11.300 over.

Minister, er is toch een probleem, zeker bij een dienst die bijna integraal wordt gefinancierd met belastinggeld. Uit het blote hoofd denk ik dat de overheidsdotatie aan De Lijn 800 miljoen euro bedraagt. Klantvriendelijkheid en service moeten overal vooropstaan, zeker bij een administratie die draait op het geld van de belastingbetaler. De belastingbetaler mag dat zeker verwachten.

Met en is weten en als je dat niet doet, dan slaap je de slaap van de onschuldigen en laat je een aantal maatschappelijke problemen bestaan. Minister, nu we de cijfers kennen, vraag ik naar uw remedie en uw plan van aanpak om deze klachtenberg te beteugelen en te verminderen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, de heer Keulen verwijst naar de cijfers voor 2008. Hij weet allicht dat er ook cijfers voor 2007 zijn. Elk jaar worden die cijfers gepubliceerd. Met betrekking tot het aantal klachten zie ik in die cijfers een constante. Ik heb die informatie trouwens al verschaft. Ongeveer 40 percent van de klachten heeft op een of andere wijze betrekking op de chauffeurs.

Natuurlijk moeten we ook rekening houden met een aantal taken die de chauffeurs tegelijkertijd moeten verzorgen. Ze moeten met een bus rijden. Ze moeten ervoor zorgen dat de mensen op een fatsoenlijke manier op die bus geraken. In sommige gevallen moeten ze op die bus met financiële middelen werken. Ze moeten ervoor zorgen dat die bus overal stipt en op tijd arriveert. Ze moeten veilig en goed door het verkeer rijden. De taken van een buschauffeur vergen een zekere polyvalentie van die mensen.

Het is zeer belangrijk dat De Lijn alles in haar macht doet om mensen met klachten toe te laten die klachten zo goed mogelijk te formuleren. Dat kan mondeling, schriftelijk en sinds 2010 ook op de website gebeuren. Klachten kunnen op een heel toegankelijke wijze worden geformuleerd.

Het is eveneens belangrijk dat mensen die een klacht hebben, zeer snel een afdoend antwoord krijgen. In het verslag van de Vlaamse ombudsman staat te lezen dat De Lijn het op dit vlak eigenlijk behoorlijk goed doet. De mensen krijgen op een goede manier feedback.

Dit past in de teneur van de vraag van de heer Keulen. Indien klachten specifiek betrekking hebben op de handelwijze van een chauffeur en indien die chauffeur kan worden geïdentificeerd, lijkt het me evident, nuttig en noodzakelijk dat hij hierop wordt aangesproken. De Lijn moet dan nagaan op welke wijze dergelijke knelpunten kunnen worden vermeden. De Lijn heeft me nadrukkelijk gemeld dat dit momenteel ook gebeurt. Indien er problemen zijn, worden de betrokkenen aangesproken.

De Lijn gaat trouwens nog een stapje verder. De Lijn wacht niet op klachten, maar voert proactief tevredenheidsonderzoeken uit. De Lijn gaat op bepaalde lijnen en in bepaalde zones, waaronder stelplaatsen, na wat goed gaat en wat de mensen minder goed vinden. Daarna wordt aan die zwakke punten gewerkt. De Lijn gaat na op welke manier de problemen kunnen worden geredieerd.

Ook de opleidingen lijken me zeer belangrijk. Een minister ziet al die klachten passeren. Een chauffeur die zijn werk goed en graag doet en die geen aanleiding tot klachten geeft, is een goede zaak voor De Lijn en voor het beleid. In het licht van een nieuwe Europese regelgeving zullen de chauffeurs vanaf september 2010 een nieuwe opleiding krijgen. Elke chauffeur zal die opleiding krijgen. In die opleiding wordt in sterke mate aandacht geschonken aan het rijgedrag en aan de klantvriendelijkheid.

Het is een dagelijkse opdracht ervoor te zorgen dat de mensen hun werk op een goede manier kunnen uitvoeren. Het werk dat wordt geleverd, moet zo weinig mogelijk tot gegronde klachten leiden.

De heer Marino Keulen: Ik heb daarnet naar de cijfers verwezen. Er zijn 27.500 klachten over De Lijn, waarvan 11.000 klachten over de chauffeurs. De NMBS krijgt op jaarbasis ongeveer 6000 klachten. Deze instantie staat nochtans bijna synoniem met klachten.

De minister heeft net verklaard dat ze de problemen wil remediëren. Ik vraag me af waarom ze niet ambitieuzer is en geen streefcijfers naar voren schuift. Ze zou kunnen verklaren dat ze de klachtenstroom tot, bijvoorbeeld, de helft wil terugdringen. Het gaat hier tenslotte om een instelling waar de Vlamingen veel geld voor op tafel leggen. Op jaarbasis gaat het om 800 miljoen euro. Op een totale begroting van 23 miljard euro kan dat tellen.

Minister, ‘plus est en vous’. Volgens mij moet u op dit vlak een tandje bij steken. Ik ben ervan overtuigd dat veel medewerkers van De Lijn iedere dag hun best doen. Het gaat echter om 27.500 klachten en om 11.000 klachten over chauffeurs. U hebt verklaard dat u meet, weet en probeert een aantal problemen te verhelpen. Ik vind dat u streefcijfers naar voren moet schuiven. U moet ambitieus zijn. De Vlaamse belastingbetaler heeft recht op die service. U zou, bijvoorbeeld, kunnen verklaren dat u voor 2010 of 2011 nog de helft van het huidige aantal klachten wil zien. U zou u hierop moeten laten afrekenen.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Voorzitter, naar aanleiding van enkele recente incidenten heb ik de minister een schriftelijke vraag over dit onderwerp gesteld. Ik veronderstel dat ze die schriftelijke vraag een van de voorbije dagen heeft ontvangen.

De kern van de zaak is de taakomschrijving van de chauffeur. Beperkt de taakomschrijving van de chauffeur zich tot het louter besturen van de bus, of wordt van de chauffeur een zekere dienstbaarheid tegenover de klanten verwacht? Ik heb de indruk dat sommige chauffeurs denken dat hun taak zich beperkt tot het rijden met de bus en het volgen van een strak tijdschema. Ik vind dat er toch ook wat dienstbaarheid naar de mensen mag worden verwacht.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik wil om te beginnen mijn appreciatie uitdrukken voor de vele mensen die bij De Lijn werken en dagelijks honderdduizenden passagiers vervoeren, vaak in niet altijd ideale omstandigheden, files enzovoort. Vorige zondag was ik nogal verbaasd en ook enigszins verontrust toen ik de cijfers hoorde. Ik ben toen op zoek gegaan naar cijfers, en tot mijn grote verbazing moet ik de aangehaalde cijfers in een ander daglicht stellen.

Mevrouw Fournier heeft deze communicatie opgezet naar aanleiding van een schriftelijke vraag. Ze heeft de cijfers van De Lijn vergeleken met die van de NMBS. Ik heb dat ook gedaan, en ik kom tot een heel andere vaststelling. Bij De Lijn zijn er inderdaad 27.700 klachten binnengekomen, maar wat mevrouw Fournier er niet bij vertelt, is dat ze enkel de tweedelijnsklachten van de NMBS, de klachten die bij de ombudsman zijn binnengekomen, heeft gerekend. Dat is natuurlijk appels met peren vergelijken. Als je de eerstelijns- en de tweedelijnsklachten van de NMBS samentelt, kom je aan 37.000 klachten, terwijl de NMBS maar de helft zoveel reizigers vervoert als De Lijn. Dat is een heel vreemde vaststelling.

Ik heb dan gekeken naar de website van mevrouw Fournier. Zij hecht zeer veel belang aan correcte cijfers. Ze sneert op haar website: “Groen! maakt mensen bang met valse cijfers.” Mevrouw Fournier, misschien moet u vandaag op uw website zetten: “CD&V brengt De Lijn schade toe met valse cijfers.” (*Applaus bij sp.a en Groen!*)

De voorzitter: De heer Watteuw heeft het woord.

De heer Filip Watteuw: Ik kan de cijfers van de heer Roegiers bevestigen. Ik heb dezelfde oefening gemaakt. Hij maakt een vergelijking tussen de eerstelijnsklachten van de NMBS en

die van De Lijn. Ik heb een vergelijking gemaakt tussen de tweedelijnsklachten van de NMBS en van De Lijn. De NMBS heeft 5644 tweedelijnsklachten, De Lijn heeft 265 tweedelijnsklachten. Dat toont aan dat dit iets anders is dan wat mevrouw Fournier heeft gecommuniceerd.

We moeten de cijfers ernstig nemen en we moeten er conclusies uit trekken. De minister heeft daartoe al een duidelijke aanzet gegeven, maar we moeten de zaken niet op hun kop zetten. De Lijn is een maatschappij die voor verbetering vatbaar is, maar waarbinnen heel veel mensen elke dag opnieuw hun best doen om het de reizigers naar de zin te maken.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Ik zie soms dat meerdere leden van sommige fracties tussenkomen.

De voorzitter: Mijnheer Reekmans, u was niet binnen; ik had u het woord niet moeten geven, maar wel aan de heer Vanden Bussche.

De heer Peter Reekmans: Inderdaad, voorzitter, ik was op mijn kantoor, maar ik heb de vergadering ondertussen gevolgd. Een parlementslid moet soms nog ander werk doen dan de plenaire vergadering volgen. Sommigen zijn wel op tijd voor de stemming, maar verder zie ik hen hier niet vaak.

Hoe kun je nog oppositie voeren als een lid van de meerderheid in het weekend cijfers vrijgeeft, en een ander lid van de meerderheid die cijfers betwist?

Voorzitter, dit wordt hier al te gek. Ik zou de minister willen vragen wat haar standpunt is over die klachten. Mevrouw Fournier, ik waardeer dat u die cijfers hebt bekendgemaakt. Wanneer cijfers worden bekendgemaakt van zaken die verkeerd lopen, dan vind ik het essentieel dat de Vlaamse Regering daar iets aan doet. Het eerste wat ik vandaag hoorde in dit halfroond – en ik was hier inderdaad te laat – is dat iemand uit de meerderheid beweert dat de cijfers van een collega uit de meerderheid niet kloppen. Waar zijn we dan mee bezig?

Minister, wat zult u doen, los van de discussie over de cijfers, aan de inbreuken die zijn vastgesteld?

De voorzitter: Mevrouw De Wit heeft het woord. *(Opmerkingen van de heer Marc Vanden Bussche)*

Nee, mijnheer Vanden Bussche. *(Rumoer)*

Als iedereen zijn emoties kwijt is, dan heeft nu mevrouw De Wit het woord.

Mevrouw Sophie De Wit: Ik stel alleen vast dat LDD hetzelfde probleem heeft als wat ze de meerderheid verwijten.

Ik wil even teruggaan naar de essentie. We spreken hier over cijfers. Het gaat over dertig klachten per dag bij De Lijn op 1,3 miljoen gebruikers per dag. We moeten dit probleem dan ook in de juiste context plaatsen. Ik ben het ermee eens dat elke klacht er een te veel is maar we moeten de zaken wel percentsgewijze bekijken. U kunt hier met getallen schermen zoveel u wilt maar u moet correct blijven.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord. Haar naam is intussen al vier keer genoemd.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, in Het Nieuwsblad op zondag was er inderdaad sprake van een anonieme bron vanuit sp.a. Daarbij werd een een-tweetje voorgesteld: Crevits-Fournier. Ik denk dat ik intussen weet van welke anonieme bron bij sp.a dit afkomstig is.

Ik zal inderdaad een schriftelijke vraag stellen. Daarin vraag ik naar de manier van registreren. Ik citeer even hoe die registratie verloopt: “De Lijn heeft in de voorbije jaren in

het kader van nieuwe wegen voor marketing geïnvesteerd in de uitbouw en de professionalisering van haar klantendienst en dit zowel op entiteitsniveau als in de centrale diensten te Mechelen. Verder werden ook inspanningen geleverd om de drempel voor het indienen van een klacht nog verder te verlagen en de interne afhandeling ervan op de meest efficiënte wijze te laten verlopen.”

Hoe toegankelijker de wijze waarop klachten kunnen worden ingediend en hoe lager de drempel, hoe meer reacties men krijgt. In vergelijking met de periode tussen 2008 en 2009 is het aantal klachten verminderd met een vier- à vijfhonderdtal. Dat is een teken dat het systeem goed werkt.

Minister, er komen bij De Lijn ongeveer dertig klachten per dag binnen over de service. Over hoeveel chauffeurs gaat het dan dagelijks?

Minister Hilde Crevits: Ik was zondag ook verrast toen ik de vergelijking zag met de cijfers van de NMBS. Ik heb dat dan ook even laten navragen. We moeten die 27.857 klachten in 2008 ernstig nemen. We moeten die grondig bekijken. Dat is het antwoord dat ik zonet had gegeven aan de heer Keulen.

In 2008 zijn er bij De Lijn inderdaad 27.857 klachten binnengekomen via het rechtstreekse circuit, dus via mail, telefoon, brief enzovoort.

Bij de NMBS zijn dat 28.370 klachten. Via het circuit van de ombudsman krijgt De Lijn 394 klachten en de NMBS 5518. De klachtenstroom loopt vrij gelijk. Maar we kunnen die cijfers niet echt vergelijken. Een klacht over een machinist is een klacht over een persoon die men niet gezien heeft. Een chauffeur van De Lijn ziet de reiziger wel. Sinds men vooraan moet opstappen, is er zelfs oogcontact.

Mijnheer Keulen, in 2009 zien we een lichte daling van de klachten tegenover 2008. Maar, ik verwijs naar mevrouw De Wit, het aantal reizigers is wel met 4 percent gestegen. Verhoudingsgewijs betekent dat een afname.

Mevrouw Fournier, dertig klachten per dag gaan over de geboden service. Ik heb nagevraagd wat dat inhoudt. Bij De Lijn zijn er dagelijks 4000 chauffeurs op de baan. Dat betekent dat er 3970 hun werk goed doen. Men kan nochtans vrij gemakkelijk een klacht indienen. De overgrote meerderheid van de chauffeurs oefent haar job fatsoenlijk uit. Dat wil niet zeggen dat we geen aandacht moeten hebben voor de problemen die er wel zijn. Een klacht over een chauffeur is gegrond of niet gegrond. Er zijn ook klachten over chauffeurs die gewoon het reglement toepassen. Er zijn ook gegronde klachten. Als het gaat over een voorval waar de chauffeur moeilijk mee weg kan, moet daar zorgvuldig mee worden omgegaan en moet worden nagegaan hoe dat kan worden geredimeerd.

De klachten terugdringen tot de helft of tot nul, mijnheer Keulen, dat gaat niet zomaar. Ik zou de kanalen kunnen beperken. Maar ik vind juist dat zelfs de kleinste klacht gemakkelijk bij De Lijn moet geraken. Daarnaast vind ik de tevredenheidsenquêtes bijzonder belangrijk. Ik zou daar in de toekomst nog veel meer aandacht durven aan besteden. Zo kunnen we de sterktes en zwaktes in kaart brengen en preventief te werk gaan. Door proactief op de zaken in te spelen, kunnen we in de toekomst klachten vermijden.

Er wordt veel aandacht besteed aan de opleiding, en in september komt er een nieuwe. Nauwkeurige registratie en de zorgvuldige opvolging van de klachten maken daar deel van uit. Opvolging houdt overigens niet alleen in dat men de klager goed bejegend, maar ook dat men tegenover de chauffeur ‘optreedt’. De Lijn zal in de komende jaren verder moeten werken aan deze aandachtspunten.

De heer Marino Keulen: Dit is een pittig debat. Ik wil geen afbreuk doen aan de inzet van de vele gemotiveerde mensen die bij De Lijn werken. Dat is trouwens hun plicht, daar worden ze voor betaald.

Het cijfer blijft me intrigeren. In 2008 haalden we alles samen 38.726 klachten, via de Vlaamse Ombudsdienst en van alle Vlaamse instanties. Daarvan waren er 27.381 afkomstig van De Lijn. U vindt dat we het aantal klachten moeten beschouwen ten opzichte van het aantal reizigers per dag. Maar het gaat om 76 klachten per dag! Dat zijn 76 mensen die in de pen kruipen, die de moeite doen om hun klacht te formuleren. Ik vind dat we dat ernstig moeten nemen, zeker als we het openbaar vervoer willen uitbouwen tot een echt alternatief voor koning auto. Dat kost Vlaanderen vandaag veel geld, namelijk 800 miljoen euro. We moeten ambitieus zijn, ook op het vlak van klantvriendelijkheid en service. Daar moeten we in de toekomst verder voor gaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Luckas Van Der Taelen tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de werking van de provinciale beoordelingscommissies die moeten toezien op de toepassing van de 'wonen in eigen streek'-bepalingen uit het Grond- en Pandendecreet

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Voorzitter, minister, collega's, ik weet niet of u bent geabonneerd op de Italiaanse krant Il Sole 24 ORE, maar die krant besteedt aandacht aan wat er in Vlaanderen gebeurt. Een journalist van die krant contacteerde me voor uitleg over een paar 'faits divers' – vergeef me de uitdrukking – die zich de jongste tijd in Vlaanderen voordeden en het gevolg waren van de toepassing van de bepalingen inzake wonen in eigen streek van het Grond- en Pandendecreet.

De journalist had het over een vrouw die in de faciliteitengemeente Sint-Genesius-Rode woont. Ze is perfect geïntegreerd en stuurde haar kinderen zoals het hoort naar een Vlaamse crèche. Ze scheidde en zocht een nieuw huis, maar de aankoop van een nieuwe woning werd geschorst door de provinciale commissie omdat ze niet voldoende in de gemeente zou zijn geïntegreerd.

Wat in de ogen van de journalist mogelijk nog choquerender was, is het verhaal van een bejaard koppel uit Aalst dat al 19 jaar in Westende woont. Die mensen zijn 72 en 79 jaar. De man heeft een longziekte, en daarom wonen ze graag aan zee. Die mensen wilden naar een kleinere woning verhuizen en hadden dus hun huis verkocht en een nieuwe woning aangekocht. Maar ze vernamen dat die aankoop werd geschorst omdat zij in de gemeente "niet geïntegreerd" zijn. Ze konden nochtans aantonen dat ze lid zijn van de parochiegemeenschap!

Is er iemand in deze assemblee die dit normaal vindt? Dit bejaarde koppel woont al 19 jaar in Westende, wil er blijven wonen maar heeft de fout gemaakt zich niet te laten domiciliëren! Maar ik wist niet dat in de Grondwet stond dat dit moest. Kortom, dit voorval waarbij onschuldige mensen zijn betrokken die toch geen gevaar vormen voor de identiteit van Vlaanderen, inspireert me tot een vraag. Is het nu niet duidelijk dat er wat aan de hand is met de concrete toepassing van dit decreet?

Enige tijd zegt u al dat u daaraan iets zult doen. Maar waarom gaat dat niet sneller? En kunnen we niet in afwachting van een betere regeling, om drama's van die aard te voorkomen, die provinciale commissies stilleggen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, er is een misverstand. Wonen in eigen streek strekt ertoe om mensen die met een bepaalde streek een band hebben, de kans te geven daar grond tegen een redelijke prijs te kopen. Het gaat niet zozeer over taal, integratie of Vlaamse identiteit. Wie van Gent naar de kust wil verhuizen, zal op dezelfde beperkingen

stuiten. Die regeling is in 69 gemeenten van toepassing; in gemeenten waar de prijzen enorm snel stijgen.

U weet wat er moet gebeuren: het decreet moet worden aangepast. Een nieuwe interpretatie volstaat niet. De meerderheid werkt aan een tekst. Ik ben ook erg blij dat een aantal volksvertegenwoordigers bereid zijn om een tekst in te dienen, dat zal ervoor zorgen dat de zaak sneller kan worden afgehandeld.

De aanpassing van het decreet moet ervoor zorgen dat de huizen die er al staan, gewoon kunnen gekocht en verkocht worden. De regeling is enkel van toepassing op nieuwe gronden in woonuitbreidingsgebieden. In theorie gaat het over 7 percent van de gronden, maar in werkelijkheid is het ongeveer de helft, want niet alle gronden kunnen worden aangesneden. Kijkt u in dat verband maar eens naar het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dat moet mensen uit de streek de kans bieden tegen een redelijke prijs iets te kopen, en voorkomen dat er zaken gebeuren zoals die die u hebt vermeld.

Voor een minister is het onmogelijk om de pauzeknop van een decreet in te drukken. Ik kan niet in afwachting van een stemming – waarvan ik de uitslag niet kan voorspellen – vragen om het decreet niet toe te passen. We moeten dus zo snel mogelijk de tekst behandelen, zo mogelijk nog voor het paasreces. Maar dat laatste is natuurlijk een zaak van het parlement.

De heer Luckas Van Der Taelen: In concreto betekent dit dus dat dergelijke aberrante gevallen – u zult het daarmee eens zijn – waarbij het bejaarde koppel dat al een voorschot van 10 percent op de aankoopprijs heeft betaald en die som nu dreigt te verliezen, zich gewoon kunnen herhalen. Wij kunnen dat toch niet aanvaarden?

U moet als minister die mensen een oplossing aanbieden. Die mensen vliegen binnen één week uit hun huis en kunnen in hun nieuwe huis, dat ze gekocht hebben, niet binnen omdat de verkoop afgelast is door een commissie die heel duidelijk de wet niet begrepen heeft en ze verkeerd heeft toegepast want het gaat over een huis dat al twee jaar te koop staat. Minister, u moet daar iets aan doen. Wij kunnen toch niet onverschillig blijven tegenover een dergelijke situatie. Wij kunnen aan die twee oude mensen toch niet zeggen: “Ga maar terug naar waar u vandaan komt. Hier aan de kust is geen plaats voor u.” Ik weet niet of u daarmee kunt leven maar ik kan daar niet mee leven.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, de voorbeelden die de heer Van Der Taelen aanhaalt, maken duidelijk dat er niet alleen voor Franstaligen gevolgen zijn maar ook voor Nederlandstaligen. We hebben nood aan een evaluatie van dat hoofdstuk in het decreet. Wij moeten ons afvragen of we een sociale doelstelling realiseren. Wonen in eigen streek, dat is één zaak, maar voor mij gaat het vooral over goedkoper wonen in eigen streek. Wij moeten ons afvragen of we met deze techniek, zoals ze nu in het decreet staat, de sociale doelstelling van goedkoper wonen kunnen realiseren. Op dit ogenblik is het vooral een bureaucratische maatregel. De heer Van Der Taelen heeft er voorbeelden van aangehaald. Ambtenaren oordelen of men via deze beoordelingscommissies kan wonen in deze streek. Ik dring erop aan dat er een evaluatie komt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, in tegenstelling tot de heer Van Der Taelen vinden wij het wel een goede zaak dat aan eigen inwoners, aan eigen jonge mensen van de gemeente in bepaalde gevallen voorrang wordt gegeven. Ik zeg wel: “in bepaalde gevallen”. Minister Van den Bossche zei het al: in nieuwe woonuitbreidingsgebieden. Dat de regel uit het Gronden Pandendecreet momenteel ook al wordt toegepast op bestaande woonuitbreidingsgebieden, heb ik hier een paar weken geleden aangekaart. Als gevolg daarvan is, zoals minister Van den Bossche zei, een initiatief in de maak om dat recht te zetten. Het kan niet sneller gaan. Wel is het zo dat de gemeenten daar op eigen initiatief op vooruitlopen door de inlichtingen die zij

geven aan notarissen. Voor ons gaat het in de eerste plaats, en dat geldt zowel voor het Grond- en Pandendecreet als voor de wooncode, om een sociale maatregel, niet om een vergelding van Vlaanderen of van Vlamingen ten opzichte van anderstaligen, zoals Le Soir enkele dagen geleden publiceerde, met daarbij als illustratie een foto van een massagraf in Nigeria. Op die manier liegt men bewust over de eigenlijke doelstellingen van het decreet, die, wat ons betreft, sociaal zijn.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik wil mijnheer Vandaele erop wijzen dat dit ondertussen van toepassing is in liefst 69 Vlaamse gemeenten. U schiet aan uw doel voorbij want de formule steunt op grondprijzen en migratiebewegingen. Wij gaan naar een wetgeving, of wij hebben al een wetgeving, die aan haar doel voorbijgaat. U zit ook met een wetgeving die ten dele het eigendomsrecht uitholt. Iemand die over zijn eigendom vrij wil beschikken en die vrij wil verkopen, heeft voor een deel een uitholling van het eigendomsrecht want hij kan er niet vrij over beschikken. Ik kan erin komen dat u initiatieven neemt om de Vlaamse Rand te beveiligen, maar u moet dat doen met respect voor het eigendomsrecht en voor de mogelijkheden die de verkoper met zijn grond heeft. Dat punt is hier aan de orde. En er is ook het punt van de arbeidsmobiliteit. Uiteindelijk gaan we hierdoor de arbeidsmobiliteit voor een deel verminderen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Voor alle duidelijkheid, ik zie hier mensen heel kwaad naar mij kijken omdat zij als eerste hun vinger hebben opgestoken en soms als laatste het woord krijgen. Ik heb een carrouselstelsel ingevoerd bij de actuele vragen: bij de eerste vraag beginnen we bij CD&V, bij de tweede vraag bij Vlaams Belang, bij de derde vraag bij Open Vld, enzovoort. U moet zich niet ongerust maken, u krijgt allemaal het woord. Sommige mensen kijken naar mij alsof ze willen zeggen: “Als ik u bij de keel zou kunnen pakken, zou ik het niet nalaten.”

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Er wordt een karikatuur van gemaakt, ook door u, mijnheer Van Der Taelen. Ik betreur uw vraag. In de commissie is al een paar keer gezegd dat het decreet moet worden aangepast aan de filosofie van het decreet, en dat zijn alleen nieuw aan te snijden woonuitbreidingsgebieden, die alleen kunnen worden aangesneden na een woonbehoeftestudie, die uitwijst dat er in die gemeente een nood is aan betaalbare sociale gronden. Dat is de filosofie waarin het decreet is goedgekeurd.

Een andere zaak is dat het decreet in tegenspraak is met de memorie van toelichting, omdat daar ‘woonuitbreidingsgebieden’ in staat. We weten dat er een aantal zijn die intussen volgebouwd en eigenlijk al gerealiseerd zijn. Het is in die gebieden dat de provinciale beoordelingscommissie op basis van het decreet een aantal uitspraken heeft gedaan. We moeten dat dus aanpassen. Minister Van den Bossche en minister Muylers hebben in de commissie ook gezegd dat ze dat zouden doen.

Ik ben het met u niet eens over de grond van de zaak, dat men in de Franstalige pers het recht ontzegt om ergens als gemeente of als overheid een band te leggen tussen de aankoop van een woning en al dan niet de verbinding met de gemeente. De grond van de zaak blijft bij ons overeind.

We moeten het misverstand wegwerken. Ik ben schepen van Ruimtelijke Ordening in Zaventem. Heel wat mensen die hun huis in Zaventem verkopen in gewone woonzones, bellen mij op om te vragen of ze het mogen verkopen. Er is dus een enorm misverstand aan het groeien. Wij moeten dat als wetgever rechtzetten, anders gaan mensen zoals u, mijnheer Van Der Taelen, artikels schrijven dat we in de Sovjet-Unie zitten. “Het Vlaams Parlement doet wetgevingen van de Sovjet-Unie”, hebt u in Le Soir geschreven. We moeten dat

misverstand rechtzetten, zodat dergelijke interpretaties, die een belediging zijn voor al degenen die hier zitten, niet kunnen doorgaan.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer Van Der Taelen, ook ik betreur uw vraag. U bent een zeer intelligent man, maar u speelt, wellicht onbewust, mee in het spelletje van de Franstalige pers, die een heel onschuldige maatregel voorstelt als een maatregel van etnische zuivering, zoals we gisteren nog in *Le Soir* konden lezen. Zo ver gaan ze. Het spijt mij dat u zich daartoe leent.

Waarover gaat het uiteindelijk? Over hoeveel percent van de beschikbare gronden gaat het? 2 percent? Voor 2 percent van de gronden vraagt men een band met de gemeente waar men woont. Natuurlijk zullen er in de administratieve molen wel hier en daar een paar aberraties zijn, maar als u dat nu aangrijpt om die hele regel, waarmee men aan mensen die daar geboren en getogen zijn, de gelegenheid wil geven om in hun eigen streek te blijven wonen, aan te vallen en te zeggen dat de vrije markt helemaal moet spelen, dan begrijp ik het ook niet meer.

Mijnheer Van Der Taelen, stel dat u een brief zou krijgen van iemand die geboren en getogen is in een bepaalde gemeente, die trouwt en op een appartementje gaat wonen. Die persoon kan een huis kopen en stelt vast dat hij voorrang heeft omdat hij er geboren en getogen is. Volgens uw regel zou dat dus niet kunnen. Er komt iemand van de andere kant van de wereld dat huis kopen. Stel dat die persoon u dus een brief schrijft om aan te klagen dat hij niet in zijn gemeente mag blijven wonen, en om te vragen of hij geen kans heeft om toch in zijn gemeente te blijven wonen. Wat gaat u dan antwoorden? Gaat u dan antwoorden: "Sorry, u hebt pech gehad."? Ik dacht het niet.

Minister Freya Van den Bossche: Ik zal het nog een keer herhalen. De regel is er niet gekomen om Franstaligen of EU-ambtenaren in de Vlaamse Rand te pesten, of om gepensioneerden die naar zee willen verhuizen te pesten, of om Nederlanders weg te houden uit het noorden van Antwerpen, of om studenten die ervoor kiezen om na hun studies in Leuven of Gent te blijven, te verbieden in die steden te wonen. De maatregel is er gekomen vóór een bepaalde groep: voor een groep mensen die het zich wil kunnen permitteren om op een dag een huis te bouwen, maar dat steeds moeilijker kunnen, omdat bepaalde gebieden nu eenmaal heel erg in trek zijn en de prijzen daar bijzonder snel stijgen.

Daarvoor dient de maatregel. De maatregel zorgt ervoor dat een deel van het aansnijdbare gebied aan gronden voor die mensen bedoeld is, zodat die mensen daar gewoon kunnen blijven wonen. Wat zou u ervan vinden indien die mensen die er familie hebben en er werken, dat niet meer zouden kunnen?

De heer Sabbe zegt dat ik de arbeidsmobiliteit tegenhoud, maar niets is minder waar. Wellicht weet hij niet dat een van de criteria om automatisch recht te krijgen op de voorrang 'wonen in eigen streek', is dat men in die gemeente, of daar in de buurt, werkt. In dat geval mag men er zomaar die goedkopere grond kopen. Dus, mijnheer Sabbe, ik denk dat dit net de arbeidsmobiliteit kan bevorderen.

Voor alle duidelijkheid: dit is niet gericht tegen een groep. Het is een mogelijkheid creëren voor mensen om gewoon in de streek waar ze vandaan komen, te wonen.

Het gaat niet om alle gronden. Het gaat om 7 percent van het woongebied in Vlaanderen en dan nog eens over dat gedeelte ervan dat onmiddellijk aansnijdbaar is. Dat is niet zoveel als iedereen hier denkt. Sommigen doen alsof dat het einde van de wereld is, maar dat is niet zo. Het is een niet groot deel, maar wel een redelijk aandeel om ervoor te zorgen dat die mensen betaalbaar kunnen wonen.

"Helpt het de betaalbaarheid?", vraagt mevrouw De Vits. We hebben een evaluatie vooropgesteld in 2011, 2 jaar na de inwerkingtreding van het decreet. Dat werd afgesproken

in het regeerakkoord. Natuurlijk kan dit voor de betaalbaarheid van woningen niet de enige maatregel zijn, dat zult u zeker met me eens zijn, mevrouw De Vits. Sociale kavels zijn daarbij heel belangrijk en voor wat de Vlaamse Rand betreft, ook het Vlabinvest-gebeuren natuurlijk. Betaalbaar wonen kan niet enkel via ‘wonen in eigen streek’ gerealiseerd worden. Dat zal zeker ook een aandachtspunt zijn bij de evaluatie, want goedkoop en degelijk wonen is, denk ik, iets wat we allemaal willen doen.

Ik ga nog heel concreet in op twee punten die werden aangehaald door de heer Van Der Taelen. Een voorschot krijgt men terug, want er is natuurlijk een opschortende voorwaarde. Een voorschot krijgt men eventueel niet terug wanneer dat in het zwart werd betaald. Ik kan me inbeelden dat dat voor sommige mensen misschien problematisch is, maar ik wil hier toch duidelijk stellen dat een voorschot niet het zwart betaald dient te worden.

Kan ik zomaar de werking van die commissie opschorten en aan de gouverneurs zeggen dat de commissie haar werk niet goed doet? Dat is niet eens mijn bevoegdheid. De minister van Binnenlands Bestuur zou zoiets eventueel kunnen doen, maar ik heb niet de indruk dat mijn collega op dit moment ontevreden is over de werking van de commissies die onder de verantwoordelijkheid vallen van de bestendige deputatie. Het is dus niet mijn commissie, maar de commissie die door de bestendige deputatie werd ingesteld. Mocht er een probleem zijn met de werking ervan, dan zal of de bestendige deputatie of de minister die toezicht houdt op de werking van de deputatie, ingrijpen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Luckas Van Der Taelen: Minister, als het nu nog niet duidelijk is voor de bestendige deputatie dat er wat schort aan de werking van die commissie, dan heeft die bestendige deputatie volgens mij een groot probleem.

Ik betreur vooral dat sommige leden betreuren dat ik een vraag stel, niet over de wet, maar over een concreet geval. Ik weet niet wat u hebt tegen een 72-jarige en een 79-jarige. *(Rumoer)*

Daar gaat het wel over! Het gaat over de aberraties van een wet! Ik heb hier geen woord gezegd over wat ik van het decreet denk, ik zeg alleen maar dat het niet goed wordt toegepast!

Ik wil de minister tot slot als raad wijze woorden meegeven van een machtig man, meer door zijn invloed dan omwille van zijn gestalte, die burgervader is in een kleinere stad ten oosten van Brussel, die ik niet graag bij naam noem, en die het vandaag in de krant heeft over de decretendarree van deze regering en die meer bepaald het Grond- en Pandendecreet “een slag in het water” noemt omwille van een gebrekkige wetgeving! Dat is in feite de essentie. Herschrijf die wet en maak het niet langer mogelijk dat zulke aberraties zich in de toekomst nog voordoen! *(Rumoer)*

Die mensen zijn nu hun huis kwijt!

De voorzitter: Mijnheer Van Der Taelen, toch nog even dit. Ik heb bij de oorspronkelijke vraag die u hebt ingediend, heel duidelijk gevraagd om hier geen individuele gevallen ter sprake te brengen. Ik heb de vraag uiteindelijk toegestaan omdat het om een algemene problematiek ging, maar in uw vraagstelling keert u toch terug naar uw oorspronkelijke vragen en dat is eigenlijk tegen de afspraken in.

De heer Luckas Van Der Taelen: Dat is, voorzitter, omdat mensen voor mij belangrijk zijn. *(Rumoer)*

De voorzitter: Ook voor mij zijn mensen belangrijk, maar de volgende keer laat ik dit soort vragen er niet meer door. Het is heel simpel. *(Opmerkingen van de heer Luckas Van Der Taelen)*

Dat is misbruik maken van het vertrouwen van de voorzitter, want er was duidelijk met u afgesproken dat u hier niet op een individueel geval zou ingaan, dat de problematiek algemeen zou worden geschetst.

U bent teruggevallen op uw oorspronkelijke vraag, tegen de afspraken in. Bij het beoordelen van een volgende vraag zal ik daarmee rekening houden, met alle respect voor uw parlementair werk. (*Applaus*)

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Verfaillie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over nieuwe hoogbouw aan de kust

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, mensen zijn voor CD&V ook heel belangrijk. Ik stel deze vraag specifiek om een einde te maken aan de ruzie binnen LDD. Ik zie dat de heer Reekmans hier niet is. Ik vraag u om een voorkeursbehandeling te geven aan de heer Vanden Bussche om over deze vraag zijn zeg te doen.

Minister, the sky is the limit. Iedereen houdt van grootse dingen. We worden geconfronteerd met kustgemeenten die gebrek hebben aan ruimte. De volledige kustlijn is volgebouwd. Hier en daar ontplooiën gemeentebesturen plannen om appartementsgebouwen, casino's en andere te plaatsen van meer dan 100 meter hoog. Ik verwijs doelbewust naar de Dubaitoren. Minister, meestal komt hoogmoed net voor de val.

Er zijn al vragen en bedenkingen geweest bij de ruimtelijke ordening zoals die de afgelopen 20, 30 tot 40 jaar is afgeleverd in de kustgemeenten. We moeten proactief te werk gaan. We vernemen in de media dat bepaalde gemeentebesturen plannen hebben om Dubaiachtige torens te realiseren. Wat is uw visie daarop, minister? Zult u uw actieve medewerking verlenen of zult u ernaar streven dat de kust in de mate van het mogelijke wordt gevrijwaard van dergelijke hoge gebouwen? Dat zou de gemeenten gelegen in het hinterland nog enige mogelijkheden en zichtopportunities bieden.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ga uiteraard niet in op de verschillende projecten die blijkbaar het licht zien vandaag. Ik zeg wel iets over de filosofie. Eerlijk, ik ben nogal voor subsidiariteit. Ik wil de gemeenten graag de kans geven om dingen te ontwikkelen zoals zij dat zien. Mocht er sprake zijn van een opbod, zoals ik hier en daar verneem, dat zou leiden tot megalomane projecten, is dat een misbruik van de filosofie van subsidiariteit.

Ik heb er het provinciaal ruimtelijk structuurplan op nagelezen. Daarin wordt expliciet naar de hoogbouw aan de kust verwezen. Er staan ook architecturale en andere voorschriften in. Ik heb me veroorloofd om contact op te nemen met het provinciebestuur en de betrokken gedeputeerde. Die heeft mij gegarandeerd dat hij het op het volgende overlegforum ter sprake zal brengen en die burgemeesters zal bevragen. Daar gebeurt volgens de filosofie van subsidiariteit wat daar kan.

We houden ons uiteraard aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen enerzijds en anderzijds zijn er mogelijkheden tot adviezen en beroepen. Mocht het nodig zijn, kunnen we adviezen en beroepen inzetten, zowel op het gebied van plannen als van vergunningen. Laat ons kijken hoe het verder evolueert, vanuit de filosofie van subsidiariteit.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank u, minister, voor uw antwoord. Ik ben de laatste om het subsidiariteitsprincipe niet toe te passen. Ik ben ervan overtuigd dat hoe lager het niveau de beslissing neemt, hoe beter het is.

We moeten wel opletten als gemeentebesturen beslissingen nemen met verregaande consequenties voor de toekomst, niet alleen in tijdsperspectief maar ook voor de omliggende gemeenten. Die gemeenten kunnen met fundamentele problemen worden geconfronteerd. Ik

zou het onlogisch vinden, minister, dat de ene gemeente een Dubaiachtige toren kan plaatsen en andere gemeenten die een kilometer verder liggen omwille van allerhande regelgeving niet in staat zijn om een aantal appartementsgebouwen te bouwen. Ik word niet persoonlijk.

We moeten voorzichtig te werk gaan. Het subsidiariteitsprincipe is zeer belangrijk. Ik steun u daarin volmondig. Maar we moeten opletten dat we geen beslissingen nemen waar we achteraf spijt van hebben.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, de plannen bestaan natuurlijk maar bij enkele kustgemeenten. De minister heeft het adjectief ‘megalomaan’ gebruikt. Ik laat dat voor zijn rekening. Bij mijn weten gaat het over Knokke, dat al 15 jaar plannen heeft, maar geen geld. Het gaat over Koksijde, dat blijkbaar geld heeft, maar geen plannen, en over Blankenberge, dat geen plannen heeft en ook geen geld.

Er zijn ook kustgemeenten die zich bescheidener opstellen. Bescheidenheid is nu eenmaal hét kenmerk van de West-Vlamingen, en naar het schijnt ook van de Limburgers. Er zijn kustgemeenten die wel degelijk belang hechten aan een kleinschalige invulling en een minder opvallende skyline. Mijnheer Verfaillie, net als heel wat andere leden en uzelf heb ik een tijdje in die provincieraad gezeteld. Dat geldt ook voor de heer Vanden Bussche. Het provinciaal structuurplan geeft wel degelijk een kader aan van wat daar wenselijk is en wat niet. Ik zou niet graag hebben dat de minister nu spoorlags kustwaarts afreist, om daar scheidsrechter te gaan spelen.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: De heer Verfaillie is collega-burgemeester, van een gemeente net naast mijn deur. Hij is voor de lokale autonomie, maar kan het niet nalaten hier zijn vingertje al in de lucht te steken voor de plannen zijn ingediend. We zullen het eens hebben over industrieterreinen en suikerfabrieken waarvan de stank de andere gemeenten bereikt. Dan is het hek van de dam. Mijnheer Verfaillie, lokale autonomie betekent dat iedereen dit uitstippelt in zijn eigen gemeente en verantwoording aflegt aan zijn eigen gemeenteraad. Dat is één zaak.

Minister, ik steun uw antwoord volledig. Iedereen staat hier inderdaad te roepen over de lokale autonomie. We hebben dat gisteren nog aangehaald in de commissie. Als puntje bij paaltje komt, meent er toch iemand zijn vingertje te moeten heffen.

Mijnheer Verfaillie, u hebt het erg denigrerend over Dubaiachtige torens, over de Burj Al Arab. Ik denk dat iedereen dat graag in zijn eigen gemeente zou zien oprijzen. Dubai heeft nu enigszins een slechte naam, omdat het economisch niet voor de wind gaat. Dat betekent niet dat er daar geen architecturale pareltjes staan, waarnaar de hele wereld opkijkt. Er is bijvoorbeeld het Sony Center in Berlijn. Er is het operagebouw in Sidney. Dat zijn landmarks, waarnaar iedereen opkijkt. Dit is de 21e eeuw. Aan de kust moeten we ook gebouwen hebben die tot de verbeelding spreken.

Er wordt hier denigrerend over gedaan. Ze hebben geen geld, zo wordt gezegd. Er bestaat echter wel economische draagkracht op dergelijke zaken te realiseren, bijvoorbeeld in samenwerking met ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en met de Vlaamse Bouwmeester. Die heeft ter zake al goede knowhow opgebouwd. De mogelijkheden bestaan dus.

Wees gerust: we hebben veel tijd. Het heeft 10 jaar geduurd voor we een golfbaan hadden in Koksijde. Het zal nog wel 10 jaar duren voor we een dergelijk architecturaal pareltje kunnen bouwen, ter ere van de hele kust.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, diezelfde bouwmeester zei dat het een beetje vulgair is als het erover gaat de grootste te hebben. Hij doelde op die competitie tussen de kust-burgemeesters.

Minister, waarde kustburgemeesters, onze kustlijn is niet bepaald een pareltje van hedendaagse architectuur. Ik zou niet graag hebben dat dit verhaal zich nog eens herhaalt. Omdat de kust is volgebouwd, gaat men 30 meter achteruit, maar wel 100 meter hoger bouwen. Mijnheer Vandaele, de lokale autonomie moet in acht worden genomen, maar ik wil vragen dat men aan de kust misschien eens allemaal het gezond verstand bijeenraapt en samen een denkoefening maakt. Architectuur, nieuwe architectuur is van harte welkom, maar niet dat soort van 'ik wil de grootste hebben'. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, deze vraag lijkt enigszins op de voorgaande. Het gaat veeleer over een persoonlijk feit. Het lijkt me dat die burgemeester het heeft over zijn gemeente ten opzichte van de concurrentie, van de gemeente ernaast.

Ik vind dat dat hier niet past. We moeten daar een algemene bespreking over hebben.

Ik wil duidelijk stellen dat wij altijd voorstander zijn geweest om alle plannen die zijn goedgekeurd in het verleden, te volgen: het ruimtelijk structuurplan, alle plannen die zijn gemaakt binnen de gemeenten en binnen de provincie. Als ze gevolgd worden, hebben we er geen enkel probleem mee dat er iets gebouwd wordt dat misschien een aantal meter hoger is dan wij vandaag zouden verwachten. We zitten nu eenmaal in een situatie waar die gemeenten, ik denk bijvoorbeeld aan Koksijde en Knokke, niet altijd de ruimte kunnen nemen van de landbouw om daar meerdere woningen of verblijven te bouwen. Als ze dan proberen dat probleem op te lossen door in de hoogte te bouwen, vind ik dat een goede zaak.

Minister Philippe Muylers: Ik heb er niet veel aan toe te voegen. De subsidiariteit blijft een punt. De deputatie zal een initiatief nemen, zoals de heer Caron heeft gevraagd. In het volgend overlegforum zal dat op de agenda worden geplaatst. Er zal een overleg plaatsgrijpen en we zullen zien wat het resultaat daarvan is.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank de minister voor het antwoord.

Mijnheer Callens, ik zie totaal niet in waarom dit een lokaal dossier zou zijn. Elke vraag hier kan toch niet gaan over de stad Antwerpen of over het beleid rondom Antwerpen! We mogen het Vlaams Parlement wel eens opentrekken richting zee. De voorzitter heeft onlangs een bezoek gebracht aan de mooie Westhoek.

Ik wil besluiten met te zeggen dat we moeten opletten om geen keuzes te maken die we ons in de toekomst zouden beklagen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schorsing door de Raad van State van het verbod op het dragen van religieuze symbolen in het Gemeenschapsonderwijs en een eventueel decretaal initiatief ter zake

ACTUELE VRAAG van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schorsing door de Raad van State van het verbod op het dragen van religieuze symbolen in het Gemeenschapsonderwijs en een eventueel decretaal initiatief ter zake

ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schorsing door de

Raad van State van het verbod op het dragen van religieuze symbolen in het Gemeenschapsonderwijs en een eventueel decretaal initiatief ter zake

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Voorzitter, ik wil mijn vraag aanvangen met een citaat van Chadort Djavann, een Franse schrijfster van Iraanse afkomst. Ze schrijft in haar boek ‘A bas les voiles’, dat men ongetwijfeld kent, dat de hoofddoek geen symbool is van het geloof maar een symbool van de vernedering en de discriminatie van de vrouw. Djavann zegt verder dat de hoofddoek bij de moslima’s de gele ster bij de joden is.

Ik kan deze Franse schrijfster van Iraanse afkomst alleen maar bijtreeden. Die hoofddoek is inderdaad het symbool van de radicale islam die iedere vorm van integratie uitsluit en bant, het is de vlag van de niet-integratie van de moslims in onze samenleving. In de context is elke dag dat er geen beslissing komt over het bannen van de hoofddoek in het onderwijs, en voor mijn part in het openbaar ambt, een verloren dag in de strijd tegen de radicale islam en voor de integratie van de zovele moslima’s in onze Vlaamse samenleving.

Daarom betreur ik het niet-beslissen en het immobilisme van de regering die zich wegsteekt achter de Raad van State die nu heeft beslist om de beslissing van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs te schorsen. Ze gaat nu naar het Grondwettelijk Hof en is weg voor 1 tot 2 jaar vooraleer er een definitieve beslissing komt. Ondertussen doet de regering niets. Men kijkt toe. Men belijdt met de lippen de integratie van de allochtonen in onze samenleving en de strijd tegen de radicale islam, maar in de praktijk gebeurt er niets. Hoe lang blijft u zich nog wegsteken achter de Raad van State, het Grondwettelijk Hof en allerlei arresten? Wanneer neemt u die verantwoordelijkheid? Wanneer neemt u concreet een beslissing – liefst zo snel mogelijk – om die hoofddoek decretaal, via een ontwerp van decreet of een ministeriële beslissing, zoals het hoort, te verbannen uit het onderwijs?

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Voorzitter, minister, de context is genoegzaam bekend. Minister, ik zou u willen vragen wanneer u tot actie overgaat. Het Gemeenschapsonderwijs heeft deze beslissing destijds weloverwogen genomen. Het is daarbij niet over één nacht ijs gegaan.

Ik ken het Gemeenschapsonderwijs vrij goed. Ik weet dat daar heel wat discussie aan is voorafgegaan. Ik weet dat die directrice van het atheneum van Antwerpen oorspronkelijk zeker geen voorstander was van het verbod. Door ervaringen op het veld heeft ze die beslissing genomen. Bij uitbreiding is dat ook gebeurd in het Gemeenschapsonderwijs. Dat was een weloverwogen beslissing van een toch omvangrijke groep scholen en het Gemeenschapsonderwijs in zijn geheel.

Wij in het bijzonder moeten nu een helpende hand uitsteken naar dat Gemeenschapsonderwijs. U mag het niet in de steek laten. Daarom zou een decretaal initiatief van uwentwege zeer gepast zijn. Minister, zult u wachten tot de uitspraak van het Grondwettelijk Hof, die inderdaad nog zeer lang op zich kan laten wachten, of zult u een initiatief nemen?

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, ik moet iets zeggen dat de anderen nog niet hebben gezegd, of ik kan hetzelfde zeggen in andere woorden. Minister, u volhardt toch een beetje in de boosheid. In september hebben we het eerste arrest gehad van de Raad van State over de beslissing in het atheneum van Antwerpen. Toen hebt u gezegd dat de hoofddoekenkwestie in Vlaanderen is zoals een veenbrand. Soms flakkert die op, daarna verdwijnt ze, waarna ze weer opflakkert. En als het een veenbrand is, minister, dan moet u grondige maatregelen nemen. De gewone pompiers volstaan dan niet.

U talmt echter. In een reactie op het tweede arrest van de Raad van State zegt u dat u zult afwachten, dat u, na rijp beraad, uw verantwoordelijkheid zult nemen, dat u de beginselen

van de rechtstaat zult volgen. Dat heeft trouwens niets te maken met de beginselen van de rechtstaat. Ondertussen ligt het gewicht van het probleem bij de schooldirecties, die eventueel moeten overwegen om het verbod al dan niet in een reglement op te nemen. Als ze dat doen, dan riskeren ze acties van militante moslims voor hun deur. We hebben dat gezien in Antwerpen. Als ze het hoofddoekenverbod niet in het reglement inschrijven, dan zullen veel ouders misschien ontzet zijn omdat in hun school de sluier van de vrouwenonderdrukking wordt gelegd. Want daar komt het inderdaad op neer. De heer Dewinter heeft hier moslimauteurs aangehaald. Dat is, wat hem betreft, al een vooruitgang. *(Gelach)*

Ik raad u aan het boek ‘Manifeste pour un islam des lumières’ van Malek Chebel te lezen. Minister, beseft u welke druk u legt op de al veelgeplaagde schooldirecties door de bal in hun kamp te leggen, door die peer pressure die wordt uitgeoefend door een aantal mensen? Wanneer gaat u eens eindelijk actie ondernemen? Of wacht u op het antwoord van het Grondwettelijk Hof op de prejudiciële vraag, tot de Raad van State ten gronde heeft beslist? Als dat zo is, zijn we vertrokken voor 2 à 3 jaar. Zo lang zal de onrust in ons onderwijs blijven duren. *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Vooreerst laat ik de belediging van de heer Bouckaert ten aanzien van de pompiers voor zijn rekening. De meeste pompiers weten wel hoe ze veenbranden moeten blussen.

Het is heel belangrijk om te weten wat er nu beslist is. Ik neem aan dat de vraagstellers ook het arrest van de Raad van State hebben gelezen. Ik ga ervan uit dat u dat hebt gedaan. Ik zie u niet volmondig knikken, dus ik twijfel daar al aan. Wat staat daar in? Daar staat in dat ze nu een algemene regeling die door de raad van het Gemeenschapsonderwijs is beslist, schorst. Maar tegelijkertijd zegt de Raad van State dat alle beslissingen die door alle individuele scholen nu en in de toekomst zullen worden genomen door de scholen – dat is toch een beetje een raar arrest! –, wettig zijn en blijven en dat het zich daar niet over uitsprekt. Op het terrein verandert er op dit moment voor de individuele scholen heel weinig of niets.

Mevrouw Vanderpoorten, de lijn van deze Vlaamse Regering is dezelfde als die van de vorige waar u deel van uitmaakte, en waar uw partij het toen volmondig mee eens was. De afweging om na te gaan of er al dan niet een verbod op hoofddoeken moet komen, wordt het best gemaakt op het niveau van de school of de scholengemeenschap. Dat is het standpunt geweest van de vorige Vlaamse Regering, met uw volmondige instemming, en dat is op dit moment ook ons standpunt.

Maar we weten dat er vragen over worden gesteld. U zult zich herinneren dat ik een paar maanden geleden, in de pers maar ook hier, heb gezegd aan het Gemeenschapsonderwijs dat er grondwettelijke vragen konden worden gesteld over de regel of de beslissing die ze hadden genomen. Ik vind het niet meer dan logisch dat, wanneer er een juridisch geschil is over wie er bevoegd is, je afwacht hoe de hoogste instantie die dat kan beslechten – het Grondwettelijk Hof in dit land – daarover oordeelt. Mijnheer Bouckaert, het verbaast me dat u als professor dat niet weet. Op een prejudiciële vraag moet je geen 2 of 3 jaar wachten. Die beslissing kan perfect binnen een paar weken of binnen 6 maanden vallen. De verwachting is dat ze er maximaal binnen 1 jaar zal zijn, maar wellicht veel vroeger. We zullen zien.

Ik vind dat deze Vlaamse Regering en ik – en u trouwens ook – respect moeten hebben voor het Grondwettelijk Hof en afwachten wat deze wijze mensen zullen zeggen. In de hypothese dat we nu een initiatief zouden nemen, gaat de bal toch terug naar het Grondwettelijk Hof en dan weet je ook niet wat ze beslissen. Ik verkies te weten wat het Grondwettelijk Hof zegt.

Uiteraard zit ik intussen niet stil. De afgelopen weken heb ik op een informele manier, ver van de camera's, contact gehad met vele actoren in dit dossier. Ik zal dat ook de komende weken en maanden doen. Van zodra het Grondwettelijk Hof een beslissing heeft genomen, zal ik, in overleg met mijn collega's in de Vlaamse Regering, een maatschappelijk gedragen

voorstel op tafel leggen. Moet dat in een decreet? Dan zal het in een decreet zijn. Moet het in een andere vorm? Dan zal het in een andere vorm zijn.

Ons standpunt is dat we eerst afwachten wat het Grondwettelijk Hof zal zeggen, uit respect voor de enige instantie die kan uitmaken wie wat kan doen. Ik wil er u ook even op wijzen dat op de wijze waarop de Raad van State de prejudiciële vraag heeft gesteld, het verder gaat dan het hoofddoekenverbod. Het gaat over het bepalen van het pedagogisch project van het Gemeenschapsonderwijs. De vraag is ruimer. Het gaat zelfs nog verder: hoever kan de autonomie die u hebt gegeven aan het Gemeenschapsonderwijs, effectief door de Raad van het Gemeenschapsonderwijs worden uitgeoefend en in welke mate kon het Vlaams Parlement dat delegeren? De vraagstelling is dus veel ruimer. Als er een decreet moet komen, zou het wel eens kunnen zijn dat we veel meer moeten regelen dan alleen maar de kwestie van de hoofddoek.

Tot slot wil ik er u ook op wijzen dat er geen Hoofddoekendecreet as such zal komen. Als er een decreet moet komen om te regelen, zal het niet alleen over de hoofddoek gaan, maar op grond van het gelijkheidsbeginsel zal het ook over de andere uiterlijke godsdienstige verschijningsvormen gaan.

Ik verkies te wachten op wat het Grondwettelijk Hof zegt, maar intussen neemt deze regering haar verantwoordelijkheid en zijn er informele gesprekken met alle betrokken actoren.

De heer Filip Dewinter: Minister, moslims dragen misschien een hoofddoek, maar u draagt een blinddoek. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Een blinddoek waarbij u blind blijft voor de problemen op het terrein. De school, zoals het Atheneum in Antwerpen, en de Raad van het Gemeenschapsonderwijs, doen iets en nemen beslissingen omdat u niets doet. De regering beslist niets. U schuift iedere keer opnieuw de hete aardappel naar de inrichtende macht, naar de school. Dat vind ik bijzonder pijnlijk, omdat u uw verantwoordelijkheid niet neemt, omdat u omwille van interne meningsverschillen binnen de meerderheid, niet durft te beslissen.

Laat me even citeren uit de nota van Etienne Vermeersch, niet direct een groot sympathisant van mijn partij. De man heeft in de loop der jaren het licht gezien en heeft vorige week een interessante nota van 25 bladzijden verspreid. Het gaat over het niet willen beslissen over de hoofddoek. Ik lees: “De overheid pleegt een onduldbare vaandelvlucht wanneer ze in een zo moeilijke probleemsituatie afzonderlijke schooldirecties telkens weer de kastanjes uit het vuur laat halen, met het risico dat ze het slachtoffer worden van haatcampagnes of door de rechter worden teruggefloten.”

Vermeersch heeft gelijk. Hij heeft overschot van gelijk. Doe die blinddoek af en ban de hoofddoek uit de school. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: De verwijzing naar de vorige legislatuur is natuurlijk niet correct. Er is een verschil tussen de toenmalige en de huidige situatie. Ondertussen heeft het Gemeenschapsonderwijs zelf een beslissing genomen. Die beslissing is nu geschorst. Ik vind dat de minister het Gemeenschapsonderwijs een helpende hand moet reiken. Het Gemeenschapsonderwijs heeft, na lange discussies, een weloverwogen beslissing genomen. Ze weten waar ze mee bezig zijn. De minister heeft verklaard dat hij de discussie met het werkveld wil aangaan. Wat het Gemeenschapsonderwijs betreft, zal hij tot dezelfde conclusie moeten komen. Ik betreur dat hij de bal opnieuw bij het Gemeenschapsonderwijs legt en gewoon afwacht.

De heer Boudewijn Bouckaert: De minister heeft een diploma in de rechten. Ik hoop dat hij dat niet aan onze faculteit heeft behaald. Het is absoluut niet juist dat we voor een decreetaal initiatief op het antwoord van het Grondwettelijk Hof op de prejudiciële vraag moeten wachten. De Raad van State heeft het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag gesteld: kan de delegatie die krachtens het bijzonder decreet aan de Centrale Raad van het Gemeenschaps-

onderwijs is gegeven zo worden geïnterpreteerd dat het Gemeenschapsonderwijs een hoofd-
doekenverbod kan uitvaardigen? Dat staat in het arrest van de Raad van State.

De Raad van State probeert eigenlijk uit te vissen of de RAGO dat besluit kan nemen of dat
dit door middel van een decreet moet gebeuren. De Raad van State verklaart geenszins dat het
Vlaams Parlement moet wachten alvorens een decretaal initiatief te nemen. Het Vlaams
Parlement is op dit vlak soeverein. Het Vlaams Parlement moet de guts hebben om, zoals het
Amerikaans parlement, beslissingen te nemen. We mogen de hete aardappel niet bij de
schooldirecties blijven leggen. Zij ondervinden hier immers negatieve gevolgen van.
(Applaus bij LDD en bij het Vlaams Belang)

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, volgens sommige vraagstellers komt er druk op de
scholen te liggen. Dat is correct. Wie dat ontkent, ontkent het licht van de zon. Wie zegt dat
dit de schuld van de minister of van de Vlaamse Regering is, gaat echter een brug te ver. De
Raad van State heeft door middel van deze uitspraak de druk bij de scholen gelegd.

Het standpunt van de N-VA is steeds duidelijk geweest. Ten gronde willen we de verant-
woordelijkheid bij de scholen leggen. De Raad van State is in feite zelf niet zeer duidelijk
geweest. De Raad van State heeft het Grondwettelijk Hof gevraagd hierover te oordelen. Wie
zijn wij om hier zomaar doorheen te fietsen? We weten niet eens of wat we straks zouden
beslissen overmorgen nog overeind zou blijven. We kunnen beter afwachten. Er is geen man
overboord. We kunnen later tot een oplossing komen.

Ik voel dat een grote meerderheid in het Vlaams Parlement een oplossing wil zoeken die in de
lijn ligt van wat de RAGO heeft beslist. Indien dit door middel van een decreet moet
gebeuren, zullen wij de eersten zijn om een dergelijk initiatief te steunen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, het gaat op dit ogenblik om een aantal
fundamentele mensenrechten. De vrijheid om zijn overtuiging te uiten en te veruiterlijken
staat in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens ingeschreven. Het gaat tevens
om een aantal fundamentele principes van de Belgische Grondwet. De Grondwet voorziet in
de neutraliteit van het onderwijs. Het onderwijs moet de filosofische, ideologische en
godsdienstige opvattingen van ouders en leerlingen eerbiedigen. Op dit ogenblik komen die
principes in het gedrang.

We zijn dan ook van mening dat de minister zich niet kan verstoppen. Hij kan niet langer een
terughoudende houding aannemen. Hij kan zich niet langer volledig op de vlakke houden. De
ongerustheid in het werkveld is groot. De willekeur zorgt voor onzekerheid en 250 leer-
krachten verwachten een signaal van de minister. Ze willen horen dat de minister het actief
pluralisme, waar ze al zo lang aan werken, nog steeds hoog in het vaandel draagt. Ik denk dat
het tijd wordt dat de minister uit zijn kot komt. Hij moet ophouden verstopperij te spelen.

De voorzitter: De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven: Voorzitter, minister, collega's, het signaal dat ik uit het veld
krijg, is dat de meeste scholen de situatie die ze in de lokale omstandigheden hebben
gecreëerd en die tot hun voldoening werkt, willen behouden. In heel wat scholen bestaat
vandaag een verbod. Daar is geen enkel probleem mee. In heel wat scholen bestaat vandaag
geen verbod, en daar mag de hoofddoek worden gedragen. Ook daar is er geen probleem. Dat
kan men niet ontkennen. Ik heb de directies destijds op tv horen zeggen dat er bij hen op de
school geen probleem is en dat ze dat zo willen houden.

Wat ik wil vermijden en wat ik de minister wil ontraden, is dat er een regeling wordt gemaakt
waardoor er meer problemen komen dan we vandaag hebben. Ik ben heel tevreden dat
minister Smet zegt dat hij in afwachting van het kader dat we van het Grondwettelijk Hof
krijgen, en waarbinnen we eventueel het decreet moeten aanpassen, alle actoren van het

middenveld spreekt, precies om tot een maatschappelijk gedragen oplossing te komen, zodat de verschillende scholen, elk in hun eigen situatie, op een correcte manier kunnen voortwerken zonder opnieuw problemen te creëren met een algemene regeling.

Het verbaast me van LDD, toen het over de hoogbouw aan de kust ging, dat het geen betutteling wil, en dat je de kuststeden moet laten doen. Nu is het plots het omgekeerde, nu is het betutteling aan alle kanten. Wat meer consequentie van Lijst Dedecker mag er ook wel zijn. *(Applaus bij de meerderheid)*

Minister Pascal Smet: De heer Vanvelthoven heeft gezegd wat ik ook wou zeggen.

Mevrouw Meuleman, u hebt het geregeld over kot en verstopperijtje spelen. Ik denk dat dat uw geliefkoosd spel is. Welnu, ik zit bijna nooit in mijn kot, ik ben heel veel buiten. De laatste weken en maanden ontmoette ik heel veel mensen op het terrein, ook heel wat leerkrachten en ouders. Bij die ontmoetingen zijn ook mensen met een hoofddoek, mijnheer Dewinter. Het thema van de hoofddoek is in al die gesprekken nog nooit aan bod gekomen. Een keer achteraf, bij een heel gemengd publiek, en ik hoorde niemand zeggen: wij willen nu onmiddellijk een algemene regeling want het veld zit daarop te wachten. Neen, wat de mensen willen, is dat, als er een regelgeving komt, we niet meer problemen maken dan er nu zijn.

Ik doe niet mee met degenen die stokebrand willen spelen. Mevrouw Vanderpoorten, het verbaast me een beetje u daartussen te zien staan. Die mensen zorgen ervoor dat er weer een opflakking komt. Ik wil een door iedereen maatschappelijk gedragen voorstel. Ik ben ervan overtuigd dat dit mogelijk is, uit de contacten die ik al heb gehad en de komende weken nog zal hebben. Ik ben er ook van overtuigd dat we dat niet te snel moeten doen en dat we over alle elementen moeten beschikken.

Het zou maar onnozel zijn als je met een voorstel komt, en het Grondwettelijk Hof zegt iets anders. Dan sta je daar met je voorstel. Ik heb altijd geleerd dat het beter is om alles te weten. Ik krijg signalen van het Grondwettelijk Hof dat het normaal gezien over een paar maanden een beslissing neemt. In de scholen verandert er op dit moment niets door de uitspraak van de Raad van State, want de bestaande reglementen blijven bestaan. Meer nog, de Raad van State geeft het kader aan – die alinea moet je heel goed lezen: als het gaat om lokale omstandigheden, tijdelijke situaties, moet een school ook in de toekomst nog een verbod kunnen nemen. Dat is wat men daar bijna letterlijk in juridische taal zegt.

Ik zie niet in wat het probleem is, ik zie ook niet waarom we plotseling holderdebolder, omdat er een vraag aan het Grondwettelijk Hof is gesteld, een algemene regeling moeten uitwerken. Nogmaals, ikzelf, de Vlaamse Regering en dit parlement, zullen onze verantwoordelijkheid nemen. Als het via een decreet moet, dan zullen we met een decreet komen. Moet het niet met een decreet, dan zullen we ook nagaan hoe we het moeten doen. In ieder geval zullen we een maatschappelijk gedragen voorstel hebben, op basis waarvan u geen ruzie meer kunt stoken.

De heer Filip Dewinter: Minister, hou ermee op. Nu is de braafste van ons drie, mevrouw Vanderpoorten, ook al een agitator, een onruststoker en een brandstichter. Laat die eretitels aan mij in plaats van aan een brave Open Vld'ster. U moet haar niet beschuldigen van dit soort dingen, alleen maar omdat ze uw non-beleid op de korrel durft nemen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Maar waar het echt over gaat, minister, en dat heeft de heer Vanvelthoven net gezegd, is dat de flou artistique zou kunnen verdwijnen. Daarbij zou de ene school wel en de andere niet beslissen om de hoofddoek te verbieden. U kunt dan als socialist aan uw electorale achterban van moslims die steeds groter wordt en die bijna voor 90 percent voor uw partij stemt, zeggen dat u het toch altijd hebt geregeld dat het blijft kunnen.

Uw probleem is het behoud van de flou artistique. Ons probleem en dat van de samenleving is dat van de hoofddoek. Er moet aan gewerkt worden om die hoofddoek weg te krijgen. Als dat kan in Frankrijk, waarom zou het dan hier niet kunnen? Voor een keer wil ik niet alleen verwijzen naar een moslimauteur, maar zelfs naar de Turkse regering. In Turkije is de hoofddoek verboden in het openbaar ambt voor ambtenaren, aan de universiteiten en in de scholen. Wel, laat het uit mijn mond gezegd zijn: laten we het voorbeeld van de Turken in deze volgen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Voor alle duidelijkheid, bij mijn partij gaat het niet over de hoofddoek, maar wel over de symbolen. Het verbaast me dat zowel de minister als een aantal fractieleiders zoals de heren Vanvelthoven en Van Dijck, compleet voorbijgaan aan de beslissing die weloverwogen is genomen door het Gemeenschapsonderwijs. De mensen uit het Gemeenschapsonderwijs hebben dat niet zomaar beslist. Zij hebben dat beslist omdat er problemen waren, onder andere en om te beginnen in Antwerpen. De directie in Antwerpen was in het begin niet gewonnen voor een verbod. Zij is daartoe gekomen omdat ze dingen zag en ervoer op het veld. Daar wordt hier zomaar aan voorbijgegaan. Dat is iets wat ik niet begrijp van zowel minister als fractieleiders. Ik heb echter begrepen dat er in deze ook altijd een parlementair initiatief kan worden genomen. *(Applaus bij Open Vld)*

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, puur juridisch: de Raad van State vraagt aan het Grondwettelijk Hof of het hoofddoekenverbod of een algemeen verbod bij decreet kan worden ingevoerd of dat de Raad van het Gemeenschapsonderwijs dat zelf kan doen.

Ik hoop dat dit parlement ook eens een decreet kan goedkeuren met wisselmeerderheden zoals het federaal parlement dat heeft gedaan met het vreemdelingenstemrecht en met abortus, dat het eens de guts heeft om af te wijken van de regeringscoalitie, mijnheer Van Dijck. U durft dat niet, want u bent verkocht aan de socialistische ACV-regering! U bent verkocht! *(Applaus bij LDD en bij het Vlaams Belang)*

U hebt samen met uw partij gezegd dat u voor een algemene invoering bent van het hoofddoekverbod, maar nu trekt u uw staart volledig in! *(Applaus bij LDD en bij het Vlaams Belang)*

Dus, puur juridisch: wanneer wij dit per decreet doen, dat vervalt het geschil bij de Raad van State.

Tot slot, minister, ben ik het een beetje beu dat u op alle vragen en interpellaties antwoordt met studierondes die u zult organiseren. Men heeft in het onderwijs de studiemeesters afgeschaft. Die zijn vervangen door opvoeders. U zult echter de geschiedenis ingaan als de studieminister. *(Applaus bij LDD en bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

VERWELKOMING

De voorzitter: In samenwerking met UNIZO lopen een tiental bedrijfsleiders stage in ons parlement. Zij worden begeleid door een meter of peter uit alle fracties hier aanwezig. Ik wil die tien bedrijfsleiders hier van harte welkom heten. *(Applaus)*

Ik heet uiteraard ook de kinderen hier aanwezig van harte welkom. Maar als ik telkens iedereen op de publiekstribune welkom moet heten, dan zullen we nog veel werk hebben. Van harte welkom. *(Applaus)*

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de timing van de inhaaloperatie voor schoolinfrastructuur

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, op 28 mei 2009 is de gunning gebeurd aan de Fortis-groep van de grootste schoolbouwoperatie ooit in de geschiedenis, na een heel intense voorbereiding en reeds op dat moment met een meer dan gevoelige vertraging.

Minister, op 8 oktober 2009, in het begin van deze legislatuur, heb ik u gevraagd naar de stand van zaken. U hebt me toen meegedeeld dat de 'contract close' ondertussen gebeurd was, weliswaar onder voorbehoud van de definitieve 'close' waarbij de overeenkomst met de kredietverstrekkers in orde moest worden gebracht. Ik formuleer het in eenvoudig Nederlands.

Dit zou gebeuren vóór Kerstmis, en uiteraard heb ik u 3 maanden geleden weer een vraag gesteld. U hebt me toen een heel kort antwoord gegeven en daaraan toegevoegd dat de operatie binnen 3 maanden wel rond zou zijn. Wie dit dossier volgt, wist al dat ik vandaag opnieuw een vraag zou stellen. We zijn in de finale fase beland. Ik heb vernomen dat de overeenkomst met de kredietverstrekkers naar de Raad van State vertrokken is om er een laatste advies over te krijgen. Ik verneem ook, minister, dat er in de voorbije maanden ook heel wat verantwoordelijkheden van de financiers verschoven zijn naar de bouwfirma's. daardoor kunnen wat meer risico's bij de scholen komen te liggen.

Ten slotte heb ik nog steeds, en zelfs meer dan voorheen, de grote zorg die we 5 jaar lang onophoudelijk vertolkt hebben in verband met de betaalbaarheid van de beschikbaarheidsvergoeding. Als er 100 euro moet worden betaald, gaat er 48 euro naar het schoolgebouw zelf. 3 euro is bestemd voor het onderhoud. Daar draagt de Vlaamse overheid fel aan bij. 29 euro gaat naar de afbetaling van intrest en 20 euro naar zogenaamde overheadkosten. Als ik die cijfers bekijk, vraag ik mij met de grootste zorg af of dit betaalbaar, haalbaar en op maat van de scholen is. Ik zal eventueel een rechtzetting vragen, mocht ik mij vergissen in mijn analyse. Ik heb nog vernomen dat zelfs scholen die model zouden staan voor de volgende reeks, zouden denken aan afhaken omdat de operatie te duur is. Nogmaals, onze grootste zorg gaat over de betaalbaarheid van de beschikbaarheidsvergoeding voor deze grote operatie.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik kan bevestigen dat we bijna op het punt staan om de 'financial close' te tekenen. U weet dat we al getekend hebben. Daarna was het aan Fortis om de nodige financierders te vinden. Daar gaat heel wat tijd over. Het is een grote operatie. Dat zit nu op het niveau van de kredietcomités bij de banken. Het klopt dat de Vlaamse Regering het waarborgbesluit nog gefinetuned heeft. Het is voor een laatste lezing naar de Raad van State. Wij hebben gedaan wat we moeten doen. Ik heb er goede hoop op dat we de komende weken goed kunnen landen met dit dossier.

Wat ook al heel lang aan de orde is, is de beschikbaarheidsvergoeding voor de scholen. De Vlaamse overheid betaalt een belangrijk deel daarvan zelf. Voor de onderhoudscomponent is dat zelfs 90 percent. De scholen hebben inderdaad vragen bij de finale berekening van die beschikbaarheidsvergoeding. We hebben die tot op heden niet kunnen beantwoorden. We hebben eerst een akkoord nodig over heel de financiële regeling, de basispunten, de mechanismen enzovoort. Zodra dat gepasseerd is in de banken, is het officieel. Dan kunnen we het tekenen. Dan kunnen we met de koepels overleggen. De afspraken zijn al vastgelegd, de gesprekken lopen al.

Eén zaak moeten de scholen goed in het achterhoofd houden. Het klopt dat ze iets meer gaan moeten betalen, maar binnen 30 jaar gaan ze wel nog een nieuwe school hebben. In het

huidige systeem is dat niet het geval. Heel de constructie zit zo ineen dat degene die de school bouwt, ook het hele onderhoud op zich neemt. Dat onderhoud zal op een veel hoger niveau liggen dan het huidige. De school wordt met andere woorden in stand gehouden. Men betaalt in vergelijking met vandaag misschien iets meer, maar over 30 jaar heeft men nog altijd een nieuwe school die in goede staat verkeert. Dat is een heel groot voordeel.

Ik begrijp uw bezorgdheid, dat is ook de onze, om met de scholen en de koepels rond de tafel te gaan zitten. We gaan hen goed informeren. Er is de afgelopen week iets gebeurd. Men heeft een berekening gemaakt op basis van voorlopige cijfers. Daar heeft men verkeerde conclusies uit getrokken. Dat is intussen rechtgezet. Ik deel uw bekommernis. We gaan dit in de komende weken met de koepels, met de NV School Invest en met alle betrokkenen goed voorbereiden zodat de scholen welingelicht een keuze kunnen maken.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik bedank u voor het openhartig en correct antwoord. Ik pleit er evenwel toch voor om de 211 scholen niet zelf en rechtstreeks, maar wel via de koepels zo snel mogelijk bij de gesprekken te betrekken. Als alles al is ondertekend, dan wordt het bijzonder moeilijk om nog veranderingen door te voeren. Ik begrijp dat u mijn bezorgdheden deelt, maar wil dat toch nog eens extra benadrukken.

Minister Pascal Smet: Inderdaad, wij delen de bezorgdheden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toekomst van de Nederlandstalige basisschool De Letterbijter in Wezembeek-Oppem

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de houding van het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem ten aanzien van de Nederlandstalige basisschool De Letterbijter

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

De Letterbijter is geen persoonsnaam, mevrouw Vogels.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, collega's, ik wil het hebben over het wanbeleid van een inrichtende macht van een school wier naam ik niet vermeld. Het betreft de Nederlandstalige gemeentelijke basisschool in Wezembeek-Oppem, een faciliteitengemeente. Het wanbeleid begon al in de zomermaanden, in volle voorbereiding van het nieuwe schooljaar. Op 31 augustus, om 8 uur 's ochtends, besliste de inrichtende macht om de freinet-technieken niet langer te gebruiken. De school is bekend voor de freinettechnieken, maar uitgerekend één dag voor het begin van het schooljaar werd het gebruik ervan afgeschaft.

Ik hoef niet te zeggen dat veel ouders hieruit hun conclusies hebben getrokken en dat dit het succes van de school nadelig heeft beïnvloed. Er ontstond dus onzekerheid over de toekomst. Vervolgens werd met het Gemeenschapsonderwijs onderhandeld. Die gesprekken verliepen positief, zodat in januari een overeenkomst tussen het Gemeenschapsonderwijs en de basisschool is afgesloten om de school over te nemen. Dat is het goede nieuws. En er is ook slecht nieuws.

Want toen onlangs het Gemeenschapsonderwijs onderhandelde met het gemeentebestuur over een erfpachtovereenkomst voor een periode van 27 jaar lukte dat niet. Men wou er eentje toestaan voor een periode van amper 3 jaar. Een inrichtende macht wil zich natuurlijk niet voor een dergelijke korte periode verbinden, dus de overeenkomst ging niet door. Gisteren lazen we dan de persmededeling van de geschorste burgemeester van de bewuste gemeente

waarin staat dat de deal niet doorgaat, de school in handen blijft van de gemeente en de freinettechnieken niet langer worden toegepast.

Minister, dit probleem doet zich voor op een moment dat we het hier in dit parlement hebben over een tekort aan opvangcapaciteit in de Nederlandstalige scholen. U doet daar ook uitspraken over.

Daarom had ik graag van u vernomen: hoe kijkt u tegen de situatie aan? Vindt u het belangrijk dat deze school, De Letterbijter - om ze dan toch maar te noemen - kan blijven bestaan, wetende dat in de toekomst veel leerlingen in de Rand en in Brussel het moeilijk zullen krijgen om Nederlandstalig onderwijs te volgen?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, ik had mijn vraag tot de minister van Binnenlands Bestuur gericht.

De voorzitter: Minister Smet zal mede namens minister Bourgeois antwoorden.

De heer Joris Van Hauthem: Ik hoop het, want dit gaat niet enkel over onderwijs. Mijn collega heeft de situatie correct geschetst. In feite gaat het over het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem dat er alles aan doet om niet langer nog gemeentelijk Nederlandstalig onderwijs te moeten inrichten en hoopt dat de Vlaamse overheid en het Gemeenschaps-onderwijs dat wel zal doen. U bevindt zich in een patsituatie. Wij hebben er geen probleem mee dat het Gemeenschapsonderwijs dat zou doen. Wij hebben wel een probleem met het wanbeleid van het gemeentebestuur.

Wanneer men inderdaad op 31 augustus zegt dat men het pedagogisch project gaat veranderen, wetende dat ouders dan afhaken, om dan nadien te hopen dat het gemeentelijk Nederlandstalig onderwijs naar de vaantjes gaat in Wezembeek-Oppem, en dan onderhandelingen opstart met het Gemeenschapsonderwijs en gisteren nog zegt dat men het toch een gemeenteschool zal laten blijven, dan is hier iets anders aan de hand, mijnheer de minister van Onderwijs. Dan gaat het niet over onderwijs alleen, dan gaat het over onbehoorlijk bestuur van een gemeentebestuur van een faciliteitengemeente, dat alle mogelijke decreten saboteert en er nu nog eens in slaagt om de enige Nederlandstalige gemeentelijke school uit te rangeren. Daar gaat het over.

Voorzitter, ik vraag aan de minister van Binnenlands Bestuur, die dan toch de tuchtoverheid is: mijnheer de minister van Binnenlands Bestuur, hoelang gaat u nog dulden dat niet de geschorste burgemeester – hij is niet geschorst want hij zit daar nog altijd – maar de waarnemende burgemeester nog altijd dergelijke fratsen uithaalt? Hij zegt heel duidelijk dat hij wel nog Franstalig gemeentelijk onderwijs gaat organiseren maar dat hij er alles aan doet om het Nederlandstalig gemeentelijk onderwijs af te stoten. Het wordt nu eens tijd dat de Vlaamse Regering, bij monde van de minister van Binnenlands Bestuur, optreedt en ten aanzien van die persoon eindelijk de tuchtprocedure opstart. Deze fratsen kan de Vlaamse Regering zich absoluut niet meer permitteren.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ons uitgangspunt is dat het officieel Nederlandstalig onderwijs in Wezembeek-Oppem aangeboden moet worden. Op dit moment wordt dat verzekerd door de gemeente. Indien de gemeente dat niet meer zou doen, is het Gemeenschapsonderwijs verplicht om het aan te bieden. In die optiek was ook de hele overname tussen het Gemeenschapsonderwijs en de gemeente op gang gebracht. Ik heb begrepen dat er oorspronkelijk een akkoord was dat het Gemeenschapsonderwijs de school zou overnemen, dat er ook een afspraak was, dat er een erfpacht werd gegeven voor 27 jaar, eerst voor 9 jaar en dan stilzwijgend verlengbaar, dat op een bepaald moment, blijkbaar omwille van onenigheid binnen de gemeente, in de meerderheid van Wezembeek-Oppem die deal niet heeft plaatsgevonden, en dat men daardoor nu in de situatie zit dat de gemeente de school

openhoudt. Dat betekent dat het officieel Nederlandstalig onderwijs via de gemeente aangeboden blijft in Wezembeek-Oppem.

Dan is er het probleem van het freinetonderwijs. Het is niet het officiële freinetonderwijs – het is volgens die principes maar het is niet officieel als dusdanig erkend. De burgemeester, de inrichtende macht, zegt dat niet zo te zien zitten. De Vlaamse overheid heeft geen enkel instrument om in te grijpen op het pedagogisch project van een school. De inrichtende macht, in dit geval het gemeentebestuur, kan beslissen hoe hij dat doet. Noch ons Participatiedecreet noch ons Onderwijsdecreet laat toe dat ouders daar een vetorecht in hebben. Het is wel logisch dat ouders daar een medezeggenschap over hebben. Ik kan de ouders alleen maar vragen om dat te doen. Wij kunnen de gemeente niet dwingen om al of niet voor freinetonderwijs te kiezen. Daar hebben we geen enkel juridisch instrument voor.

Ten slotte, er is in dezen op dit moment door de gemeente geen enkele formele beslissing genomen waartegen wij een beroep zouden kunnen indienen. Uiteraard zullen minister Bourgeois en ikzelf dit op de voet opvolgen. Onze medewerkers zijn vorige week al samengekomen om dit dossier op te volgen. Wees ervan overtuigd: het is onze wens dat het officiële Nederlandstalige onderwijs blijft bestaan en dat de tactiek van de burgemeester niet lukt.

De heer Willy Segers: Minister, dank u voor deze verduidelijking. Het is wat wij reeds wisten. Ik heb geprobeerd deze vraag rechtstreeks aan u te stellen omdat u bevoegd bent voor het onderwijs en voor de jeugd en voor gelijke kansen. Deze drie spelen alle mee in deze soap, als we het als dusdanig mogen beschouwen. Hier bewijst een inrichtende macht nu al een dik jaar dat er een loopje wordt genomen met de toekomst van de eigen school. Ik neem aan dat de wet u niet toestaat om tussen te komen in het pedagogisch project van de school maar het is toch hemeltergend om van op afstand te moeten toekijken hoe een inrichtende macht zijn eigen school aan het kelderen is. Want daar gaan we naartoe.

Ik heb hier de getallen van juni vorig jaar tot nu. We gaan van 140 naar 125 naar 75, en met de soap die gisteren tot uiting is gekomen, weten we waar we gaan eindigen.

De heer Joris Van Hautem: Minister, dat was het antwoord dat we verwacht hadden. Ik had graag minister Bourgeois op de tribune gezien. Wat u zegt, is juist. Daar valt juridisch niets tegen in te brengen. De vraag is hoe de Vlaamse Regering, en meer bepaald de minister van Binnenlands Bestuur, politiek reageert op die pesterij, die erin bestaat dat men er alles aan doet om Nederlandstalig gemeentelijk onderwijs uit Wezembeek-Oppem te bannen. Dat is de vraag, en daar antwoordt u niet op.

Wat doet deze Vlaamse Regering daaraan? Doe iets! Het is de waarnemende burgemeester die daar nog altijd zit, die dat allemaal doet. Moeten wij nu nog dulden dat, als in faciliteitengemeenten zestien ouders vragen om Franstalig gemeentelijk onderwijs in te richten, de gemeente verplicht is dat te doen? Tegenover Nederlandstalige ouders is er geen enkele verplichting. Er is zelfs geen regeling voor. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Dat klopt wel. Als in faciliteitengemeenten zestien ouders Franstalig gemeentelijk onderwijs vragen, is, volgens de taalwetgeving, de gemeentelijke overheid verplicht om dat te doen. De Nederlandstalige ouders staan wat dat betreft in de kou. En het gaat niet over het freinetproject, we weten heel goed dat het een pesterij is om dat te doen.

Voorzitter, ik zal een interpellatieverzoek indienen. Ik wil dat minister Bourgeois hier komt antwoorden wat hij aan de zoveelste pesterij ten aanzien van het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem gaat doen. Ik wil dat nu eens eindelijk weten. We zijn het beu om te wachten. Het is niet voor niets dat alleen de minister van Onderwijs hier komt antwoorden en dat minister Bourgeois, de voogdijminister, hier uitblinkt door afwezigheid. Dat is bijzonder duidelijk.

De voorzitter: Mijnheer Van Hauthem, we hebben hier spelregels. U krijgt een repliek van één minuut.

De heer Joris Van Hauthem: Ik stel een vraag aan een minister, maar die is hier niet.

De voorzitter: Mijnheer Van Hauthem, u weet al lang genoeg dat de regering altijd beslist wie er komt antwoorden. Als men het onderling zo overeenkomt, is dat nu eenmaal zo.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, minister, collega's, ik heb een paar weken geleden in de commissie een vraag gesteld over hetzelfde onderwerp. Toen heeft minister Bourgeois geantwoord dat de school zou worden overgeheveld naar het gemeenschapsonderwijs. Ik heb dat toen betreurd, en heb gezegd dat Wezembeek geen Nederlandstalige school meer zal hebben.

Blijkbaar zijn die onderhandelingen mislukt en is die school opnieuw aangewezen op het gemeentelijke initiatief. Ik denk dat het voor de leerlingen een zeer slechte zaak is. Dat het Gemeenschapsonderwijs de school overnam, was misschien de beste oplossing voor de kinderen, zodat het gedaan was met al die pesterijen. Minister Bourgeois heeft dat toen ook gezegd. Maar nu staan we natuurlijk weer voor de uitdaging. Ik woon op een paar honderd meter van die school. Ik hoop dat ze volgend jaar nog 72 leerlingen zal hebben, maar ik vrees dat het nog veel minder zal zijn. Het kan zijn dat de ouders hun kinderen daar gewoon niet meer naartoe sturen.

Het gaat hier nu niet over Bourgeois of Smet. Laat ons die discussies hier niet voeren. Het is belangrijk dat het onderwijs op gemeentelijk vlak nog mogelijk blijft voor de kinderen van Wezembeek. Daartoe moet de minister alle nodige initiatieven nemen. Laat ons nu niet discussiëren over bevoegdheden en dergelijke. Het gaat over leerlingen van Wezembeek, die daar les moeten kunnen blijven volgen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Collega's, het feit dat de heer Segers zijn vraag stelt aan minister Smet, bevoegd voor Onderwijs, geeft al meteen aan waar het schoentje knelt. Ik heb opnieuw het gevoel dat de regeringspartijen elkaar de hete aardappel proberen door te spelen.

Ik denk dat de heer Van Rompuy de vinger op de wonde legt. We moeten een oplossing zien te vinden voor de leerlingen.

De heer Segers stelt vandaag handig de vraag aan de minister van Onderwijs en hoopt van hem te vernemen wat hij zal doen. Mij lijkt het heel erg logisch dat het een probleem is van de volledige regering; de regering moet dit uitklaren. In ieder geval lijkt het me cruciaal dat er Nederlands onderwijs in Wezembeek-Oppem blijft.

Het is vandaag koffiedik kijken wat het gemeentebestuur zal ondernemen, we hebben op zijn zachtst gezegd te maken met een wispelturig gemeentebestuur. Eigenlijk stelt heel deze kwestie ons opnieuw voor de vraag wat we kunnen ondernemen ten aanzien van de lokale overheden om hen op een of ander manier te sanctioneren wanneer ze hun verantwoordelijkheden niet nakomen.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, we hebben deze discussie inderdaad al een eerste keer in de commissie Rand gevoerd. Ik meen dat iedereen het erover eens is dat de gemeente een lelijk spelletje speelt en er alles aan gedaan heeft om de school om zeep te helpen. Toen we het er in de commissie over hadden dat het GO! bereid was om de school over te nemen, was niemand daar gelukkig mee. We hebben wel gezegd dat het belangrijkste is dat het onderwijs kan verdergaan en we hebben gezegd: "Dank aan het GO! omdat die het wil doen." We zitten nu terug in een andere situatie. Het gemeentebestuur is inderdaad heel wispelturig.

Als de sprekers nu komen vragen of het gaat om minister Smet of om minister Bourgeois en als ze nu komen vragen dat er wordt opgetreden, dan moeten ze me eerst eens zeggen welke juridische middelen de minister heeft om op te treden tegen een faciliteitengemeente die niet doet wat ze moet doen. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Minister Pascal Smet: Allereerst wil ik u nog even aan de ‘historiek’ herinneren. Zoals terecht door mevrouw De Vits werd aangehaald, vond, toen dit in de commissie Rand werd besproken, bijna iedereen dat het de gemeente was die het onderwijs moest inrichten. Dat was het uitgangspunt. Toen we zagen dat dat een probleem kon zijn en omdat ik het heel belangrijk vind dat we in Wezembeek-Oppem Nederlandstalig onderwijs blijven aanbieden, heb ik ervoor gezorgd dat we een tweede oplossing hadden: het GO!. We hebben het GO! ervan overtuigd om het over te nemen en de onderhandelingen werden gestart. Er was een mondeling akkoord, waarna de burgemeester, blijkbaar door interne problemen in zijn college, er niet in geslaagd is om dat akkoord te honoreren. Hij is op het akkoord teruggekomen en heeft gezegd dat hij geen erfpacht wil van 9 jaar, tweemaal stilzwijgend verlengbaar tot 27 jaar, maar van 3 jaar. Blijkbaar heeft hij nu gezegd dat de gemeente het onderwijs blijft inrichten.

Oorspronkelijk hebben we gezegd dat het gemeentelijk onderwijs moet zijn. Vandaag zitten we in de situatie dat het nog altijd gemeentelijk onderwijs is. Ik ben het eens met de heer Segers dat hier pesterijen aan de gang zijn, dat er wordt geprobeerd om de school in onzekerheid te brengen. Dat klopt en dat kunnen we niet aanvaarden, daarmee ben ik het eens, maar mevrouw De Vits merkt terecht op dat er geen enkele juridische akte gesteld werd, er waren enkel verklaringen in de pers. De situatie is op dit ogenblik dat er officieel Nederlandstalig onderwijs wordt aangeboden in Wezembeek-Oppem.

Ik vind, en met mij de hele Vlaamse Regering en in de eerste plaats minister Bourgeois, dat het ons uitgangspunt moet blijven om Nederlandstalig officieel onderwijs in Wezembeek-Oppem te hebben. We volgen dat goed op en we zullen dat blijven doen. Vorige week is er dat IKW geweest met mensen van mij, van minister Bourgeois, van de andere partijen, precies om dit geval te monitoren en om te zien hoe we ervoor kunnen blijven zorgen.

Maar we leven nog altijd in een rechtsstaat, mijnheer Van Hauthem, en ook al zijn er anderen die stommiteiten doen, in een rechtsstaat geeft dat ons nog geen recht om zelf met stommiteiten te beginnen. Zeker als minister kan ik geen juridische middelen beginnen uitvinden om op te treden. In dezen zitten we in een situatie waarin gemeentelijk Nederlandstalig onderwijs wordt aangeboden, want dat is op dit moment zo. We blijven opvolgen dat de burgemeester en de inrichtende macht dat onderwijs effectief aanbieden.

Het probleem is nu voor de ouders dat ze hun kinderen volgens de principes van Freinet laten onderwijzen. Dat is het pedagogisch project en ik kan als minister op grond van artikel 24 van de Grondwet over de vrijheid van onderwijs, niet aan een inrichtende macht opleggen hoe die onderwijs moet organiseren in een school: dat behoort tot de autonomie van de inrichtende macht en in dit geval is dat de gemeente.

De heer Willy Segers: Mevrouw De Knop, ik wil u geruststellen: het was een bewuste keuze om de vraag te richten tot de minister van Onderwijs. En u heeft daar zelf de argumentatie voor aangegeven. Als je kijkt naar de bestuurstoestand, en daar heeft de heer Van Hauthem het over, heb je het over de toekomst. Er moet inderdaad dringend eens gekeken worden hoe dat kan worden aangepakt. Maar daarmee los je dit actueel probleem van een bestaande Nederlandstalige gemeenteschool niet op. Daarom richt ik mijn vraag tot de minister van Onderwijs, die waarschijnlijk via de binnenkanalen iets kan doen.

Hij is ook minister van Jeugd en Gelijke Kansen. We hebben 2 weken geleden een debat gehad over gelijke onderwijskansen. *(Opmerkingen van mevrouw Irina De Knop)*

Je zult maar in Wezembeek-Oppem naar de Nederlandstalige basisschool willen gaan en dit niet meer kunnen binnen dit en een jaar. Dat is duidelijk een schending van de gelijke kansen.

Daarom hopen we dat deze minister bevoegd voor die drie domeinen nog voor het begin van het volgende schooljaar kan ingrijpen. Meer is er niet aan de hand.

De heer Joris Van Hautem: Minister, wat u zegt, is juridisch juist, maar het gaat veel verder dan dat. Het is ook een politieke kwestie, geen onderwijskwestie. Dat weet u ook. Er wordt gepest zodat er waarschijnlijk de volgende keer geen gemeentelijke Nederlandstalige school meer is. Als het Gemeenschapsonderwijs dat overneemt, zijn wij u dankbaar, maar dat doet niets af aan het feit dat onze Vlaamse overheid in de faciliteitengemeenten steeds meer taken die normaal gezien de gemeenten toebehoren moet overnemen. De vraag is: waar ligt de grens?

Mevrouw De Vits, u vraagt welk juridisch argument er is om op te treden ten aanzien van dat gemeentebestuur. Er is er één: artikel 72 van het Gemeentedecreet. Dat geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om tuchtmaatregelen en een tuchtonderzoek in te stellen op basis van onbehoorlijk bestuur. Als er één dossier is dat getuigt van onbehoorlijk bestuur, en de stapel is hoog, is het toch dit onderwijsdossier. Ik had gehoopt dat minister Bourgeois hier was om te zeggen dat hij eindelijk een tuchtprocedure zou opstellen. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels, ik wil het nog even over de ontvankelijkheid van deze actuele vraag hebben. De heer Van Rompuy heeft op 3 februari 2010 een vraag om uitleg gesteld in de commissie Onderwijs. De heer Demesmaecker heeft iets gelijkaardigs gedaan over hetzelfde onderwerp op 8 oktober 2009. De commissievoorzitter was het met mij eens dat dit soort vragen ontvankelijk zijn.

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE INTERPELLATIE van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aangekondigde investeringen in kinderopvang en een Vlaamse kinderbijslag

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, minister, collega's, vorige week hebben we hier in het Vlaams Parlement nog uitgebreid over de aankondigingspolitiek gedebatteerd, en afgelopen zondag kregen heel wat Vlamingen, onder wie ook ik, opnieuw een aantal aankondigingen te horen in het nieuws. Het was deze keer minister van Welzijn Vandeurzen, die op de gezinsdag van CD&V aankondigde dit jaar 10 miljoen euro te zullen investeren in bijkomende plaatsen voor de kinderopvang en inkomensgebonden ouderbijdragen in de zelfstandige kinderopvanginitiatieven te zullen invoeren. Er was ook nog de belofte om tegen 2014 een eigen Vlaamse kinderbijslag in te voeren, waarbij de minister stelde dat het zou gaan over premies in 3 opeenvolgende jaren.

Nu, deze aankondigingen zijn niet volledig nieuw. Wat betreft de Vlaamse kinderbijslag wisten we al dat deze Vlaamse regering die ziet als onderdeel van een Vlaams basisdecreet Sociale Bescherming, zeg maar een eigen Vlaamse sociale zekerheid. Dat staat in het regeerakkoord en werd ook opgenomen in de beleidsnota. Alleen was het tot vorige week onduidelijk in welke vorm die kinderbijslag zich zou aandienen.

Evenmin was er een zicht op de timing van de invoering ervan. De gezinsdag van CD&V in Plopsaland bracht echter duidelijkheid. Tegen 2014 zullen ouders drie premies krijgen, vanaf het geboortjaar tot en het tweede levensjaar van het kind. Ouders zullen zich moeten aanmelden bij Kind en Gezin, willen ze die premie krijgen. Hoewel, duidelijkheid was dat niet echt. Want, mijnheer De Wever, de woordvoerder van de minister deelde gisteren in De Morgen het volgende mee: "We zijn nog aan het onderhandelen over de kinderbijslag, maar tegen eind dit jaar hopen we toch resultaat te zien." In het artikel vernamen we verder nog van de woordvoerder dat de premies "geen peanuts" zullen zijn.

Dit creëert heel wat onduidelijkheid en roept vragen op. Door deze aankondigingen in de media ontstaan bepaalde verwachtingen bij toekomstige ouders. Dat kan niet anders. Ook blijft het parlement in het ongewisse, ondanks de herhaalde vraag naar een debat. Kunnen we alstublieft enige duidelijkheid krijgen? Wordt het nu een kinderbijslag tegen 2014 of tegen eind dit jaar? Welke timing is de juiste, en wat moeten we ons voorstellen bij premies die geen peanuts zullen zijn? Over welk bedrag gaat het hier dan? Ouders die denken aan gezinsuitbreiding, zitten nu met vragen. Wachten ze best nog even, en hoe lang dan?

Dan is er het feit dat ouders zich bij Kind en Gezin moeten aanmelden, met het argument dat men de toekenning van de premie dan kan koppelen aan mogelijke preventiemaatregelen. Minister, ik vind een dergelijke verplichting eigenlijk onaanvaardbaar. U moet toch weten dat een regioverpleegkundige van Kind en Gezin nu al bij de ouders thuis op bezoek komt, nadat de moeder de kraamkliniek heeft verlaten. Bij dat bezoek krijgen ze alle informatie mee die ze nodig hebben, ook over preventiemaatregelen. Een aanmelding van de ouders bij Kind en Gezin vind ik dus overbodig. Dit geeft sterk de indruk dat Kind en Gezin vrij paternalistisch handelt ten aanzien van ouders. Grof gesteld lijkt het neer te komen op het volgende: doe wat we zeggen en u krijgt uw premie.

Als het over Kind en Gezin gaat, moeten we trouwens vaststellen dat de ene aankondiging op de andere volgt. Vorige week was er de risicocel die binnen Kind en Gezin zal worden opgericht. Daarbij is het niet echt duidelijk welke criteria worden toegepast om opvang-initiatieven als een risico te omschrijven. Nu is er de aanmelding die men moet doen, wil men de premies krijgen.

Ik kom terug op de kinderbijslag. Is over die Vlaamse kinderbijslag binnen de Vlaamse Regering eigenlijk al overleg gevoerd, zowel over de modaliteiten ervan, als over het bedrag van de premie? Als het immers geen peanuts zijn, kan ik me best voorstellen dat de minister van Begroting toch ook graag op de hoogte zou worden gebracht. Past die belofte financieel binnen een meerjarenbegroting? Kortom, vraagtekens en onduidelijkheden alom.

Dan kom ik tot de kinderopvang. Het bedrag van 10 miljoen euro voor de kinderopvang in 2010 was bij de bespreking van de begroting al aan bod gekomen. Minister, de prioriteiten die u hebt als het gaat over investeren in kinderopvang, zijn duidelijk: voluit inzetten op gesubsidieerde opvang en de zelfstandige kinderopvang intussen volledig opsorpen binnen het inkomensgerelateerde systeem. Met de miljoenen euro's die u hebt begroot voor de extra plaatsen in de kinderopvang, kunnen volgens Open Vld veel meer plaatsen worden gecreëerd, als we zelfs maar een deel ervan ook zouden investeren in de zelfstandige kinderopvang-initiatieven. Het enige wat de zelfstandige initiatieven nu zullen krijgen is – en sta me toe dat ik het nogal cru stel – het inkomensgerelateerde systeem door hun strot geduwd.

In de door u aangekondigde plannen gaat 6 miljoen euro naar 630 plaatsen in de voorschoolse opvang. Dat komt neer op het gekende cijfer van 10.000 euro per plaats per jaar in de gesubsidieerde opvang. U weet zeer goed dat een extra plaats in de zelfstandige sector veel minder kost. De cijfers zijn wat dat betreft duidelijk. Tussen 2004 en 2008 werden 12.000 bijkomende plaatsen gecreëerd in de zelfstandige kinderopvang, tegenover slechts 1800 in de gesubsidieerde. Vooral in de steden waar er nog altijd grote tekorten zijn, zal deze investering dus amper iets opleveren voor de gezinnen.

Ik verwijs naar Gent. Gisteren stelde de Gentse sp.a-schepen van Onderwijs en Opvoeding Rudy Coddens dat er in Gent alleen al een tekort is van maar liefst 870 plaatsen! Dat zijn er bijna 250 meer dan u er wilt creëren in heel Vlaanderen. En dan hebben we het nog niet over Antwerpen en Brussel. Er wordt dus veel te weinig ingezet op extra capaciteit.

Er gebeurt ook veel te weinig ten aanzien van de flexibele en occasionele opvang. Ook daar kampen vele ouders met problemen, wegens late of vroege werkuren, een 24 uurcontinu-systeem of door het feit dat men niet altijd terecht kan bij de collectieve opvangvoorzieningen. Willen we die gezinnen echt ondersteunen, ook in de combinatie van hun werk en

gezinsleven, dan moeten we volgens mij flexibele en occasionele opvang in de thuisomgeving mogelijk maken. Ik denk dan opnieuw aan ons voorstel van dienstencheques voor kinderopvang thuis, gecombineerd met lichte huishoudelijke taken. Het is in het belang van de kindjes dat zij in de vroege of late uren niet uit hun slaap moeten worden gewekt om van her naar der te moeten worden verplaatst.

We hebben het daar gisteren in de commissie Welzijn over gehad. Ik weet dat de meningen daarover verdeeld zijn, nietwaar goede vriendin Mieke, maar de proefprojecten in vier steden zijn amper een jaar van start en moeten wat ons betreft verdere kansen krijgen om bij het grote publiek bekend te raken. Op de website van de stad Kortrijk, waar een van de proefprojecten loopt, hebben ook heel wat mensen positief gereageerd op dit systeem. Dit zijn dus volgens mij gemiste kansen als ik uw prioriteiten zie in het besteden van de middelen voor kinderopvang.

De cruciale vraag die ik me stel, is echter waar het eerste debat blijft over het kaderdecreet Kinderopvang waarmee u in het najaar wil landen. Minister, ik kan me niet van de indruk ontdoen dat uw uitspraken een voorafname zijn op dit kaderdecreet. Mij lijkt het dat u de keuze heeft gemaakt voor een volledig inkomensgebonden kinderopvang in alle Vlaamse kinderopvanginitiatieven.

Krijgen we inkomensgebonden ouderbijdragen als vergunningsvoorwaarde voor het opstarten van een kinderopvanginitiatief? Wat gaat er gebeuren met de zelfstandige opvanginitiatieven die niet in het IKG-systeem (inkomensgerelateerde kinderopvang) zijn gestapt omdat ze dat niet willen, omdat dit voor hen tot inkomensverlies zou leiden of omdat ze vrezen dit te zullen moeten compenseren door een verhoging van de ouderbijdragen? Dit is en blijft een cruciale vraag: hoeveel zal het plan voor een volledige inkomensgebonden kinderopvang in Vlaanderen kosten? Over hoeveel tientallen miljoenen euro's gaat het hier? Zijn daar berekeningen over gemaakt? Is dat geld beschikbaar? Is dit in overleg met de minister van Begroting opgenomen in de meerjarenbegroting? Opnieuw vele vragen.

Collega's, ik kom tot het einde van mijn betoog. Als parlamentslid krijgen we nog al eens te horen dat sommige interpellatieverzoeken of ingediende vragen voor de commissie worden geweerd omdat die al aan bod gekomen zijn bij de begrotingsbesprekingen of bij de bespreking van de beleidsnota. En ja, in de beleidsnota wordt misschien wel wat toegelicht over het kaderdecreet Kinderopvang of over de kinderbijslag, maar we zijn bijlange nog niet toegekomen aan een echt volwaardig debat ten gronde hierover. Ik moet tegenwoordig de kranten en journaals goed blijven opvolgen, wil ik nog vernemen welke beleidsmaatregelen en standpunten deze regering en meerderheid eigenlijk lanceren over de kinderopvang en de kinderbijslag. De ene dag is het dit, de andere dag is het dat.

Op 20 januari stond ik hier ook op het spreekgestoelte voor een actuele vraag naar aanleiding van de plannen die CD&V en sp.a in de pers hadden aangekondigd over de richting die het kaderdecreet volgens hen zou moeten uitgaan. U, minister, stelde toen dat u niet verantwoordelijk was voor de standpunten die partijen innemen, maar u vond wel dat dit wel een gelegenheid bood om er in dit parlement een debat over te voeren. Vandaag neem ik u dus op uw woord.

Net zoals de heer Van Rompuy word ik het ook moe. Ik word het moe steeds hetzelfde te moeten vragen. Wanneer zullen we het debat over een beleid op lange termijn voeren en zal het niet gebeuren op basis van wat we lezen in de pers of van wat u in Plopsaland verkondigt? Voor de mensen blijven de vragen immers overeind na de aankondigingen. Op die vragen, die ik ook in deze actuele interpellatie heb geformuleerd, hoop ik dan nu ook duidelijke antwoorden te krijgen.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Voorzitter, collega's, minister, het zal u niet verbazen dat ik aanwezig was op die gezinsdag. Ik moet u zeggen dat ik daar niets nieuws gehoord heb.

Misschien ligt dat aan mij, maar wat de minister daar verkondigd heeft, heeft hij ook al gezegd in de commissie en op vele studiedagen, waar ik hem schaduw om te zien of hij wel consequent is en altijd hetzelfde zegt. Ook nu, op onze gezinsdag, heeft hij herhaald wat hij op andere plaatsen al heeft gezegd. Meer nog, hij heeft bijna letterlijk geciteerd uit de beleidsnota, die we zeer uitvoerig hebben besproken in de commissie.

Ik zou dit dus zeker geen aankondigingsbeleid durven noemen, wel uitvoeringsbeleid. Want de minister vertaalt bepalingen die zijn opgenomen in zowel de beleidsnota als in de toelichting van de begroting. Mevrouw Van der Borgh, u moet er misschien eens bladzijde 115 van de begroting op nalezen. Daarin wordt zeer expliciet en gedetailleerd de verdeling van die 10 miljoen euro uitgelegd: 5,7 miljoen euro gaat naar uitbreiding van gesubsidieerde kinderopvangplaatsen, 27 miljoen euro naar extra plaatsen in de buitenschoolse opvang en nog eens 1,5 miljoen euro naar een honderdtal bijkomende plaatsen in de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning. Dat is, met andere woorden, niets nieuws.

Ik vind het maar normaal dat de minister van de gelegenheid gebruik maakt om zijn beleid toe te lichten aan de cliënten van ons beleid, de gezinnen. Ze luisteren niet altijd naar de debatten die worden gevoerd in dit parlement, niet in de plenaire zitting, maar zeker niet in de commissie. Het is een unieke gelegenheid om ons beleid even toe te lichten voor de gezinnen. Dat is wat de minister volgens mij heeft gedaan.

U zegt dat het niet volledig nieuw is. Volgens mij kan dat niet. Ofwel is iets nieuw, ofwel is iets niet nieuw. Mevrouw Van der Borgh, u blijkt toch zelf te beseffen dat wat is aangekondigd wel degelijk opgenomen is in onze beleidsnota, in onze regeerverklaring.

De koppeling aan het preventiebeleid van de vernieuwde tegemoetkoming voor kinderen is eveneens al eerder vermeld. Ik wil nog maar eens extra ondersteunen dat dat belangrijk is, omdat we zo nog maar eens een instrument hebben om er vanuit Vlaanderen op te duiden dat het een zeer belangrijke periode is, dat die preventie zeer belangrijk is. En het klopt, mevrouw Van der Borgh, dat we, zijnde Kind en Gezin, tijdens het eerste jaar zeer veel kindjes bereiken. Dat is een zeer goede zaak. U weet zeer goed dat dat de volgende jaren terugloopt. In jaar 3 zitten we maar op 57 procent. Ook dat percentage moet opgetrokken worden. Via die tegemoetkoming voor kinderen zullen we daar wellicht in slagen als we dat eraan kunnen koppelen.

Ik vind het maar normaal dat we discussies hebben over hoe we het verder zullen invullen. Ik vind het maar normaal, met alle respect voor alle collega's in de oppositie, dat we binnen de meerderheid werken aan een consensustekst alvorens we die naar het parlement brengen. Als we dat niet doen, dan hoor ik u al zeggen dat er geen consensus is in de meerderheid en vragen of er nog wel een meerderheid is enzovoort.

In de commissie hebben we gisteren nog een discussie gehad over de dienstencheques. We weten dat u daar een grote voorstander van bent. Ik stel vast dat u weinig bondgenoten vindt, terecht denk ik. Jullie weten intussen allemaal dat ik van opleiding boekhoudkundige ben. Als ik het rekensommetje maak, dan is dit gigantisch duur. Ik begrijp niet dat u het aan de ene kant een schande vindt dat er zoveel geld naar de gesubsidieerde sector gaat, maar dat u aan de andere kant zegt dat we meer moeten gaan voor dienstencheques. Met dienstencheques is de opvang per uur bijna even duur als de opvang voor een hele dag in de gesubsidieerde sector, voor de ouders wel te verstaan.

Wat het kaderdecreet betreft, is er niets nieuws onder de zon. De minister heeft in de commissie gezegd dat we eerst tot een tekst zullen komen en dat we daarna de discussie zullen voeren. De minister heeft zich daartoe geëngageerd. Voorzitter, als commissie-voorzitter volg ik dat, samen met de secretaris, zeer goed op. Zodra de tekst klaar is, zullen we die agenderen in de commissie en zullen we er zeer uitvoerig over discussiëren.

Ook de uitbreiding is besproken. De heer Crombez heeft nog een vraag gesteld tijdens de bespreking van de begroting. Hij vroeg naar de verdeling in 2010. Er is zeer uitvoerig op geantwoord. Ook daar is niets nieuws onder de zon.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, ik wil even reageren op wat de heer Dehaene hier aan het vertellen is. Ik hoor hem bezig over de Plopsalandverklaring. Ik vind het een geweldige naam. Ik onderschrijf ook de vraagstelling en de analyse van collega Van der Borght. Het is inderdaad de minister die regelmatig een aantal dingen lanceert. Nu gebeurde dat in Plopsaland, vorige week was er Kind en Gezin met een aantal feiten. Ze doen het ieder om beurt. Of vertrekt het steeds vanuit dezelfde pen? Die vraag stel ik me nog.

Collega Dehaene zegt dat het vorige week een unieke gelegenheid was om het beleid toe te lichten. Ik heb daar vragen bij. Als het een unieke gelegenheid is om het beleid toe te lichten op een CD&V-manifestatie in Plopsaland, dan denk ik niet dat dat de juiste plaatsen zijn om zulke zaken toe te lichten.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om nog één bijkomende vraag te stellen. Het gaat over de buitenschoolse opvang. De minister geeft in de krant een uiteenzetting over de extra plaatsen in de buitenschoolse opvang. Ik lees dat ze komen daar waar de nood het hoogste is. Ik ben heel benieuwd naar waar die nood het hoogste is.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght, ik veronderstel dat u niet gaat herhalen?

Mevrouw Vera Van der Borght: Nee, ik heb een vraag voor collega Dehaene.

De voorzitter: Ik heb de heer Gysbrechts wel het woord gegeven – het is de eerste actuele interpellatie –, maar een interpellatie wordt in feite tot de minister gericht. U moet uw bijkomende vraag aan de minister stellen. Dat is de bedoeling.

Mevrouw Vera Van der Borght: Voorzitter, ik vind het toch belangrijk wat de heer Dehaene daarnet zei. Hij zegt dat de mensen moeten worden ingelicht en dat ze niet volgen wat er hier wordt gezegd.

Voorzitter, ik hoop dat u goed beseft wat de heer Dehaene zegt. Hij zegt dus dat mensen niet geïnteresseerd zijn in wat het parlement doet. Ze zijn blijkbaar alleen geïnteresseerd in datgene wat de minister zegt op de gezinsdagen van de partij. Ik neem daar akte van. Misschien kunnen we dan best onze boeken toedoen, want dan zitten we onze tijd te verdoen.

Ik hou de heer Dehaene aan zijn woord. Hij heeft naar het kaderdecreet verwezen. De minister heeft verklaard dat hij met een tekst zou komen. Over die tekst zouden we dan debatteren. Ik klaag hier aan dat we al maanden om een dergelijk debat vragen. We stellen vast dat we bij mondjesmaat uitspraken opvangen die de minister naar aanleiding van een of ander gebeuren doet. Dit stoort me immens.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: De heer Gysbrechts heeft vermeld dat vorige week een soortgelijk incident heeft plaatsgevonden. Ik wil hier nog even herhalen dat wij om die risicoanalyse hebben gevraagd. Dit is niet de aankondiging of de creatie van een zoveelste nieuw instrument. We hebben hierom gevraagd en dat wordt dan ook uitgevoerd. Nu wordt hier echter veel over verteld.

Ik blijf zoeken naar wat tijdens onze gezinsdag aan nieuws is verteld. Mevrouw Van der Borght denkt misschien dat iedereen nu voor de buis zit om te kijken wat hier allemaal wordt verteld. Ik zal haar een geheim vertellen. Voor zover ik dit kan inschatten, is dit niet het geval. Het is belangrijk dat we elke gelegenheid aanwenden om het beleid toe te lichten. Dat we dit ten aanzien van jonge gezinnen tijdens een gezinsdag doen, lijkt me niet meer dan vanzelfsprekend.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, wij hebben, net als mevrouw Van der Borgh, graag dat over de kinderopvang wordt gedebatteerd. We rekenen dit tot de allerhoogste prioriteiten voor nu en voor de komende jaren. Ik ben er, in tegenstelling tot mevrouw Van der Borgh, van overtuigd dat wat de minister afgelopen weekend over de kinderopvang heeft verklaard duidelijk al voor het kadercreet was gepland. De kinderopvang en de gehandicaptenzorg zijn al uitvoerig in de commissie besproken. We hebben ervoor gekozen in 2010 een bijkomende inspanning te leveren en bijkomende plaatsen te creëren. We zouden op de afronding van het kaderdecreet kunnen wachten om die bijkomende plaatsen te creëren. Dat zou echter geen goed beheer vormen. Het gaat hier dan ook om twee verschillende zaken.

Wat de uitbreiding van het aantal plaatsen in de kinderopvang betreft, steunt mijn partij alles wat op korte termijn kan gebeuren. Het gaat ons dan om plaatsen in de kinderopvang en in de betaalbare kinderopvang. Dit moet voor iedereen duidelijk zijn. Daarnet zijn Gentse cijfers aangehaald. Hieruit blijkt duidelijk dat we snel bijkomende plaatsen en vooral bijkomende betaalbare plaatsen nodig hebben. Dezelfde dag hebben we een analyse te zien gekregen. Uit die analyse blijkt dat alleenstaande ouders het moeilijk hebben kinderopvang en vooral dan betaalbare kinderopvang te vinden. Dit beperkt hun toegang tot de arbeidsmarkt. Aangezien dit razend belangrijk is, steunen we het inkomensgerelateerd systeem zeer sterk.

Een belangrijk gedeelte van het verhaal bestaat eruit dat we moeten nagaan wat met de beschikbare budgettaire middelen zal gebeuren. Dit is een eerste stap. We weten dat de noden groter zijn dan de middelen. De vraag is waar we die bijkomende middelen willen injecteren. Op bepaalde plaatsen, zoals het arrondissement Halle-Vilvoorde, is een inhaalbeweging aan de gang. Op bepaalde plaatsen is de tewerkstellingsgraad hoger dan op andere plaatsen. Op bepaalde plaatsen ligt de densiteit van de alleenstaande ouders hoger dan op andere plaatsen. Zo kan ik nog een aantal factoren opsommen die mee bepalen waarom er nu tekorten zijn en hoe de bijkomende middelen bijgevolg moeten worden verdeeld.

De bijkomende periode lijkt me cruciaal. De vraag hoe we de middelen zullen inzetten, vormt een van die belangrijke punten die we nu moeten bespreken. Tot nu toe is enkel over de Barcelona-norm gesproken. Volgens het Vlaams regeerakkoord moeten we ook naar de specifieke problematiek van de grootsteden kijken. Daar blijken een aantal zaken immers te worden gebundeld. De tewerkstelling is daar wat hoger. De densiteit aan alleenstaande ouders is daar wat hoger. Ik kan nog voorbeelden geven van factoren die in het Vlaams regeerakkoord zijn opgenomen.

We moeten rekening houden met al deze criteria. Het lijkt me belangrijk snel te werk te gaan. We mogen geen problemen blijven opstapelen. Alle criteria moeten goed in overweging worden genomen. Op welke specifieke wijze zal de verdeling gebeuren?

Het Vlaams regeerakkoord bevat nog een ander belangrijk punt. Er zijn dit jaar maar twee bijkomende budgetten beschikbaar. Het budget voor de kinderopvang vormt een van beide. Tegelijkertijd moeten we zeer intensief naar de kosten en de werking van de kinderopvang kijken. Het is mogelijk dat dit onderwerp tijdens deze of volgende begrotingscontrole aan bod komt.

We hebben daarover in de commissie Welzijn al een aantal discussies gehad. Het lijkt me vanzelfsprekend dat, als er manieren worden gevonden om minder geld te besteden aan de structuur en de werking van de organisatie van de kinderopvang, die middelen beter heel snel beschikbaar zouden worden gesteld voor de kinderopvangplaatsen zelf, en voor de betaalbaarheid daarvan.

Het is belangrijk om die discussie heel snel te voeren. Ik geef mevrouw Van der Borgh gelijk: het is goed om die discussie te voeren. We hebben die in de voorbije weken al een paar keer gevoerd. Ze is meer prioritair dan de andere discussie. Op de gezinsdag van de minister ging het over de uitwerking van het systeem, dat later zou worden ingevoerd.

Minister, dit zijn mijn twee concrete vragen vandaag: op welke manier zal de verdeling gebeuren? Is er een mogelijkheid om snel te kijken naar de kost van de structuur? Kan een deel van die kost eventueel worden ingezet voor de plaatsen zelf?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Voorzitter, minister, ik hoop dat u vorig weekend een aangename dag hebt beleefd in Plopsaland. Uit eigen ervaring weet ik dat voor kleine kinderen zo'n bezoekje aan Plopsaland altijd heel wat emoties en spanningen teweegbrengt, zeker tijdens de heenreis, en op het moment dat ze kabouter Plop en Bumba zien, komen de emoties nog veel meer naar boven.

Bij het aanhoren van de actuele interpellatie van mevrouw Van der Borght, was ik verwonderd dat de uitspraken van minister Vandeurzen ook zoveel emoties bij haar hebben opgewekt. Niet dat ik minister Vandeurzen met Plop of Bumba wil vergelijken, zeker niet. Mevrouw Van der Borght, u sprak over een aankondigingspolitiek. Ik ben nieuw in dit parlement en ik heb de afgelopen maanden heel veel tijd gestoken in het doornemen van regeerakkoord, beleidsnota's en begroting, zeker voor Welzijn. Eigenlijk heb ik niets nieuws gehoord in de uitspraken van minister Vandeurzen in Plopsaland.

Mevrouw Van der Borght, ik ken u als iemand die heel hard werkt in de commissie en ik ga ervan uit dat u al die documenten ook hebt doorgenomen. Ik was toch wel verbaasd dat u zoveel problemen hebt met die uitspraken.

De regering heeft het gezin centraal gesteld in haar regeerakkoord. Dat is een heel belangrijk speerpunt. De regering vindt ook dat de gezinnen de kans moeten krijgen om zich te ontplooien. Gezinnen moeten arbeid en gezin kunnen combineren. Dan is het niet meer dan normaal dat de aandacht gaat naar kinderopvang en de financiële ondersteuning van die gezinnen.

Ik kan alleen maar bevestigen wat minister Vandeurzen in Plopsaland heeft gezegd, en ook wat de heer Dehaene heeft verteld: we hebben eigenlijk niets nieuws gehoord. Ik moet dit toch zeggen omdat de kracht in de herhaling ligt. Voor kinderopvang is er in de begroting een keuze gemaakt om 10 miljoen euro extra uit te trekken. Dat zal effectief worden toegepast voor de uitbreiding van een aantal plaatsen in de voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang. Over de verdeling van de middelen had ik tijdens de bespreking van de begroting een vraag gesteld aan de minister. Er was nog geen duidelijkheid over de regionale spreiding en de criteria die zouden worden gehanteerd. Minister, misschien kunt u hierover een toelichting verschaffen.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: De heer Crombez heeft het ook gehad over de achterstand van de welzijnsvoorzieningen in Halle-Vilvoorde, en dus ook van de kinderopvang. Minister, met welk criterium gaat u rekening houden inzake die achterstand?

Mevrouw Lies Jans: De N-VA vindt het zeer belangrijk dat alle gezinnen een financieel duwtje in de rug kunnen krijgen, zeker in deze moeilijke tijden. Ik was dan ook bijzonder verheugd dat de minister op de gezinsdag van CD&V erop heeft gehamerd dat dat er zal komen, en dat het heel belangrijk is dat we dat in de eerste fase van de legislatuur zullen aanpakken.

Dus wat die twee elementen betreft, de financiële ondersteuning van gezinnen en kinderopvang, heb ik niets nieuws gehoord. Maar het is inderdaad zo, en daar kan ik u in volgen, mevrouw Van der Borght, dat we er werk van moeten maken. Ik kan u garanderen dat de minister dat ook zal doen. Alles wat met kinderopvang en de aanvullende kinderbijslag te maken heeft, zal terdege besproken en bediscussieerd worden in de commissie.

Ik kan alleen maar bevestigen dat het heel belangrijk is dat er stappen worden gezet in de verdere ontwikkeling van het regeerakkoord. U had het ook nog over peanuts – term die werd

gebruikt in de pers – in verband met de kinderpremie. Wij spreken veeleer over borrelnootjes. Ik kan u echter bevestigen dat het geen peanuts moeten zijn. De kinderpremie zal inderdaad een terdege financiële ondersteuning van de gezinnen moeten betekenen.

Tot slot, mevrouw Van der Borgh, wil ik wijzen op de motie van de meerderheid die we naar aanleiding van de beleidsnota Welzijn in de plenaire vergadering hebben goedgekeurd. Ook daar kwamen buiten de beleidsnota, buiten het regeerakkoord en buiten de begroting, die twee elementen aan bod. In die motie hebben we de nadruk gelegd op het belang van kinderopvang en van de ontwikkeling van een vernieuwd sociaal beleid. De Vlaamse Regering zal die taak op zich moeten nemen maar ze moet natuurlijk ook de begroting in evenwicht brengen. Het geld dat daarna vrijkomt, zal ze in dat nieuwe beleid moeten investeren. Het mag dus duidelijk zijn dat een vernieuwd sociaal beleid voor ons en voor de regering prioritair is.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw Jans, ik heb de documenten inderdaad goed doorgenomen. Ik heb ze hier trouwens allemaal bij me. U zegt dat alles uitvoerig is besproken. Het gaat echter over één zinnetje: “Vlaanderen zal evolueren naar een financiële tegemoetkoming voor kinderen bij geboorte, naar aanleiding van hun eerste en tweede jaar en een verhoogde schooltoelage vanaf 3 jaar.” Dat was het. Als u dat een debat vindt, als u dat voldoende vindt, mij niet gelaten, maar ik vind dat te weinig.

In de beleidsnota wordt niet gesproken over 2014. Ik hoorde in Plopsaland dat het over 2014 gaat terwijl de woordvoerder van de minister twee dagen later zegt dat het niet over 2014 maar hopelijk nog over dit jaar gaat. Het gaat bovendien niet over peanuts maar over grote premies. Ik zou dan ook graag weten over welke premies we het hier hebben. Is dit trouwens opgenomen in de meerjarenbegroting? Ik denk wel dat ik deze vraag hier in dit parlement mag stellen.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik heb soms een beetje de indruk dat wij de meerderheid hier storen, gewoon door hier te zijn en vragen te stellen waar wij momenteel geen antwoord op hebben. Mevrouw Van der Borgh is beter geïnformeerd dan ik omdat zij de discussie in de commissie samen met de heer Gysbrechts actief opvolgt. Andere collega's weten wat minder, dat is normaal in een parlement, maar zelfs zij zitten met een aantal vragen. Wij stellen die vragen. U zult daar straks alle mogelijke twijfel over wegnemen. Ik heb de indruk dat het in uw hoofd op basis van meerderheidsoverleg en vergaderingen allemaal vooruitgaat. Wij vielen echter uit de lucht toen we vorige zondag hoorden dat Bumba een kinderpremie kreeg.

Op politiek vlak vraag ik me af of wij hier de juiste prioriteiten leggen. Dat is natuurlijk een breder debat. We zitten in een tijdperk waarin de publieke middelen schaarser zijn dan voorheen. We zouden een megadebat kunnen houden over de vraag of er wel meer middelen moeten gaan naar het welzijns- en gezinsbeleid. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

We zouden kunnen zeggen dat er op dit ogenblik misschien meer middelen moeten gaan naar economische investeringen, maar dat debat wil ik zelfs niet voeren. In die zin heb ik al voor de helft geantwoord op de opmerking van mevrouw Vogels.

Wanneer we nu binnen de sector van het welzijns- en gezinsbeleid blijven, dan is het misschien toch nuttig om meer te investeren, wat ook gebeurt, in bijkomende kinderopvang en in het wegwerken van een aantal wachtlijsten, een woord dat we hier al lang niet meer hebben gehoord maar dat nog altijd bestaat, veeleer dan te investeren in nieuwe initiatieven zoals de kinderpremie. Ik weet dat dit een politieke prioriteit van eerste orde is van deze meerderheid. Onze vraag is echter of dit wel de juiste prioriteit is. Ik weet dat dit zich in een strijd bevindt tussen Vlaams en federaal, maar er bestaat momenteel al een federale kinderbijslag. We gaan die nu nog eens dunnetjes overdoen. De mensen zullen daar tevreden mee zijn want ze krijgen iets. Maar de vraag is of dit werkelijk de prioriteit is waar Vlaanderen zich vandaag mee moet bezighouden.

Ik denk dat u graag een aantal wachtlijsten wilt wegwerken. Ik weet dat u daarmee bezig bent. De vraag is welke minister van Welzijn daar ooit volledig in zal slagen. Maar nee, we gaan de schaarse middelen dan nog inzetten om een ‘dubbelopje’ te maken met federale investeringen. Sta me toe daar ernstige kanttekeningen bij te maken, niet vanuit de ideologische premisse wie dat op zich moet nemen – federaal of Vlaams – maar vanuit de vraag of dit allemaal wel efficiënt en nuttig is.

De heer Tom Dehaene: Ik verwijs naar het regeerakkoord, mevrouw Van der Borght. U zegt dat de timing helemaal nieuw is voor u. Op pagina 29 van de beleidsnota staat, en dat is niet mis te verstaan: “Voorrang wordt in de eerste helft van de regeerperiode gegeven aan”, en dan somt men een en ander op, onder andere “een nieuwe financiële tegemoetkoming voor kinderen in de eerste helft van de legislatuur”. Voor mij is dat duidelijk. *(Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borght)*

Maar ik begrijp dat de toespraak van de minister voor onduidelijkheid gezorgd heeft. Ik zal aan onze voorzitter voorstellen om mevrouw Van der Borght volgend jaar uit te nodigen zodat ze uit eerste hand te weten komt wat er allemaal gezegd wordt.

Mevrouw Lies Jans: Ter aanvulling, mijnheer Dehaene, het staat niet alleen in de beleidsnota, en het is meer dan één zinnetje. Ik heb het verslag van de begrotingsbespreking liggen. Ik kan het u tonen. Er is uitvoerig gediscussieerd. De minister heeft daar duidelijk de timing weergegeven.

Wat de prioriteiten betreft, mijnheer Gatz, de keuze is duidelijk gemaakt. In het regeerakkoord staat duidelijk dat wij gaan voor de aanvullende kindpremie. *(Opmerkingen van de heer Sven Gatz)*

Dat weet u goed genoeg. We willen de gezinnen ondersteunen. In deze tijden is het zeer belangrijk om de gezinnen waar de beide ouders gaan werken, financieel te steunen. *(Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borght. Applaus bij CD&V en de N-VA)*

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, we zien u nauwelijks zitten daar in het hoekje. *(Minister Jo Vandeurzen verplaatst zich.)*

Dat staat in schril contrast met uw mediatiek optreden als kabouter Plop van dienst. *(Opmerkingen)*

Laat ons zeggen dat het kabouters zijn. Kijk naar de programma’s op het intellectuele niveau dat u zelf kiest.

De aankondigingen op de gezinsdag van CD&V werden al verschillende malen herhaald. Uiteraard kon ik me niet van de indruk ontdoen dat het weer de goednieuwsshow was van de laatste tijd van deze regering. We hebben hier vorige week nog een debat over gevoerd. CD&V bleek dag na dag de kampioen te zijn in haar pogingen om in deze goednieuwsshow alles en nog wat aan te kondigen.

Ik kreeg de indruk dat deze kabouter van dienst dacht: ik spring een paddenstoel hoger dan mijn collega’s en probeer er nog een schepje bovenop te doen in deze aankondigingspolitiek. Er is in de sector van de kinderopvang een nijpend tekort aan kwaliteitsvolle kinderopvang.

Ik ga niet herhalen wat de vorige sprekers hier al aangebracht hebben. We moeten de zaak eens bekijken vanuit financieel oogpunt. Er bestaat een duidelijke behoefte aan kinderopvang. Voor jonge ouders is het heel moeilijk om het gezinsleven te combineren met de carrière als er onvoldoende en uitgebouwde opvang is voor hun kinderen. We weten met zijn allen dat we in dit land niet-werkenden kunnen missen als kiespijn, we hebben immers nu al een slechte verhouding tussen werkenden en niet-werkenden. We moeten de mensen zeker niet stimuleren om op de rem te gaan staan.

De Vlaamse stadsmonitor, en ik probeer enkel naar feiten te kijken, zegt dat enkel de helft van de stadsbewoners voldoende kinderopvang vindt in de buurt. Ook de tussentijdse evaluatie van het Pact 2020 door de studiedienst van de Vlaamse Regering, een orgaan van deze overheid dus, die we afgelopen maandag al konden inkijken, schetst geen al te fraai beeld van de kinderopvang, en zegt dat we de doelstelling van 2020, namelijk voor 500 op de 1000 kinderen onder de 3 jaar, moeten halen.

Wij scoren op dat vlak niet goed. Vandaag zitten we aan het cijfer van 359 kinderen. Er is dus nog een lange weg af te leggen. Dat is de realiteit.

Die weinig rooskleurige realiteit is onder meer het gevolg van de scheeftrekking tussen de gesubsidieerde en de zelfstandige sector. Dat is een fundamenteel probleem. De manier waarop kinderopvang vandaag is georganiseerd, leidt tot verzuiling en inefficiëntie, want de zelfstandige speler heeft een concurrentieel nadeel ten opzichte van de gesubsidieerde sector. De verzuiling is te ver doorgeschoten. Vlaanderen moet dat vermijden als we onze droom om een echte topregio te worden, willen waarmaken.

Een van de belangrijkste criteria om als gesubsidieerd kinderopvangcentrum te kunnen werken, is de vorm van een vzw aannemen. Er zijn zeer weinig zelfstandigen die met een vzw werken. Wie zijn de belangrijkste spelers in dat vzw-landschap? Dat zijn Caritas, Stekelbees, KAV, Solidariteit voor het Gezin. Kortom, de tentakels van de verzuiling hebben deze sector heel verstandig naar zich toegetrokken. De kostprijs is een zeer opvallende barometer. Ik steun me op cijfers uit het jaarverslag van Kind en Gezin van 2008 en een berekeningsmethode van UnieKO.

Mijn tijd zit erop, ik wil daarom nog enkel zeggen dat het dringend tijd wordt dat de zelfstandige kinderopvang een echte kans krijgt. Dat kan enkel als we een systeem van opvangcheques hanteren. We moeten stoppen met de subsidiëring. De vrije markt moet kunnen spelen en zelfstandigen die in de sector actief willen zijn, moeten voluit kunnen gaan. Dat kan veel geld uitsparen en helpen om efficiënt het tekort aan plaatsen weg te werken.

Ik rond af. Ik zag de afgelopen dagen een fantastische publiciteitscampagne over Vlaanderen in Actie. Het ging in alle mogelijke kleuren over 'doe iets'. Wel, Vlaamse Regering, doe iets en laat de zelfstandigen iets doen. Laat ze vrij ondernemen in de kinderopvang en hol hun werk met een gesubsidieerd systeem niet uit, want dat leidt tot concurrentievervalsing en inefficiëntie.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Wat is het verschil in kostprijs?

De heer Ivan Sabbe: Een plaats in een gesubsidieerd kinderdagverblijf kost de overheid elk jaar 13.343 euro per kind, terwijl een plaats in een zelfstandige minicrèche en een zelfstandig kinderdagverblijf de overheid per jaar slechts 230,02 euro per kind kost. Dat is de kern van de zaak. Dat is het verschil in kostprijs tussen de gesubsidieerde sector en de vrije markt.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, minister, collega's, ik wil ingaan op een van uw uitspraken in Plopsaland, over de Vlaamse kinderbijslag. Vandaag verschenen in De Standaard opnieuw cijfers over de armoede. Bijna één kind op vijf – 18 percent van het totaal – is op dit moment arm. Dat is een schande.

Ik had het een beetje moeilijk, mijnheer Crombez, toen ik in de krant las dat u het argument van de armoede gebruikt om de Vlaamse kinderbijslag te verantwoorden. Lieve mensen, die Vlaamse kinderbijslag is absoluut geen middel om armoede te bestrijden. De Vlaamse kinderbijslag is een grote brok belastinggeld, die we in gelijke stukjes hakken en aan kinderen geven, ongeacht of zij in een rijk of in een arm gezin wonen. De geschiedenis herhaalt zich. De jobkorting was een gelijke verdeling over iedereen, de Vlaamse kinderbijslag is hetzelfde.

Minister, in tijden van budgettaire schaarste moet u keuzes maken. In tijden van budgettaire schaarste moet u vooral investeren in wie echt hulp nodig heeft en moet u vooral de toekomst voorbereiden. En er zijn nogal wat uitdagingen als het over onze kinderen gaat. Ongeveer één op de vijf kinderen die nu in Vlaanderen wordt geboren, wordt geboren in een gezin waar men thuis niet het Nederlands spreekt en waar men vaak ook kansarm is. Die kinderen beginnen met een enorme achterstand aan hun schoolloopbaan, hebben in het zesde leerjaar gewoonlijk al 2 jaar leerachterstand, ze zijn schoolmoe en meer dan één op de twee studeert af zonder diploma.

Dat wil zeggen dat de komende generatie jongeren minder hoogopgeleid dreigt te zijn dan de huidige generatie. Die generatie, collega's, zal uw pensioenen moeten betalen. In een kenniseconomie is dat nefast. We moeten dus vooruit durven te kijken. Als er dan in deze benarde financiële tijden middelen zijn, investeer ze dan op een juiste manier. Investeer ze dan in kinderopvang als een pedagogisch project voor elk kind.

Minister, meer dan één buitenlandse studie maakt duidelijk dat van kinderen die naar de kinderopvang zijn geweest de achterstand in de lagere school veel minder groot is als ze een andere taal spreken of als ze uit een lagere sociaaleconomische klasse komen. Investeren in kinderopvang is investeren in kinderen en in de toekomst. Dat is ervoor zorgen dat die kinderen morgen niet meer kansarm zullen zijn. De armoede, en zeker de kansarmoede, zul je niet bestrijden door nu een beetje geld te geven. Het zal geen peanuts zijn, maar veel kan het ook niet zijn.

De maatregel is aangekondigd voor de tweede helft van deze legislatuur. Het is dus nog niet te laat. Er zijn CD&V'ers die moe zijn en er zijn CD&V'ers die nog lentefris zijn dezer dagen. Ik hoop, minister, dat u tot de tweede categorie behoort. Een nieuwe lente, een nieuw geluid. Ik hoop dat u als ACW-verbonden minister samen met de sp.a-collega's in deze regering eindelijk keuzes durft te maken om te investeren in diegenen die het echt nodig hebben, om te investeren in de toekomst van onze kinderen, en niet in cadeautjes die we vandaag over de hele bevolking verspreiden.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, ik roep met vertraging een persoonlijk feit in, want ik wou eerst de volledige toespraak van mevrouw Vogels beluisteren. Eindelijk durven keuzes te maken en eindelijk durven beslissingen te nemen. De regering heeft de duidelijke keuze gemaakt om in budgettair zeer moeilijke tijden al meteen in geld te voorzien om in kinderopvang bijkomende zaken te doen. De regering heeft van bij het begin de keuze gemaakt – en dat wordt dan, denk ik, vergeten – om, omdat het moeilijke tijden zijn, de jobkorting te reduceren maar wel een voordeel over te houden voor diegenen met het laagste inkomen. Nu zeggen dat er eindelijk keuzes moeten worden gemaakt en dat er vroeger nooit op die manier keuzes zijn gemaakt, is gewoon onwaar.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Crombez, in de beleidsnota staan wel honderd keuzes. Daarvan zult u er misschien twintig kunnen uitvoeren. U moet dus de juiste keuzes maken. Er is inderdaad, ook dit jaar al, gekozen om meer te investeren in kinderopvang. Maar, en dat weet u ook, dat is lang niet voldoende om kinderopvang voor elk kind te garanderen. De ambitie in de beleidsnota is om tegen 2020 voor de helft van de kinderen kinderopvang te organiseren. Ik zeg dat u op dat vlak iets ambitieuzer moet zijn en dat u die Vlaamse kinderbijslag moet gebruiken om de grote sprong voorwaarts te maken, om in Vlaanderen eindelijk kinderopvang voor elk kind te garanderen als pedagogisch project, zodat we investeren in de toekomst. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, eerst en vooral bedankt voor een aantal vragen en aandachtspunten.

Enkele weken geleden kreeg ik van mijn voorzitter de volgende vraag: “We hebben zoals elk jaar een gezinsdag. We vinden het gezin heel belangrijk bij de CD&V. Ik ga verwijzen naar onze engagementen van voor de verkiezingen. Het is belangrijk dat we tonen dat we in de onderhandelingen van het Vlaamse regeerakkoord en in de uitvoering ervan een aantal van die dingen proberen te realiseren. Kunt u daar iets over zeggen?” Ik had nooit vermoed dat dat mij hier vandaag tot een actuele interpellatie zou brengen die alle aandacht zou zetten op Plopsaland.

Omdat ik heel veel achting heb voor het parlement en heel goed weet dat je moet oppassen met allerlei zaken te zeggen waarvan je niet weet of ze gedragen worden binnen de coalitie en de gremia die daarover hun zeg moeten doen, heb ik mij scrupuleus gehouden aan wat voor dit eminente gezelschap toch niet bepaald een verrassing zou mogen zijn. Als het dat wel is, betekent dat dat een aantal documenten en discussies niet meer zo vers in het geheugen zitten. U mag echt wel aannemen dat ik zeer goed beseft dat respect voor elkaars werk betekent dat je op een partijactiviteit geen zaken moet vernemen die beleidsmatig relevant zijn en die in een regering, een coalitie en een parlement horen te worden gesproken.

Ik begrijp de commotie dus niet, maar ik kan me voorstellen dat de voorzitter van CD&V bijzonder aangenaam verrast is met de extra aandacht die dit partijinitiatief gekregen heeft. Ik wil dat nog wat meer in de verf zitten. Ik neem aan dat mevrouw Van der Borgh er geen probleem mee heeft dat op een partijactiviteit ministers verantwoording afleggen voor wat ze doen, dat ze dat doen op basis van de afspraken die ze daarover hebben gemaakt, en dat ze op die momenten ook proberen om aan hun sympathieke en jonge militanten uit te leggen dat wat afgesproken of aangekondigd was in bijvoorbeeld een verkiezingscampagne, ook effectief au sérieux wordt genomen. Dat was een sentiment dat ik toch even kwijt wilde.

Uiteraard zijn een aantal zaken op dit moment in voorbereiding. Ik heb daaromtrent niets gezegd dat de indruk zou kunnen wekken dat we het debat niet willen voeren in het parlement, of dat daaromtrent al zaken zouden zijn afgesproken of getrancheerd die eigenlijk eerst in de schoot van regering, coalitie en parlement moeten worden besproken.

Ik overloop heel kort een drietal punten. Eerst en vooral is er de problematiek van de 10 miljoen euro voor het uitbreidingsbeleid 2010. De manier waarop dat geld zou worden besteed, staat uitvoerig beschreven in de documenten. Op het moment dat de budgetten vastliggen en ze dus worden uitgegeven en de uitbreidingen een realiteit worden, moeten ze verspreid worden over heel Vlaanderen en Brussel.

Uiteraard kan ik heel goed begrijpen dat er een aantal vragen zijn over de criteria. Welke criteria heb ik trachten te gebruiken voor de voorschoolse opvang? Die criteria die mij tot een vooruitgang moeten brengen in het behalen van de objectieven die staan beschreven in het regeerakkoord, de objectieven 2020, de objectieven van de Barcelonanorm en uiteraard ook de gevoeligheden of de prioriteiten inzake grootstedelijke problematieken. We hebben geprobeerd dat te verdelen. We hebben ook rekening gehouden met de bereikbaarheid van de inkomensgerelateerde opvangplaatsen in heel Vlaanderen. Dat geeft een aantal resultaten. Die gaan we nu in de volgende maanden operationeel proberen te maken.

Datzelfde hebben we gedaan voor de buitenschoolse kinderopvang, waar we opnieuw hebben gekeken naar de spreiding over heel het grondgebied waarvoor de gemeenschap bevoegd is. We hebben ook gekeken naar een soort gelijkmatige verspreiding en versterking van het aanbod.

En daar heb ik, omdat ik dat signaal nogal eens krijg van lokale besturen, ook getracht om een beetje rekening te houden met het feit dat sommigen al vanuit de lokale overheid inspanningen doen en daardoor een beetje met een frustratie zitten: ze doen het met lokale middelen, daarna komen er Vlaamse middelen, maar worden de lokale inspanningen beschouwd als verworven waardoor die lokale overheden zichzelf beschouwen als de goeie zielen die alles al met eigen middelen hebben betaald in plaats van te wachten tot er een

Vlaamse oproep werd gelanceerd. Ik heb getracht om daar rekening mee te houden, en dat heeft een aantal gevolgen. Bijvoorbeeld voor de voorschoolse kinderopvang zal dat voor de stad Antwerpen een bijzonder grote aangroei betekenen. Als het gaat om de buitenschoolse kinderopvang, zal dat betekenen dat er extra middelen gaan naar de zorgregio Gent omdat er, ere wie ere toekomt, in de stad Gent al een aantal initiatieven in de buitenschoolse opvang zijn.

Ik ben me er wel van bewust dat dit soort programmatie of deze soort redenering geen volmaakte oefening is, dat we ook andere elementen kunnen inbrengen. Ik ben het in die zin helemaal eens met de heer Crombez die erop wijst dat het niet alleen maar om lineaire cijfers gaat, maar dat ook de bevolkingsdichtheid en de werkloosheidscijfers een rol kunnen spelen. Ik ben het er helemaal mee eens dat als we naar een decreet Kinderopvang gaan en naar een soort programmatietechniek die wat stabiliteit moet hebben, het wellicht aangewezen is om ook een aantal van die elementen op te nemen.

Ik ben het er ook helemaal mee eens, laat ik dat duidelijk zeggen aan degenen die daar aandacht voor vragen, dat inzake het welzijnsbeleid en dus ook de kinderopvang in bepaalde regio's, met name in de grootsteden, het het beste is om een aangepaste programmatie en een aangepaste visie te ontwikkelen. Met name voor wat de kinderopvang betreft, ben ik het er absoluut mee eens dat als we de volgende jaren in uitbreidingsoperaties maatregelen nemen, het wellicht goed is om na te gaan op welke manier we voor de grootstedelijke problematiek de extra inspanningen kunnen verzilveren en daadwerkelijk kunnen omzetten in uitbreidingen in die specifieke settings. Voor mij zijn dat goeie dingen. Ik ben het er absoluut mee eens dat dit een basis moet kunnen zijn.

Mevrouw De Vits, ik heb uitzonderlijk gebruik gemaakt van mijn gsm omdat dat toegelaten wordt door het reglement in het kader van de werkzaamheden van deze assemblee. Ik heb gevraagd wat er in die programmatie zit. Voor de voorschoolse opvang gaat het om 70 plaatsen. Ik heb de andere cijfers nog niet, maar ik zal ze uiteraard ter beschikking stellen aan iedereen, het is evident dat we dit transparant doen.

Misschien moet ik toch nog iets zeggen over de zelfstandige sector. Sta me toe te zeggen dat ik een beetje verwonderd ben. De zelfstandige sector werd natuurlijk niet uit het oog verloren. Er werd in de begroting in middelen voorzien; om precies te zijn, gaat het om 3,7 miljoen euro aan onkostenvergoedingen. Het gaat om 6300 plaatsen waarvoor er in onkostenvergoedingen voorzien wordt voor de mensen uit de zelfstandige sector die zeggen dat ze een beroep willen doen op dat systeem. U weet dat daar geen programmatie in zit. Ik zeg u dat er nog een budgettaire capaciteit is, dus wie daarin initiatief wil nemen, zal niet stuiten op budgettaire bezwaren, ofschoon de budgettaire toestand waarin we ons bevinden, niet evident is. Ik kan de heer Crombez daarin alleen maar ondersteunen, want dit is inderdaad een duidelijke prioriteit die wordt gelegd voor een problematiek en een sector. Ik kan het niet beter illustreren dan met de budgettaire cijfers die beschikbaar zijn. U weet ook dat het regeerakkoord in alle duidelijkheid zegt dat we het gebruik van het inkomensgerelateerd (IKG) systeem in de zelfstandige sector zullen aanmoedigen. Dat staat letterlijk in het regeerakkoord, vandaar dat er ook in de begroting 2010 een marge is om nieuwe initiatieven in de zelfstandige sector die ingaan op de IKG-regeling, de kans te geven om dat te doen.

3,7 miljoen euro aan middelen voor kostenvergoedingen, dat staat voor exact 6800 plaatsen met een onkostenvergoeding voor de zelfstandige sector die nog beschikbaar is. We hebben nog ruimte om van 8800 IKG-plaatsen in die sector te gaan naar 11.400. Dat is buiten het budget dat voor het uitbreidingsbeleid beschikbaar was.

We zullen ook initiatieven nemen om de kwaliteit in de sector te ondersteunen, we zullen proberen om een project op te zetten om de koepel toe te laten om het IKG-systeem te promoten bij de zelfstandigen. Er zijn dus toch wel een evenwichtig aantal maatregelen die in deze periode worden genomen. Ik denk in alle eerlijkheid dat ze beantwoorden aan de ruime vragen die in dit parlement werden gesteld.

De heer Sven Gatz: U hebt het over de inkomensgerelateerde ouderbijdrage. U verwijst naar het regeerakkoord alsof u een gevangene bent van uw eigen regeerakkoord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik behoor tot de oude generatie, mijnheer Gatz, die vindt dat als er een regeerakkoord gesloten is, je dat probeert uit te voeren.

De heer Sven Gatz: Absoluut. Maar het zou leuk zijn om af en toe de argumentatie te horen waarom dingen gedaan worden. U zegt dat het in het regeerakkoord staat, dus moet u dat nu doen. Doet u het graag, die inkomensgerelateerde ouderbijdrage, of doet u het niet graag?

Minister Jo Vandeurzen: Absoluut en de argumentatie is heel duidelijk. Alle studies tonen aan dat de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van de kinderopvang enorm belangrijk zijn. Die opening is in de vorige legislatuur al gemaakt, waar u zelf bij zat. Die budgettaire afspraken zijn zelfs nog maar de voortzetting van wat met uw medewerking tot stand is gebracht. Het is een goede evolutie.

Het is een interessante discussie over wat goedkoop is en wat niet, op basis van een visietekst. Het lijkt me ook goed dat we een voorzet geven tot een debat. Laat ons eens kijken wat dat zal betekenen. Als we naar een vergunningenbeleid gaan en de lat gelijk leggen in termen van kwaliteit, betekent dat ook de problematiek van het paritair comité en van het statuut van de onthaalouder. Er zullen tal van parameters in dat debat komen. Dan zullen we zien hoe we voor de transparantie equivalentieregels kunnen ontwikkelen. Ik ben vragende partij voor dat debat.

Het is een zeer complexe sector, die in allerlei richtingen enorm is gegroeid, met ook federale bevoegdheden voor fiscaliteit en sociale zekerheid. De discussies die er op dit moment zijn over het bevoegde paritair comité voor de zelfstandige sector, volstaan al om te weten dat je in dat debat over de kostprijs moet proberen appelen met appelen te vergelijken. Naar aanleiding van een decreet waarbij normen moeten worden vastgelegd voor iedereen in de sector, kunnen we dat debat voeren.

Mevrouw Vogels, ik heb uw kritiek gehoord over de keuzes. Sta me toe: het is niet de eerste keer in de enkele maanden dat deze Vlaamse Regering al actief is, dat we dit debat voeren. Naar aanleiding van het infrastructuurdebat zijn dezelfde opmerkingen gemaakt. Er zijn uiteraard keuzes gemaakt. Die keuzes zijn niet in Plopsaland gemaakt, maar op het moment dat het regeerakkoord gesloten is. De heer Van Rompuy heeft daar Kabouter Lui ontmoet, heb ik intussen begrepen. (*Gelach*)

Uiteraard zullen wij bij de ontwikkeling van een decreet Sociale Bescherming moeten trachten een visie te ontwikkelen. De middelen moeten inderdaad passen binnen een meerjarenbeleidsplan en -traject. We moeten het inpassen op een goede en relevante manier, niet alleen in termen van het bedrag. Laat ons eerlijk zijn: het zal geen gigantisch bedrag zijn. Waar zouden we dat in godsnaam halen? Maar het moet wel relevant zijn. De keuze om dat te doen via Kind en Gezin is ook niets nieuws. Dat staat ook in het regeerakkoord. Het is een bewuste keuze, om bevoegdheidsredenen en om dat te kunnen inschakelen in een globale visie gericht op preventie. Laat ons daar ook eens over spreken. Het hoeft zich uiteraard niet te vertalen in paternalisme, verre van. Het moment dat je een totaal nieuwe beleidsvisie neerzet voor sociale bescherming is ook een opportuniteit.

Mevrouw Vogels, in alle eerlijkheid, in mijn lessen heb ik geleerd dat universele maatregelen die toegang geven tot bepaalde rechten voor iedereen in de strijd tegen armoede niet zonder succes blijken te zijn, integendeel zelfs. Dat vind je ook in het verslag van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (RKW). Sommigen beweren dat het op bepaalde momenten zelfs effectiever is dan heel selectief zijn. Ik heb hier een citaat van de RKW. De dienst, misschien ook geïnteresseerd in de eigen activiteiten, stelt dat heel uitdrukkelijk. Dat moet je ook onder ogen kunnen zien.

Er is nog werk aan de winkel. Het debat is absoluut nog niet afgerond. Ik heb enkel aangegeven dat er een dergelijke regeling komt. Ik heb dat gedaan in de termen van het regeerakkoord en de beleidsnota, inclusief de timing. U zult daarover op het juiste moment een debat kunnen voeren. Dat is uw prerogatief. Dat is ook voor mij evident.

Tot daar enkele reacties. Ik ben uiteraard bereid om het gesprek voort te zetten.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Minister, ik ben blij dat u zelf aangeeft dat er nog keuzes moeten worden gemaakt. Dat zal gebeuren op basis van een visietekst. Dat is nu net wat we al ettelijke malen hebben gevraagd. Bezorg ons dat basisdocument en laat ons daarover in de commissie, in dit parlement ten gronde van gedachten wisselen, zodat er een langetermijnbeleid kan worden gevoerd.

Concreet had ik toch nog graag een antwoord gehad op een aantal van mijn vragen. Is het nu 2014 of eind dit jaar? Hoeveel bedraagt de premie? Hoe zal die fameuze aanmelding bij Kind en Gezin in haar werk gaan? Betekent dit dat elke ouder die zich gewoon aanmeldt bij Kind en Gezin, die premie krijgt? In het regeerakkoord staat dat het inkomensgerelateerd systeem wordt aangemoedigd bij de zelfstandige kinderopvang. Kunt u vandaag een antwoord geven op mijn vraag of u de zelfstandigen die niet willen deelnemen aan dat systeem, voort blijft ondersteunen? Op deze eenvoudige vragen had ik graag een duidelijk antwoord gehad. Kunt u dat niet geven, dan bewijst dit dat het wel degelijk ging over aankondigingspolitiek.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik had ook nog graag een antwoord gehad op mijn vraag over de discrepantie in kostprijs tussen de gesubsidieerde kinderopvang en de zelfstandige kinderopvang. Volgens cijfers van het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen heeft de overheid in 2006 voor 4 miljoen euro subsidies gegeven aan zelfstandige kinderdagverblijven, en 161 miljoen euro aan de gesubsidieerde. Zult u resoluut – en ik gebruik de CD&V-termen – inzetten op zelfstandige kinderdagverblijven, of zult u blijven volharden in de weg van de gesubsidieerde vzw's en dus in de verzuiling die ermee gepaard gaat? Dat is een belangrijke vraag. Ik verwijs nogmaals naar Vlaanderen in Actie, dat alle zelfstandigen oproept om iets te doen. Welnu, zult u de mensen in die sector helpen om iets te doen?

De heer John Crombez: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil zeker nogmaals benadrukken dat de problematiek van de aanwezigheid en de densiteit van alleenstaande ouders in bepaalde steden of gemeenten een heel belangrijk criterium blijft. Wat de heer Sabbe daarnet heeft aangehaald, is een interessant debat: hoe belangrijk is dat inkomensgerelateerd systeem en hoeveel geld trekken we daarvoor uit? Onlangs is er nog een studie geweest die stelde dat het een van de belangrijkste drempels is om uit de armoede te komen. Het is daarnet aangehaald dat een belangrijk percentage kinderen in armoede leeft. Het percentage is veel hoger bij alleenstaande ouders. We pleiten er dus voor om dat inkomensgerelateerd systeem te veralgemenen.

Mijnheer Sabbe, de discussie die u begint, is inderdaad interessant. U zegt dat er een gigantisch verschil is, maar uw cijfers kloppen niet. Kom dus zeker eens mee discussiëren, ook over de juiste cijfers, want dat is vrij belangrijk in de discussie. Die cijfers zijn van 2006. Dat er heel wat meer geld wordt besteed aan het inkomensgerelateerd systeem, betekent dat dit verschil ondertussen, 4 jaar later, ook drastisch is veranderd. U hebt het gehad over subsidies per jaar per kind. Ik dacht dat ik u hoorde gewagen van 230 euro in de gesubsidieerde sector. Dat klopt gewoon niet.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb toch een klein beetje lentefrisheid gevoeld. U zegt dat het geen peanuts zullen zijn, maar laten we eerlijk zijn: het zal ook niet zo heel veel zijn. Waar zouden we het immers halen? Als u dat toegeeft, is dat misschien toch een kleine opening om nog eens het debat te voeren over de vraag hoe we dat dan het best concentreren. Het zou ons te ver leiden, maar u zegt dat universele maatregelen ook bijdragen tot het bestrijden van kansarmoede. Het beleid van deze Vlaamse Regering van

de voorbije decennia heeft vooral het mattheuseffect versterkt. Professor Cantillon heeft dat duidelijk aangetoond.

Deze Vlaamse Regering heeft heel veel geïnvesteerd in de nieuwe sociale risico's: mensen die gaan werken, moeten kinderopvang hebben. De kinderopvang is de voorbije jaren vooral gegaan naar degenen die zich snel konden inschrijven en goed georganiseerd waren. Hetzelfde geldt voor het hoger onderwijs. Als je de cijfers ziet van jongeren die doorstromen naar het hoger onderwijs op basis van het diploma van de moeder, dan zie je dat de democratisering van het onderwijs is gestopt. Er wordt heel veel geld in het hoger onderwijs gestoken, maar de democratisering volgt niet. Er is echt heel wat meer nodig in Vlaanderen om die democratisering te realiseren. Ik hoop dat u en uw collega's van CD&V en uw coalitiepartners nog openstaan om grondig over bepaalde dingen te praten. Waar zetten we de Vlaamse euro's in om de kansarmoede in deze regio te bestrijden?

De heer Lode Vereeck: Minister, u zei dat over het principe van de kinderbijslag een akkoord is. Het staat in het regeerakkoord, het is besproken in het investituurdebat. Voor u is daarmee de discussie gesloten. De reden waarom mevrouw Vogels de vraag opnieuw aan u stelt, is dat tegelijkertijd met uw uitspraken in Plopsaland, onze gewaardeerde collega Van Rompuy op zijn blog schrijft dat waarschijnlijk heel weinig mensen daar behoefte aan hebben. Ik dacht dat met het betoog van de heer Van Rompuy de discussie deels open was. Ook de heer Vandembroucke schrijft in zijn nota over sociale zekerheid dat dat niet echt iets is waar we op zitten te wachten. Ik had dus gedacht, met de interventie vanuit de meerderheid de afgelopen weken, dat er opnieuw een debat aan het groeien was binnen de regering. In die zin begrijp ik de vraag van mevrouw Vogels.

De heer Eric Van Rompuy: Men noemt me blijkbaar Kabouter Lui.

Mijnheer Vereeck. Ik heb dat niet gezegd. U moet mijn blog goed lezen, en niet alleen de samenvatting. Ik sta helemaal achter de stelling die minister Vandeurzen naar voren brengt. Dat staat in het regeerakkoord en dat zal worden uitgevoerd in de loop van de legislatuur. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

Neen, dat staat er niet in. U moet het artikel lezen.

Minister Jo Vandeurzen: Voor alle duidelijkheid, mijnheer Van Rompuy, ik heb niet gezegd dat u Kabouter Lui bent. Ik heb gezegd dat de woorden die in Plopsaland zijn uitgesproken en die een historische betekenis zullen krijgen, ook door anderen werden gebruikt, waaronder Kabouter Lui blijkbaar.

Ik kan niet echt akkoord gaan met mevrouw Van der Borght. In alle ernst, op een bijeenkomst van de partij, waarvan ik niet heb gevraagd dat u daar nog eens de aandacht op zou vestigen in een parlementair debat, heb ik een aantal dingen gesteld die voor u perfect bekende materie zijn en waarbij ik geen enkele illusie heb gewekt dat ik daaromtrent meer zou hebben gezegd dan wij in het parlement hebben besproken. Het is absoluut niet gepast om te suggereren dat ik god weet welke verwarring creëer. Ik heb uw inleiding zeer goed beluisterd. Ik heb een stevige stoel. Suggesteren, zoals u doet, dat ouders wachten met het vervullen van hun kinderwens voor ze duidelijkheid krijgen over wat de minister van plan is, dat is wel erg hoog gegrepen. Ik zou die ouders langs deze weg willen zeggen: wacht alstublieft niet, want het lijkt me niet het juiste argument om aan kinderen te denken. *(Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borght)*

Mevrouw Van der Borght, ik heb u gezegd dat ik die antwoorden nu niet kan geven en dat ik nergens de illusie heb gegeven dat die antwoorden op dit moment al door de regering kunnen worden gegeven. Het debat is bezig en u zult de antwoorden krijgen op het moment dat er teksten worden neergelegd en begrotingstrajecten worden uitgewerkt. Als u de beleidsnota niet leest, waarin staat dat dat zal worden gerealiseerd gedurende de eerste twee jaar van de legislatuur, dan kan ik daar helaas niets aan doen.

Mevrouw Vogels, ik ben het absoluut met u eens dat het een heel goed, eerlijk en correct politiek debat is over die keuzes en de effectiviteit van bepaalde maatregelen. Ik denk alleen dat deze maatregel, die inderdaad een onderdeel vormt van het Vlaams regeerakkoord, ook gesitueerd moet worden binnen het geheel van wat het decreet Sociale Bescherming zal zijn. Daarin moet ook de zorgverzekering een plaats krijgen. U weet dat ook de maximumfactuur in de thuiszorg er een plaats in moet krijgen. Het zal dus een geheel zijn. En dan zal er geoordeeld moeten worden of het geheel een effectieve maatregel is voor de ambities die met dat decreet worden beoogd.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, hebt u gezegd dat de premie er tegen 2014 zal zijn? *(Opmerkingen van minister Jo Vandeurzen)*

Laat me eerst mijn vragen herhalen. Antwoord dan gewoon met ja of nee. Heeft uw woordvoerder verklaard dat de onderhandelingen bezig zijn en dat u dit jaar hoopt te eindigen?

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw, ik weet niet wat mijn woordvoerder heeft gezegd.

Mevrouw Vera Van der Borght: Amai! Ik dacht dat een minister instond voor wat zijn woordvoerder zegt. *(Opmerkingen van minister Jo Vandeurzen)*

Excuseer me, minister, maar heeft uw woordvoerder verklaard dat het geen peanuts zullen zijn?

Ik hoop toch dat u een visie heeft. U pleit er samen met de heer Crombez voor dat het allemaal inkomensgebonden moet zijn. Goed, dat is uw visie. Ik vraag alleen of u hier kunt verklaren dat die zelfstandigen die niet verkiezen om in het IKG-systeem te stappen, ook verder zult ondersteunen. Is het zo moeilijk om daar met ja of nee op te antwoorden? Of moeten we eerst naar Plopsaland?

De voorzitter: Mevrouw van der Borght, als er geen andere opmerkingen zijn, sluit ik het debat af. Ik pas gewoon het reglement toe. *(Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borght)*

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, het zou toch leuk zijn als de minister een beetje antwoordt op de vraag.

De voorzitter: Mijnheer Sabbe, ik pas gewoon het reglement toe, niet meer en niet minder. Ik denk dat de minister duidelijk heeft aangegeven dat deze discussie nog uitgebreid gevoerd zal worden in de commissie. U moet hier dus niet komen zeggen dat ik u het woord ontnem. Ik pas gewoon het reglement toe.

Het incident is gesloten.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.38 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.56 uur.*

■

BELEIDSNOTA Cultuur 2009-2014, ingediend door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur – 192 (2009-2010) – Nrs. 1 tot 5

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Cultuur 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, we hebben de beleidsnota Cultuur al eens besproken. Daarom zal ik me beperken tot een aantal kerngedachten en een aantal kernopmerkingen die aansluiten bij de motie die onze fractie heeft ingediend.

Collega's, in alle eerlijkheid is dit een beleidsnota waar niet zoveel foute dingen instaan, maar die bevlogenheid en ook ambitie mist. Ik heb dat vroeger ook al gezegd. Ik verwacht van een minister van Cultuur wat meer ambitie en vooral wat meer liefde. Meer liefde voor de kunsten en de kunstenaars, voor cultuur in het algemeen. Meer goesting. Meer aandacht voor het woord en de letteren, voor de taal en voor mijn geliefde Nederlandse Taalunie, die niet eens staat vermeld. Ik verwacht uitspraken over hoe u grosso modo onze grote Vlaamse culturele instellingen wilt positioneren: de Vlaamse Opera, deSingel enzovoort. Ik verwacht uw mening over hoe cultuur en onze eigen openbare omroep, de VRT, onze grootste culturele organisatie, zouden kunnen samenwerken. Deze thema's mis ik in uw beleidsnota. Ik kijk er de komende 5 jaar in ieder geval naar uit.

Er staan ook een aantal ambitieuze dingen in die we graag onderschrijven. Wat u zegt over cultureel erfgoed, over cultuureducatie en cultuurparticipatie, vinden wij prima en uitdagend. Wij hopen dat u er ook werk van kunt maken.

Ik heb ook nog een aantal opmerkingen en vragen. Minister, het staat ook in onze motie, maar wij zouden graag hebben dat, als het de volgende jaren wat beter gaat met de Vlaamse kas, de subsidieverminderingen die nu – terecht – ook gelden voor de cultuursector, ongedaan kunnen worden gemaakt. Iets wat door de hele sector wordt gedragen, is de vraag om de projectsubsidies op een hoger niveau te krijgen. Velen van ons stellen dat 10 percent van de middelen voor projecten zouden kunnen zijn. Een cultuur- en kunstleven kan maar aarden als er telkens vernieuwing komt en vernieuwing wordt nu eenmaal gefinancierd met een soort van projectmiddelen.

In de motie van aanbeveling van de meerderheid staan twee dingen waarover ik iets wil zeggen en die me frapperen maar die ik onderschrijf. Zo vraagt de meerderheid respect voor de adviezen van beoordelingscommissies. Minister, uiteraard vragen we dat. Het moet me nog eens van het hart dat u de adviezen van de beroepscommissie inzake sociaal-cultureel werk voor deze organisaties die positief werden beoordeeld, toch naast u hebt neergelegd. Dit rijmt in ieder geval niet met deze aanbeveling. Ik zou graag hebben dat u daar nog eens twee keer extra over nadenkt. Ik ben het met u eens dat we goede beoordelingscommissies moeten hebben, maar dat we die in de mate van het mogelijke ook moeten volgen en zeker geen positieve adviezen naast ons neerleggen.

Een tweede punt uit de meerderheidsmotie gaat over de planlastvermindering. Ik denk dat elke motie een pleidooi houdt voor minder papier en voor minder dossiers. Ik ben het daarmee helemaal eens. Maar ik zou niet graag hebben dat het afbouwen van de planlast ook leidt tot het verdwijnen van het moeten nadenken over waar je als organisatie of als lokaal bestuur naartoe wilt. Zowel het strategisch denken als het participatief proces met de bevolking is buitengewoon belangrijk.

Minister, ik hoop dat u, in tegenstelling tot uw collega's van de voorbije 25 jaar, er wel in slaagt om een cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap af te sluiten. We leven hier al op zo'n klein eiland. Ik denk dus dat we dat zeker moeten doen, al is het maar omdat we op het internationale vlak ook samen zouden kunnen optreden bij dingen die niet taalgebonden zijn. Het kan ons alleen maar vooruithelpen.

Minister, ik zou niet graag hebben dat u de ambitie hebt om een dorpsgaragist te zijn – en u hebt dat niet – die elke dag 10 keer een klein onderhoud uitvoert, maar dat u ook droomt van een eigen creatie, van een blinkende carrosserie waarmee u eens op de affiche van een automagazine mag staan. U begrijpt het, het gaat niet over auto's, maar over kunst en cultuur.

De voorzitter: De heer Schueremans heeft het woord.

De heer Herman Schueremans: Voorzitter, ik zal me beperken tot een mededeling vanop de banken. Ik heb de pro's en de mindere kanten van het beleid in de commissie uitvoerig becommentarieerd. Ik heb toen een aantal suggesties gedaan. Ik zal mezelf hier niet herhalen.

Ik vind het niet gepast dat de beleidsnota pas 6 maanden na de indiening op de agenda van de plenaire vergadering staat. Op die tijd kan iemand bijna een kind kopen. Dit is verschrikkelijk lang.

De uitgangspunten van de beleidsnota zijn veelbelovend. Ik denk dan aan het denkspoor betreffende de alternatieve financiering en de pps, aan de grotere nadruk op de internationalisering en aan de aandacht voor cultuurmanagement en -industrie.

De concretisering van deze beleidslijnen is in de beleidsnota echter ver te zoeken. We kijken uit naar de zeven ateliers die de minister in juni 2010 zal voorleggen. We zijn constructief benieuwd naar de manier waarop de minister met de geformuleerde doorbraken zal omgaan en naar de wijze waarop ze die effectief zal uitwerken.

De Open Vld zal er nauwgezet op toezien of deze minister van Cultuur er een van woorden of van daden is. Zal de minister van Cultuur een minister van structuren zijn? Ik denk dan aan administratie, steunpunten en de herinstelling van de zuilen. Zal ze een minister zijn die een middelmatig beleid rond de kerktoren voert of die een internationaal ambitieus beleid voert om Vlaanderen nog sterker op de kaart te zetten? Zal de minister onze artiesten en gezelschappen weerbaarder maken om eigen inkomsten te genereren? De minister zoekt in de beleidsnota, maar ik vraag me af of ze alternatieve financieringssystemen wil vinden. Ik denk dan aan Cultuurinvest en aan de verfijning van het evenwicht en het samenspel tussen decretale subsidiëring en investeringen door Cultuurinvest.

Zal de minister op korte termijn afspraken met de federale overheid maken over fiscale maatregelen die tot een uitbreiding van de tax shelter moeten leiden? Zullen andere financieringsvormen, zoals het mecenaat, legaten en een kunstkoopregeling, hierbij worden betrokken? Zal de minister met betrekking tot het internationaal cultuurbeleid kiezen voor wat hier in Vlaanderen goed wordt bevonden, maar internationaal slechts een copycat blijkt of voor vernieuwende, creatieve artiesten? We hebben die artiesten. Laten we er iets mee doen. Zal de minister het internationaal cultuurbeleid in het Vlaams buitenlands beleid inschakelen? Cultuur opent veel deuren. Laten we hier iets mee doen.

We leven in Vlaanderen op de breuklijn tussen de Angelsaksische en de Romaanse culturen. Dit maakt ons soms uniek.

We vragen dat het debat over het Participatiedecreet wordt heropend. De verhouding tussen de graad van cultuurdeelname en de financiële input in het Cultuurparticipatiedecreet moet objectief worden onderzocht.

Ik vind het prima dat de minister evaluaties en onderzoeken plant. Dit biedt ons de mogelijkheid op de resultaten en de beleidsmaatregelen in te gaan.

Ik verwijs hier nog even naar de woorden van de heer Van Rompaey. We moeten actie ondernemen en beslissingen nemen. We moeten het laten vooruitgaan, in plaats van rondjes te rijden in het Vlaams Parlement, niets te beslissen en de dingen met woorden vooruit te schuiven.

We kennen allemaal Bart Peeters' Peulengaleis-typetje van de verkoper met zijn zaagske uit de Gamma. Wel minister, Vlaanderen wil u niet kennen als de cultuurminister met de door u

gelanceerde kaasrasp en uw kaasraspprincipe, dat, vrezende we, tot niets en tot middelmaat leidt. (*Applaus bij Open Vld, Groen! en van de heer Chokri Mahassine*)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, collega's, onze fractie is tevreden over de beleidsnota Cultuur omdat de zeven strategische doelstellingen en de operationele doelstellingen van de nota de juiste klemtonen leggen voor een toekomstgericht cultuurbeleid van Vlaanderen en Brussel.

De beleidsnota kiest voor enkele elementen die voor ons speciaal zijn. Ik som er enkele op. Het is een duidelijke bottom-upbenadering, het is beleid van onderuit met een responsabilisering van de culturele actoren nadat de overheid het kader heeft uitgetekend. Het gaat over respect en vertrouwen geven aan spelers op het terrein. Daarmee zitten we in het hart van het personalisme, dat ons als christendemocraten dierbaar is.

De nota kiest voor een wetenschappelijke onderbouw van het beleid met een permanente monitoring, wat wijst op een duurzaam beleid, voor een gemeenschapsvormende rol van cultuur en voor een sterke relatie tussen Onderwijs en Jeugd, wat essentieel is voor het belangrijke vraagstuk van de cultuureducatie. Ik hoop dat we daar in de komende jaren samen werk kunnen maken in dit parlement. De nota kiest ook voor een evaluatie van het Participatiedecreet zoals uitdrukkelijk gevraagd door de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC). De kernvraag is natuurlijk: in welke mate draagt het Participatiedecreet reëel bij tot een toename van de cultuurparticipatie?

De nota heeft het ook over levenslange culturele competentieverwerving met specifieke aandacht voor kansgroepen, over een versterking van het internationaal cultuurbeleid en ook over een aanvulling van de ViA-doelstellingen, via een Vlaamse cultuurconferentie of het Vlaams Cultuurforum, dat enkele weken geleden werd opgestart.

Wat het erfgoedbeleid betreft, zijn we blij met de aandacht voor het werk in de diepte, zoals conservatie/bewaring van ons erfgoed, en met de aandacht voor ecocultuur. Jammer van die term, we hadden veel liever 'cultuur en natuur' gehoord, omdat dit een wat ruimere visie geeft. Het klinkt misschien wat minder modieus, maar eigenlijk bestaan er al mooie cultuurprojecten in de natuur, zoals Beaufort. Dat is een piste die we verder kunnen bewandelen. We denken dat we meer duurzame effecten kunnen bereiken, als we ook de sociaal-culturele sector hierbij betrekken.

Een punt waar we graag nog iets meer over te weten willen komen in de komende maanden, is de verhouding tussen roerend en onroerend erfgoed. Welke afspraken werden er gemaakt met minister Bourgeois? Waar we extra aandacht voor vragen is het internationaal cultuurbeleid. We vragen niet te vergeten om ook aansluiting te zoeken bij EU-maatregelen ter bevordering van de mobiliteit van kunstenaars. We vragen ook aandacht voor de mobiliteit van Vlaamse experts.

Het Kunstendecreet is belangrijk. Het hokjesdenken is niet weg bij de beoordelingscommissies ondanks de nobele doelstellingen van dit schottenloos decreet, waar we achter blijven staan. Tot nog toe moeten de dossiers worden beoordeeld binnen hun budget. Dossiers die meerdere kunsten combineren, worden trouwens ook niet doorgestuurd naar andere beoordelingscommissies. Dat is jammer voor de aanvragers. Misschien kan de oprichting van een multidisciplinaire commissie hier soelaas brengen.

Wij vragen in ieder geval een evaluatie van het huidige adviseringsstelsel en hopen dat het zal worden opgenomen in het Cultuurforum. We denken ook dat het nuttig zou zijn een debat met de kunstensector te voeren over het bereik. Op het einde van de vorige legislatuur hebben we interessante debatten gevoerd, onder andere met onze voormalige collega's Jo Vermeulen en Margriet Hermans, over het repertoiretheater enzovoort. Dat debat kan worden voortgezet.

In het participatiebeleid vragen we aandacht voor bepaalde unserved audiences zoals 50-plussers en gezinnen met kinderen. We vragen ook duidelijkheid over doorlichting en evaluatie van de bovenbouw, maar wellicht is dat voor de komende maanden.

Wat het federale cultuurbeleid betreft, denk ik dat er dringend overleg nodig is over een aantal heikele thema's, bijvoorbeeld wat de biculturele en de wetenschappelijke instellingen betreft, de auteurswetgeving, het statuut van de kunstenaar enzovoort.

Kunst en cultuur hebben Vlaanderen en Brussel eeuwenlang mee op de kaart gezet en gehouden. Ze vormen vandaag de dessem van het brood waar onze samenleving van eet. In die samenleving heerst – iedereen weet en voelt dat – heel wat onbehagen, onvrede en onvervuld verlangen. Ik ben er meer dan ooit van overtuigd dat onder andere de artistieke expressie en vrijheid en de zin voor esthetiek aan deze samenleving verse zuurstof kunnen geven en een weidse open horizon.

Minister, ik hoop van harte dat mede dankzij uw beleid inzake kunst en cultuur deze nieuwe horizon voor zoveel mogelijk mensen de komende jaren werkelijkheid kan worden. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's geen beleidsdomein is zo veelzijdig als cultuur. Maatschappelijke en technologische evoluties spelen in op vormgeving en inhoud. Het beleid richt zich op iedereen en op sommigen, op het lokale en op het internationale. Het cultuurveld telt talloze actoren in verschillende uiteenlopende disciplines. Interesse voor cultuur begint op jonge leeftijd en moet daar al gestimuleerd worden.

De N-VA is verheugd met de inspanningen die u wilt doen om de culturele competentie bij de Vlamingen te verhogen. Dat is nodig opdat mensen zich in deze steeds complexer wordende samenleving nog zouden kunnen ontplooien en zo een kwaliteitsvol leven kunnen leiden.

Met genoegen stel ik vast dat u hierbij specifieke aandacht wilt hebben voor een brede leer- en leefomgeving waarin kinderen en jongeren gestimuleerd worden in hun culturele beleving. Ik verwijs daarbij naar het bredeschoolconcept. Daarbij geldt 'jong geleerd is oud gedaan'. Ook wij zien hier samen met u een link met het kunstonderwijs en het Vlaams jeugdbeleidsplan.

Onze partij is ook tevreden met de inspanningen die u zult doen om het internationaal cultuurbeleid te versterken. Daarbij wilt u voldoende kansen creëren voor de culturele actoren zoals kunstenaars, organisaties, collecties, culturele werkers enzovoort om zich verder te ontplooien en actief bij te dragen tot de internationale erkenning en uitstraling van Vlaanderen.

Voor onze partij blijft het taal- en letterenbeleid een prioriteit, nu meer dan ooit. U ziet voor het Vlaams Fonds voor de Letteren een belangrijke uitdaging voor de komende jaren, namelijk werken aan een geïntegreerd letterenbeleid. Daarbij moet een versnippering in de subsidiëring voorkomen worden en moet erover gewaakt worden dat de letteren volwaardig meedraaien in de kunstensector. Wij zullen u daarin steunen.

Het stemt me tevreden dat de inspanningen en de inhaalbeweging die de voorbije jaren werden geleverd inzake de ontwikkeling van een volwaardig erfgoedbeleid worden voortgezet. Erfgoedbeleid is een brug leggen tussen verleden en toekomst en heeft naast culturele en conserverende aspecten ook een heel groot sociaal belang, zowel voor de mensen nu als tussen de generaties.

Cultuur raakt iedereen maar niet iedereen staat te popelen om te participeren aan cultuur. Participatie blijft in onze ogen een belangrijk aandachtspunt. Objectieve drempels moeten worden weggewerkt. Dat betekent echter niet dat elke bevolkingsgroep verhoudingsgewijs evenveel moet participeren. We mogen daar geen fetisj van maken. Ik verwijs naar de

hoorzitting van een tijdje geleden. Er is nog veel werk aan de winkel. Ik denk dan aan het braakliggend terrein, vooral bij de 50-plussers. Het is dan ook onze verantwoordelijkheid als overheid om alle bevolkingsgroepen de kans te geven. Die kansen moeten wij creëren. Wij steunen u dan ook in uw streven naar veelzijdige en doelgerichte beleidsmaatregelen en naar een duidelijk speerpuntenbeleid voor cultuurparticipatie om deze complexe uitdaging aan te gaan. Het gaat dan niet alleen over cultuurvormen die iedereen aanspreken. Het is ook goed dat u mensen van kunst- en cultuurvormen wilt laten proeven die ze nog niet kennen en waarnaar ze zelf moeilijker de stap zetten.

U stelt terecht dat het gaat om kansen bieden om de smaak te pakken te krijgen voor minder voor de hand liggende kunstuitingen, zonder mensen hiertoe te dwingen. Daarbij moet de overheid erover waken dat het beleid niet leidt tot verschraling en toenemende eentonigheid. Het probleem van participatie mag de vraag naar kwaliteit en diversiteit niet doorkruisen.

Minister, u stelt dat u werk wilt maken van de evaluatie en de stroomlijning van de bestaande instrumenten inzake de samenwerking met Nederland. Het Taalunieverdrag en het Cultureel Verdrag bepalen dat op het vlak van taal en cultuur nauw moet worden samengewerkt met Nederland. Meer dan vandaag het geval is, moeten beleidsmensen en ambtenaren zich bij de initiatieven die ze nemen of voorstellen, de vraag stellen of kan worden samengewerkt met Nederland en of daar inspiratie kan worden gevonden en of wij inspiratie aan Nederland kunnen geven. Wij vragen hier dan ook bijzondere aandacht voor.

De manier waarop u wilt investeren in culturele infrastructuur kan ten volle op onze steun rekenen. U stelt in uw beleidsnota dat investeren daarin niet enkel een positieve impact heeft op de culturele werking van een organisatie of instelling, maar ook een maatschappelijke meerwaarde geeft op het vlak van economie, werkgelegenheid en het leven in onze steden en gemeenten. Wij vinden het daarom positief dat een meerjarenplan voor de culturele infrastructuur zal worden uitgewerkt. Samen met de diverse stakeholders zal een inventaris worden opgemaakt van de noden die bestaan op landelijk, regionaal en lokaal vlak. Wij willen u daarbij vragen om alle beslissingen daarover steeds in te passen in een langetermijnvisie. Om al deze redenen, minister, zal onze partij uw beleidsnota goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Geachte voorzitter, minister, collega's, het verheugt mij dat we vandaag de beleidsbrief Cultuur bespreken. Het is een coherent document dat geen drastische breuklijn veroorzaakt met het verleden. Een stabiele langetermijnvisie is iets dat de kunst- en cultuursector weet te appreciëren. Dat is dus een positief gegeven. Daarom zullen we deze beleidsbrief dan ook goedkeuren. Tegelijk moet er ook een straffe ambitie zijn en moeten we vooruitgang boeken, niet alleen wat het lot van de individuele kunstenaars betreft en de opbouw van hun sociale rechten, maar ook op het domein van het culturele erfgoed, digitalisering, vorming en opleiding, alsook het infrastructuurbeleid.

Ik distilleer maar liefst zeven strategische doelstellingen die volgens uw beleidsintenties de toekomst van de cultuur en het culturele leven zullen bepalen. Natuur duikt ook op als een van de zeven pijlers in deze beleidsnota. Dat is niet zo verwonderlijk aangezien u ook minister van Leefmilieu bent.

Maar één strategische doelstelling is wat mijn partij betreft cruciaal en zou een evidentie moeten zijn wanneer er over de toekomst van de samenleving wordt gesproken. Die doelstelling ontbreekt. Dat is stedelijkheid. Cultuur is de creatieve motor van de maatschappij; en dit is een moderne, veelkleurige, stedelijke samenleving.

De stad is de biotoop van de kunstenaar. Maar het is ook een plek waar per definitie veel mensen met verschillende achtergronden en religies met elkaar op een beperkte ruimte samenleven. Het is daar waar over cultuur wordt nagedacht, waar de grote instellingen zich bevinden, waar de kunstopleidingen zich situeren en waar subculturen floreren. Cultuur houdt

mensen een spiegel voor, brengt samen, verdeelt en verzoent. Daarom is het bijzonder jammer dat deze doelstelling niet is opgenomen in uw beleidsbrief.

Ik zou graag vier aspecten aanhalen waaruit blijkt dat cultuur en stedelijkheid in en met elkaar verankerd zijn: emancipatie, samenleven, culturele economie en internationalisering. Ten volle deel uitmaken van deze samenleving door participatie aan het culturele leven is wezenlijk voor de emancipatie van kansengroepen. Het is het Participatiedecreet dat extra financiering voor doelgerichte initiatieven van steden en gemeenten mogelijk maakt. Het evalueren en toetsen van het Participatiedecreet is een goede zaak. Het zou wenselijk zijn de parameters voor deze evaluatie te bespreken in de bevoegde commissie. Het sociaal-cultureel werk moet ook blijvend gehonoreerd worden.

In de motie die vandaag ter stemming voorligt, wordt ook verwezen naar het Cultuurforum. Dat is een participatieve oefening met de sector die voor de zomer wordt afgerond.

We kijken met belangstelling uit naar de resultaten van dit forum en naar de suggesties die u zult oppikken om het Vlaamse cultuurbeleid verder vorm te geven.

In een cultuurbeleid, zeker in een stedelijke context, moet naast het institutionele verhaal ook oog zijn voor het levende verhaal, voor het verhaal dat mensen door en met cultuur schrijven, voor het samenleven. Een veranderende samenleving die naar de toekomst kijkt, heeft behalve mensen met kennis ook mensen nodig die op een andere manier naar die samenleving kijken. Die mensen moet je koesteren. Waar mensen geraakt worden in positieve of negatieve zin, ontstaat er discussie. En waar discussie begint, is er interactie. En dat is net het begin van alle samenleven. Kunst en cultuur hebben een belangrijke rol daarin te spelen.

De kracht van een stedelijke cultuur reikt nog veel verder dan we soms vermoeden. De culturele troeven van een stad trekken een toeristenpubliek aan. We zien dat culturele processen en actoren deel gaan uitmaken van de economische realiteit. Steden die de vlucht vooruit namen op het vlak van cultuurpromotie, zoals Berlijn, Madrid en Kopenhagen, scoren ook hoger op de leefbaarheidsindex. Cultuur in de stad zorgt direct en indirect voor beter leven in de stad. De voorbeelden van culturele stadspromotie uit het buitenland zijn bekend, zoals de wereldtentoonstelling in Sevilla of de Biënnale in Venetië. Dichter bij huis spreken we nog steeds over Antwerpen, culturele hoofdstad in 1993. We hoeven echt niet vies te zijn van de positieve effecten van deze culturele events op de stadseconomie.

Op het vlak van internationale cultuurpolitiek maak ik me niet enkel zorgen over het ingeperkte budget, maar ook over de instrumentalisering van cultuur. U stelt dat er “vanuit het internationaal cultuurbeleid een kwaliteitsvolle en consistente invulling wordt gegeven aan de Vlaamse culturele diplomatie”. De poging om het internationale sectorbeleid in het algemene buitenlandse beleid “in te passen”, zoals u schrijft, is niet zonder enig gevaar. Het zou ronduit fout zijn om cultuur te instrumentalisieren.

Ik onderschrijf uw pleidooi voor een samenwerking tussen de gewesten en gemeenschappen met het oog op een focus op Brussel. Dat is een gedeelde bevoegdheid. Voor een metropool is cultuur als stuwende kracht vitaal. Ik blijf concrete aanzetten van u verwachten, met het Cultuurplan Brussel onder de arm, zodat Brussel behalve een grensverleggende cultuurscene ook een grensverleggende cultuurpolitiek kan ervaren.

U stelde in de beleidsnota dat culturele instellingen gestimuleerd moeten worden om op zoek te gaan naar alternatieve vormen van financiering. In deze economisch moeilijke tijden is dat geen sinecure, maar los daarvan: laat dit alsjeblieft geen uitholling zijn van de subsidiepolitiek.

Ik rond af. We hebben een document met stabiele intenties van u gekregen. Het is een strakke, structureel opgebouwde nota met transversale thema's en doelstellingen. De rijkdom van een samenleving meet je aan de mate waarin ze wil investeren in haar creatieve talenten. Ik hoop dat u de komende jaren blijft luisteren naar de signalen uit het culturele veld en dat u

de moed hebt vragen te stellen bij genomen beslissingen. (*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, minister, collega's, ik moet eerlijk toegeven dat u de lakmoesproef hebt doorstaan toen u pas tot minister werd benoemd. U weerstond aan de talrijke voorspelbare kritieken die tegen uw persoon werden geuit. Wat weet Joke Schauvliege eigenlijk af van cultuur? Cultuur heette een restbevoegdheid te zijn dat bij gebrek aan alternatief maar werd toegevoegd aan een minister wier prioriteiten wel helemaal elders zouden liggen. Dat stof is inmiddels gaan liggen, en ik ben blij daarom. Toen uw naam in bepaalde debatten viel, heb ik u verdedigd. Ik weet niet waarom, maar steeds opnieuw is het dezelfde klik, dezelfde incrowd, dezelfde groep van gesubsidieerden die uit uw hand eten en tezelfdertijd in uw gezicht spuwen, punt aan de lijn. Dat is het laatste taboe dat moet sneuvelen. Heb de moed om u in dat verband als minister van Cultuur te laten gelden.

Minister, uw voorganger heeft op het vlak van cultuur enorm veel verwezenlijkt. Hij heeft in bijna 10 jaar tijd Vlaanderen cultureel op de kaart gezet. Ik moet eerlijk zeggen dat het dikwijls moeilijk was om de discussie met hem in alle eerlijkheid aan te gaan. Veel van de dingen die hij heeft gedaan en gezegd zijn goed. Maar het succes van de culturele politiek in Vlaanderen laat zich niet alleen afmeten aan het verdubbelen van subsidies in de culturele sector.

Ik heb de discussie of we de fameuze 5 percent van de Vlaamse begroting zouden halen in Cultuur altijd aangevoeld als een min of meer absurde vraag omdat een goed cultuurbeleid zich bij lange niet altijd laat afmeten aan subsidies. Vandaar mijn eerste raad: minister, wees niet alleen een minister van culturele subsidies.

Les twee: wees ook geen minister van cultureel welzijn. Cultuur is geen bechamelsaus die de sociale samenhang in de maatschappij doet vergroten. Ik heb hier daarnet nogal wat sociologische onsamenhangendheden gehoord die men in elk boekje kan terugvinden en die nergens op gestaafd zijn. Ik heb anderhalf jaar geleden bij de bespreking van het fameuze Participatiedecreet in dit parlement een halfuur mezelf uitgeput om deze stelling te bewijzen. Het is verre van zeker of cultuur wel mensen bij elkaar brengt, zelfs het omgekeerde zou het geval kunnen zijn.

Het zogeheten maatschappelijk middenveld is absoluut geen ankerpunt van cultuur. Het Cultuurparticipatiedecreet, dat flankerend heet te zijn, vertrekt van zogeheten kansengroepen. Waarom juist de in het decreet beoogde kansengroepen en geen anderen? Enzovoort enzoverder. Laat cultuur in Vlaanderen niet verengen tot een politiek om erbij te horen. Waarbij trouwens? En vooral: laat nooit het gevaar ontstaan van het ontstaan van een eigen participatiesector, die in concurrentie zou treden met de al bestaande structuren en instellingen – waarbij men impliciet zou aangeven dat die niet tot participatie aanzetten.

Les drie, minister: wees een minister van culturele differentie. Een actieve cultuurstaat is geen bevoogdende overheid, maar laat de ruimte toe tot de discussie over het soort cultuur- en kunstenbos dat we in Vlaanderen nodig hebben om zoveel mogelijk mensen met kunsten en cultuur in aanraking te doen komen. Daar en daar alleen ligt de sleutel tot meer participatie.

Minister, laat uzelf niet bevoogden en overdonderen door diegenen die uit uw hand eten en wel zullen bepalen wat goede of slechte cultuur zou kunnen zijn. Neem de podiumkunsten. Er is hier in 2008 met unanimiteit een resolutie goedgekeurd dat er meer podiumkunsten moesten zijn in Vlaanderen, dat er meer repertoiretheater in de podiumkunsten moest worden ingebouwd, en dat dit zelfs decretaal zou moeten worden verankerd. Zelfs minister Anciaux ging mee in die stelling en betrok er de stadstheaters bij. Zelfs de beheerscontracten en dergelijke zouden daarbij kunnen worden betrokken. Ik hoop dat u de ingeslagen weg verder zult bewandelen.

Minister, mijn vierde en laatste raad: wees creatief in de financiering van kunst en cultuur, vooral nu aftopping op budgettair vlak zich aandient. Mogen wij u vragen om met nauwkeurigheid te bepalen in welke mate en in welke branches tax shelter en andere fiscale stimuli kunnen bijdragen tot een herijking van de financiering van kunst en cultuur? Want inderdaad, zoals de heer Schueremans al dikwijls heeft gezegd: subsidie is dikwijls cocaïne voor een elite. Maar we moeten hem zeer goed begrijpen. Het zorgt voor een hangmatcultuur.

Waarom zou voor film, musical en dergelijke kunnen gelden wat voor andere culturen vandaag niet geldt en als een vloek klinkt. Het is niet omdat we, terecht, nog altijd vertrekken van de emanciperende werking van cultuur en van het nastreven van volksverheffing en van het feit – en terecht – dat dit een overheidstaak is, dat dit de discussie over de financiering vanuit de privésector in de weg zou moeten staan. We mogen ook CultuurInvest niet vergeten. CultuurInvest, tax shelter en de subsidiecultuur kunnen in de toekomst een heilige drie-eenheid vormen waarrond we onze cultuurpolitiek en de actieve cultuurstaat in Vlaanderen verder zullen uitbouwen. (*Applaus bij CD&V en Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik heb daarnet gehoord dat bechamelsaus tot de cultuur behoort. En dat is ook zo. Dat is eetcultuur, dat is SOS Piet. In mijn geval is dat verfijnde keuken of ‘Mijn restaurant!’. Een bechamelsaus is het moeilijkst om te maken, terwijl het een eenvoudige verhouding is. Dat is misschien ook zo met cultuur.

Het gaat de goede kant uit met cultuur in uw fractie. Ik herinner me nog dat hier ‘cultuur met een grote K’ werd gezegd. Ik heb dat opgezocht. Ik wil mij beperken tot ‘cultuur met een kleine c’.

Ik heb met aandacht uw beleidsnota bestudeerd en naar uw toelichting geluisterd. Ik wil dat even in zijn totaliteit beschouwen. De Grote Vlaamse Cultuurinstellingen, die het zwaarst getroffen zijn bij de besparingsronde, overwegen creatieve oplossingen. Dan denk ik: er zal minder gebeuren omdat er minder geld is en/of er zal met minder mensen moeten worden gewerkt. Wat iedereen in die sector hoog zit, is het feit dat ze wanhopig zoeken naar de duidelijke visie van de minister, maar dat die er volgens hen niet is.

Dit is geen ambitieus plan. Met minister Anciaux kon je wel lachen, maar zijn beleidsplannen waren altijd veel straffer. Hij deed daarenboven aan persoonlijke sinterklaasrondes en -politiek. Hij deelde uit. Niet dat u dat moet doen, want u hebt die zak met centen niet meer. U moet zijn uitdeelpolitiek nog bekopen. Maar de minister ziet cultuur, zo noteer ik, ‘als een oase aan rust, ontspanning en uitdaging’. Dat is toch een beetje een ongelukkige beeldspraak. Cultuur staat voor u ook voor lef, voor creativiteit en voor wat dicht bij de mensen staat. Wat wilt u van cultuur, vraag ik me dan af. Wat verwacht u ervan? Ik probeer u te doorgronden.

U pleit ook voor doorgedreven cultuureducatie en voor kennis- en ervaringsuitwisseling tussen cultuur en economie, die volgens u te veel gescheiden werelden blijven. Als ik het goed begrijp, wilt u dus gesubsidieerde instellingen aanmoedigen om actief op zoek te gaan naar eigen inkomsten. Alternatieve pistes voor financiering zijn meer dan ooit in trek. Ik stel voor dat die instellingen een papierslag organiseren, of een wafelenbak, of op zondag auto’s gaan wassen, kwestie van de ‘alternatieve pistes voor financiering’ wat aan te vullen. Eigenlijk zegt u tegen de culturele sector: ga daar geld zoeken, bij de bedrijven. Maar het is wel crisis, en ik weet uit eigen ervaring dat de bedrijven ook de tering naar de nering aan het zetten zijn. Er wordt net in die culturele uitgaven bespaard. En de tijdsgeest is er ook niet naar.

Dan moet ik ook gniffelen met het feit dat men nog maar eens een hoop studies gaat bestellen. Dit is nu toch bij uitstek een sector die al kapot bestudeerd is. Maar blijkbaar vindt men dat er werk is voor statistici, om een betrouwbaar en duurzaam beleid te helpen stutten. Er circuleren volgens u veel cijfers die onvolledig of te geïsoleerd zijn om een ‘beleid op

basis van feiten en kennis' te kunnen voeren. Daar gaan we weer: meer veldanalyses en haalbaarheidsstudies bestellen, die dan aanleiding kunnen geven tot een bijsturing.

Ik weet ook wel dat er moet worden bespaard. En eigenlijk is die beleidsnota niet eens zo slecht. Een visie, waar ik om vraag, wat zou die inhouden? Hoe formuleer je zoiets? Vergeet niet dat hier alles en nog wat inzit: van interessant tot brol, van Bartoli tot een of andere kantklosvereniging, van het Muhka tot het Klompenmuseum. En iedereen wil altijd maar gesubsidieerd worden. Dat ligt niet aan u. Iedereen in de culturele sector staat altijd klaar met zijn open hand: 'Donnez-nous, donnez-nous.' Zoals de negertjes langs de straat in Congo. Hoeveel subsidie gaat er naar een stoel in De Munt? En wie komt dat ten goede? Vaak net de mensen die gemakkelijk het dubbele voor zo een zitje zouden kunnen betalen. Waar trek je dus de grens? Ik vermoed dat ik dat zo dadelijk van u zal horen, minister.

Welk stuk van Cultuur is belangrijk? En hoe krijg je mensen naar culturele evenementen?

Voorzitter, minister, ik rond af. Moet je elke schrijver die met zijn 'oeuvre' worstelt, geld geven omdat hij niks anders kan dan een beetje schrijven?

Subsidies wiegen vele culturele organisaties in slaap. De afgelopen 10 jaar is het cultuurbudget in Vlaanderen verdubbeld en dat is nefast. Het beste wat u volgens ons kunt doen, is alvast de cultuursubsidies verlagen tot 40 procent van het budget. Dit is niet alleen een voorstel van onze fractie, maar ook de Nederlandse econoom Arjen van Witteloostuijn. Hij ziet Vlaanderen Nederland achternaahollen, en ik denk dat we op dat vlak inderdaad eens naar het buitenland kunnen kijken, daar werden organisaties lui en minder ondernemend.

Minister, zet het budget terug op enkele jaren geleden, want het liep toen ook zo lekker. En met de budgetruimte die we krijgen bij Cultuur, kunnen we meer investeren in de echte culturen die Vlaanderen aanbelangen: de jongerencultuur en de nieuwe media.

En, ik heb geleerd dat kunstenaars en cultureel geïnspireerde mensen met heel weinig geld heel creatief zijn. Misschien is dat toch wel eens een creatieve insteek. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, we hebben in de commissie een heel interessant debat gevoerd, onder leiding van de commissievoorzitter die dat op een schitterende manier gedaan heeft. Ik wil iedereen bedanken die ook vandaag, hier in de plenaire vergadering, nog een kort betoog heeft gehouden. Dit is een interessante insteek, en we zullen zeker nog verder discussiëren in de commissie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

BELEIDSNOTA Sport 2009-2014, ingediend door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport – 200 (2009-2010) – Nrs. 1 tot 6

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Sport 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, ik claim helemaal niet de eerste plaats in de rij. Ik had er vroeger tijdens mondelinge examens ook al zo'n last van dat mijn familienaam met een C begon en ik dus altijd heel vroeg binnen moest en de vragen niet te horen kreeg die de proffen aan mijn collega-studenten hadden gesteld.

Minister, u hebt een uitgebreide beleidsnota Sport gemaakt. Ik kan er niet echt negatief over zijn, maar ik zal een aantal kritische bedenkingen maken. Het kenmerk van een nota waar u van alles in stopt, is dat er niets ontbreekt, maar, laat ons eerlijk zijn, het is erg moeilijk om in uw beleidsnota de prioriteiten te vinden. Ze zitten precies wat verborgen in die veelheid aan informatie. Sorry, maar zo is het.

Ik zal hier niet alles opnieuw bespreken, want dat hebben we in de commissie al gedaan, maar ik zal er een aantal punten uitlichten en scherpstellen.

U hebt gekozen voor een uniformisering van het topsportbeleid en u wilt alles onderbrengen bij Bloso. Ervaringen in deze en in andere richtingen leren ons van alles, daar zal ik niet op terugkomen, maar u bent niet consequent, want u hebt de drie Vlaamse wielerveden en Atletiek Vlaanderen bij het departement gelaten. Die kritiek werd altijd geleverd in het verleden, maar u herhaalt dit nu gewoon.

Ik heb twijfels. Ik zou daarom graag hebben dat er jaarlijks in de commissie een evaluatie komt van de resultaten van het topsportactieplan en van het topsportbeleid. Weet u, ik zal eens heel hard zijn in verband met Bloso. Men heeft nu kritiek op de vorige topsportcoördinator, maar in de eeuwen voor hem was Bloso altijd verantwoordelijk voor topsport en ook toen werd die kans niet gegrepen. Vergeef mij mijn kritische zin.

Ook in uw beleidsnota blijkt inzake de Blossportcentra dat u geen scherpe keuzes maakt. Daar moet van alles gebeuren, van topsport tot en met massasport, van educatie tot en met topsporttraining. Ik denk dat we, in navolging van het subsidiaire denken over wat door welk bestuursniveau moet worden gedaan, ook keuzes moeten maken over wat de Blossportcentra moeten doen.

Het ligt voor de hand dat hier een topsporttaak, een gespecialiseerde taak ligt te wachten. Maak alstublieft die keuzes, zeker in budgettaire moeilijke tijden.

Ik vraag u dat ook de sportpromotie waarover we het altijd hebben, al die grote campagnes, eens doorgelicht worden. Er moet eens worden gekeken wat het effect daarvan is op het terrein. Ik zeg niet bij voorbaat dat ze weg moeten, maar laat ons keuzes maken. Het zijn vrij dure campagnes, omkaderd met grote reclamegelden. Ze moeten de sportparticipatie verhogen en daar heb ik soms twijfels bij.

Ik haal enkele kernproblemen uit de sportwereld aan. Ze staan allemaal in uw beleidsnota. Dat moet ook zo. Ik zou graag hebben dat er de komende jaren wordt ingezet op de begeleiding van jonge sporters. Het blijft een eeuwig probleem dat we veel te weinig gekwalificeerde jongerenbegeleiders hebben. Ik vergelijk met de cultuursector. Er zijn academies voor woord, muziek en beeldende kunst met allemaal professionele docenten. We hebben geen equivalent voor de sport. Ik zeg niet dat we zover moeten gaan, maar een stapje in die richting zou een reuzenstap vooruit zijn in de sport. Het zou ten bate gaan van de selectie van goede topsporters en mensen ook zin laten krijgen om levenslang te blijven sporten. Minister, u legt de nadruk op sportparticipatie. Dat steunen wij. Dat zijn goede keuzes.

Ik zeg nog iets over koning voetbal. Of we het WK halen in 2018 weet ik niet, we zullen zien. Ja, minister, laat ons investeren in voetbalstadions, maar verstandig en duurzaam. Laten we geen open ruimte verkwaselen voor dromen en illusies. Laten we ook vermijden dat we de sport helemaal commercieel uitverkopen. Ik heb niets tegen pps, maar opgepast ermee.

Minister, ik zou graag hebben dat deze regering bijzonder inzet op kansengroepen. Uw eerste signaal was niet goed. U hebt de middelen voor sociaal beleid in de sport voor andere dingen gebruikt. U hebt beloofd in de commissie om dat goed te maken. Wij kijken ernaar uit.

Ik zou ook graag hebben dat u vol inzet op het beleid inzake medisch en ethisch verantwoord sporten, en ik leg de nadruk op het ethische: hoe gaan ouders en trainers met kinderen om? Het gaat om pedagogische aspecten. Ik hoop dat al uw mooie woorden en beloften in uw beleidsnota aanleiding zullen geven tot krachtige daden.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, minister, collega's, de heer Caron zegt dat de beleidsbrief Sport uitvoerig is en dat het soms moeilijk is om de klemtoon te vinden. Ik denk inderdaad dat het een uitvoerige nota is, maar die is doelbewust zo opgemaakt omdat je sport in zijn veelheid van facetten niet anders dan op deze manier kunt bekijken. In essentie – en dat ondersteunen wij ten volle – gaat deze nota uit van vier accenten, die inhouden dat krachten moeten worden gebundeld. Dat heeft niet enkel te maken met financiële middelen. Het gaat er ook over dat we zoveel mogelijk moeten samenwerken, dat duidelijk moet zijn wie waarvoor verantwoordelijk is om zoveel mogelijk nevenstructuren, die allemaal ooit hun ontstaansreden gehad hebben, te vermijden en te komen tot een eenheid van beleid en van uitvoering. Het is het optimaliseren van het gebruik van de beschikbare middelen.

Samenspel is daarbij belangrijk. Het eindresultaat moet een resultaatgericht sportbeleid zijn.

Minister, u hebt een belangrijke verantwoordelijkheid, maar u hebt ook heel veel geëngageerde participanten. Er zijn de sportfederaties, die voor een verticale structuur zorgen, maar er is ook de horizontale structuur van 308 steden en gemeenten in Vlaanderen, die ook werk willen maken en al maken van een sportbeleid waaraan zo veel mogelijk burgers, zo veel mogelijk Vlamingen kunnen participeren.

Het eerste accent in de beleidsnota is het vergroten van de sportparticipatie. Dat houdt allerlei elementen in, van het evalueren van wegen die in het verleden zijn bewandeld tot het blijvend inzetten op sport voor allen. U wilt dat doen op diverse manieren. Er zijn de Sport voor Allen-platformen, met alle sportactoren. Er is het evalueren en stroomlijnen van de diverse projecten voor kansengroepen. Er is het opstarten van innovatieve projecten.

Daarmee is meteen de stap gezet naar een tweede belangrijk element: het vergroten van de kwaliteit van het sportaanbod. Daarbij moet natuurlijk het belang van goede trainers en coaches worden onderstreept. Niet alleen voor topsporttalent, maar op alle niveaus moeten trainers geschoold zijn, niet alleen wat sporttechnische elementen betreft, maar ook wat een aantal ethische aspecten betreft. De heer Caron heeft daar terecht op gewezen.

Van de brede sport is dan meteen de stap gezet naar de kwaliteit van de gezonde sportbeoefening. Ondertussen is immers erg duidelijk dat 'gezond' en 'sport' niet altijd synoniemen zijn. Daar moet aan worden gewerkt, zodat ze wel degelijk kunnen samengaan. In dit parlement hebben we de voorbije maanden uitvoerig gedebatteerd over zaken die daar natuurlijk ook mee te maken hebben. Ik denk aan de dopingvrije sport en dies meer.

In heel het beleid moeten er duidelijk twee wegen worden bewandeld. Enerzijds moet worden gezorgd voor die brede basis, anderzijds moet er ook worden gezorgd voor een goede top, die kansen krijgt en een voorbeeldfunctie kan vervullen voor die basis. Topsport en brede sport gaan wat ons betreft heel duidelijk hand in hand. We hebben getracht dat duidelijk te verwoorden in de motie van de meerderheid.

We hebben daar vertrouwen in. Minister, we hopen samen met u de komende 4 jaar en 2 maanden deze nota voort in beleid om te kunnen zetten. De doelstellingen zoals die zijn geformuleerd, zijn dat immers meer dan waard. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Voorzitter, geachte leden, minister, we steunen volledig het beleid zoals u dat in de beleidsnota hebt geformuleerd. We hebben dat ook in de commissie gezegd. Dit is eigenlijk een belangrijk moment. Het is iets meer dan 10 jaar geleden dat Vlaanderen de bevoegdheden inzake Sport heeft gebundeld en ook daadwerkelijk een beleid heeft willen voeren. Ondertussen zijn er in de twee vorige legislaturen belangrijke stappen gezet. Vrijwel alle sportfederaties hebben zich aangepast aan de decreten, nadat de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) dat ook wat schoorvoetend doet. Ook zijn vrijwel alle gemeenten toegetroten. Dat is ook nieuw. Vroeger had ongeveer 50 procent van de gemeenten zich aangepast. Zoals de heer Van Dijck heeft gezegd, staan de federaties en de lokale besturen klaar om mee te werken.

U hebt een heel ambitieuze beleidsnota geschreven. We vinden het goed dat u ook internationaal denkt en het Europees voorzitterschap wilt waarmaken. Het is belangrijk dat er ook met betrekking tot medisch verantwoord sporten en doping internationaal sluitende afspraken worden gemaakt. Vlaanderen kan ter zake vanuit het Europees voorzitterschap een cruciale rol vervullen.

Wij vinden het goed dat u in het doelgroepenbeleid, zoals u het formuleert in de voor onze fractie heel belangrijke recreatie- en breedtesportbenadering, Sport voor Allen, onder meer het aandachtspunt voor de senioren naar voren schuift. Wij steunen ook het feit dat u met uw collega bevoegd voor welzijn samenwerkt omtrent fit en gezond zijn en bewegen, want sport wordt steeds meer een koepelbegrip waarin topsporters zoals Ulla Werbrouck zitten maar ook de senioren die plots in hun late jaren moeten gaan bewegen op doktersadvies. Die zitten allemaal in diezelfde koepel. Dat is geen probleem, dat moet kunnen. Tegelijkertijd is dat ook de grote uitdaging.

Ik heb gezegd dat uw beleidsnota ambitieus is. Met de afgeslankte kabinetten, met heel veel bevoegdheden naast de sport – ik denk persoonlijk dat u enkel die bevoegdheid zou willen hebben, maar dat is wat overdreven – bent u in heel grote mate afhankelijk van hoe het departement en Bloso dit beleid zullen waarmaken. Die implementatie is de grote uitdaging. U hebt daarvoor alleszins de steun van onze fractie. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez: Voorzitter, minister, collega's, na deze superkorte uiteenzetting van de heer Sauwens, wat het tegenovergestelde is van wat hij heeft gezegd in de commissie, waar hij ongelooflijk veel input en positieve commentaar heeft gegeven op de beleidsnota, kan ik niet achterblijven om het belang van sport als beleidsdomein namens sp.a heel erg in de verf te zetten.

We betreuren het dat sport vaak is onderschat als beleidsdomein en we vinden het zeer positief dat de minister een zeer lijvige beleidsnota heeft geschreven die alle aspecten van een dynamisch sportbeleid aandraagt. Zowel Sport voor Allen, breedtesport, als een lijvig hoofdstuk topsport, als continuïteit van het beleid vinden we goed. In de sector heerst wel een vraag tot enige rust. Toch zijn er een aantal nieuwe accenten die we onderschrijven, maar waar we ook een zekere waakzaamheid voor willen vragen.

Eerst en vooral is er de eenloketfunctie van Bloso. Het is een goede zaak dat we ook inzake topsport één aanspreekpunt hebben en duidelijk weten wie waarvoor verantwoordelijk is. Zo weet ook de topsporter tot wie zich te wenden. Het is een goede zaak dat dat zich weerspiegelt in de verhoging van het budget voor topsport. We willen waarschuwen voor de potentiële verdrukking van het Sport voor Allen-beleid. Je kunt alleen maar veel en goed opgeleide topsporters rekruteren als je een zeer brede basis hebt en een zeer brede instroom en daar maximaal op werkt. Daar zijn alle specialisten het over eens. Het aanbod moet versterkt worden aan de basis, in het bijzonder in het onderwijs en de sportclubs.

De breedtesport heeft vooral tot doel mensen te laten bewegen, ook jonge mensen, gezondheid te stimuleren en de iets oudere mensen en senioren blijvend te laten recreëren.

Daarom betreuren we een klein beetje, minister, dat een aantal projecten inzake sociale toegankelijkheid in deze begroting worden geschrapt. U hebt u wel geëngageerd om ze te evalueren en waar nodig en mogelijk te versterken. We kijken ernaar uit om daar samen met u de komende maanden over te discussiëren.

Over breedtesport willen we nog de aandacht vestigen op de Flexibele Opdracht van de Leerkracht Lichamelijke Opvoeding (Follo's) in het onderwijs. We denken dat er een veel grotere overlap zou kunnen zijn, zowel infrastructureel als inzake het rekruteren van jonge mensen, maar ook het aan het sporten houden van jonge mensen via die leerkrachten. Zij moeten over de scholen heen een link vormen met de sportclubs, anders blijft sport in het onderwijs te veel een geïsoleerd gegeven.

En wij denken dat het belangrijk is dat er vooral na de schooluren verder wordt gesport in de sportclub, die ideaal is voor sociaal contact en ontspanning, en waar men op een positieve manier jonge mensen samenbrengt.

De Follo's zijn uiteraard belangrijk. Maar voor de infrastructuur hebben we ook nog het principe van de brede school. U weet dat onze scholen eigenlijk schaamtelijk onderbenut zijn, alleszins na de schooluren. Gelukkig is er in onze infrastructuur heel wat sportaccommodatie, van zwembaden over sporthallen tot atletiekbanen. We denken dat die nog veel optimaler gebruikt kunnen worden in samenwerking met wijkwerking, buurtwerkingen en uiteraard de sportclubs zelf.

We hebben ook een lans gebroken voor proeftuinen, omdat we de sociale rol van sport eveneens heel erg willen benadrukken. Open Stadion is daar een goed voorbeeld van. De heer Caron heeft verwezen naar koning Voetbal. Ik denk dat we de breedtesport, de heel populaire sporten ook op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid moeten wijzen en op die manier het relais moeten zijn naar kansengroepen, en sport als een positieve factor voor integratie en emancipatie aanwenden.

Uiteraard ondersteunen we de professionalisering van de sportfederaties. We denken dat er nog wel wat werk op de plank ligt bij de federaties die op dit moment nog federaal zijn georganiseerd, maar zeker ook bij de andere. We hopen ook dat er vanuit de federaties eindelijk iets meer bereidheid is om zich nog meer te enten op de keuzes die ook vanuit dit parlement gemaakt worden om het sportbeleid te versterken.

We juichen ook toe dat in de beleidsnota een link wordt gelegd tussen Sport en Werk, want het is een economische sector die echt kansen verdient. Als we mensen aan het sporten houden, ook in moeilijke economische tijden, dan genereert dat jobs die niet met één pennentrek vanuit Detroit of Chicago geschrapt kunnen worden.

Minister, maak wat de sportinfrastructuur betreft voor een keer misbruik of gebruik van uw veelheid aan bevoegdheden. Nog heel wat sportterreinen zijn zonevreemd. Nieuwe terreinen wachten op ontwikkeling. In dit geval is het een voordeel dat u heel wat bevoegdheden combineert.

Maak ook van het EU-voorzitterschap gebruik om uw dynamische visie over onze regionale en landsgrenzen heen te vertalen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Tijdens de bespreking in de commissie gaf de minister alvast aan dat deze beleidsnota geen volledig gedetailleerde visie ambieert op het sportvlak en dat ze een aanzet vormt om een algemene beleidsvisie via de beleidsbrieven van de komende jaren verder te verfijnen. Het Vlaams Belang heeft enkele belangrijke punten van kritiek. In dit korte tijdsbestek zal ik de belangrijkste naar voren brengen.

Ik wil vooreerst toch herhalen dat de sportsector zich zorgen maakt om het evenwicht in de ondersteuning van het tweesporenbeleid. Sport voor Allen blijft een belangrijke pijler en men

vreest een beetje dat te veel aandacht zal gaan naar topsport. Minister, de uitdaging zal erin bestaan het nodige evenwicht ter zake te vinden.

Tijdens de commissiebespreking heb ik ook al gesteld dat ik het positief vind dat de minister pleit voor een periode van decretale rust. De implementatie van het decreet Sport voor Allen en de beleidsplanning van de sportfederaties voor de lopende olympiade zullen nu uiteraard alle aandacht opeisen.

Minister, u streeft begrijpelijkerwijs naar continuïteit met het beleid van uw voorganger. Ik moet er u echter toch op wijzen dat er dienaangaande enkele duidelijke accentverschuivingen zijn. Onder toenmalig minister Anciaux werd een volkomen afzonderlijke topsportstructuur opgezet met de topsportmanager als sluitstuk. Tijdens de vorige legislatuur heb ik daarover veel vragen gesteld en interpellaties gehouden. Meestal waren die toch vrij kritisch. Uiteindelijk bleek de invoering van die topsportmanager een verkeerde keuze te zijn geweest. Zo meen ik toch te moeten besluiten uit wat ik onlangs heb kunnen vaststellen.

Nu plaatst u daartegenover één topsportloket onder de hoede van Bloso. Ik heb u gezegd dat ik niet goed weet of dat de beste keuze is. Zou het niet beter zijn om topsport onder te brengen in een onafhankelijke structuur die geëvalueerd wordt op basis van de resultaten? Het Vlaams Belang is trouwens niet de enige partij die stelt dat Bloso weliswaar over degelijke competenties beschikt, maar daarom niet onmiddellijk over een goede bedrijfs-cultuur en organisatie beschikt.

Minister, waar we alvast in visie verschillen – en dat is eigenlijk een constante in mijn betoog de afgelopen jaren – is de manier waarop de Koninklijke Belgische Voetbalbond via de Voetbalfederatie Vlaanderen wordt gesubsidieerd. U erft het beleid van uw voorganger, maar u wilt niet echt een nieuwe visie ontwikkelen. U wilt vooral – en u hebt dat ook in de commissie gezegd – beetje bij beetje de zaken bijsturen. Dit getuigt niet echt van politieke moed. De voetbalbond heeft immers steeds laten weten dat de zogenaamde splitsing vooral een geslaagde poging is om Vlaams geld te ontvangen zonder daadwerkelijk een echte splitsing door te voeren. U zegt dat u de voetbalbond nog wat tijd gunt om tot een goede werking te komen, maar daar lijkt het niet naartoe te gaan. Minister, ik heb morgen nog een vraag geagendeerd in de commissie Sport over het oprichten van een aparte voetballiga in Brussel. U zult me morgen wel een antwoord geven, dat hoeft nu uiteraard niet. Ik wil toch al zeggen dat dit opnieuw een bewijs is van het feit dat men in de voetbalbond helemaal niet mee wil stappen in het principe dat sport een gemeenschapsmaterie is.

Ik wil u ook wijzen op het feit dat de Vlaamse Sportraad moeite heeft met de expliciete engagementen voor het voetbal, zoals die werden geformuleerd in het Vlaams regeerakkoord.

Ook op het vlak van organisaties als het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) – u had waarschijnlijk verwacht dat ik dit zou zeggen – stellen we al lang gelijkaardige vragen. Wij willen een structurele reorganisatie van het BOIC dat nog steeds Belgisch werkt, hoewel sport al jaren een gemeenschapsmaterie is. Tijdens de commissiebespreking stelde ik vast dat u daar eigenlijk ook niet gelukkig mee bent, maar u blijft te voorzichtig. U zegt dat het BOIC, in afwachting van eventuele organisatorische en structurele wijzigingen, best toch bij het beleid wordt betrokken. Opnieuw ontbreekt het u een beetje aan politieke moed.

In de beleidsnota gaat ook bijzondere aandacht naar kansengroepen. Ik wil zeker aanvaarden dat het soms nut heeft om sportparticipatie voor specifieke doelgroepen, die te weinig met sport in aanraking komen, de nodige aandacht te geven. Toch moeten we ook hier opletten voor de valkuilen van de positieve discriminatie en wil ik in het bijzonder waarschuwen voor de toenemende pogingen en initiatieven in vele Vlaamse steden waarbij men bijvoorbeeld aparte zwembaden organiseert voor moslimvrouwen. Dit kan toch zeker niet de invulling zijn van een specifiek doelgroepenbeleid.

Minister, voorzitter, collega's, de tijd is te kort om het nog te hebben over de Vlaamse sportinfrastructuur, de blijvende investeringen in atletiek, Vlaanderen en het Vlaamse

wielerteam, de kritiek van de Vlaamse Sportraad over het Vlaamse Schoolsportdecreet, de opleiding en aanwerving van toptrainers, de herkenbaarheid en zichtbaarheid van Vlaanderen en zijn symbolen bij alle gesubsidieerde manifestaties enzovoort. Vooral over het antidopingbeleid moet er veel worden gezegd, maar daar is binnenkort een apart debat over.

Minister, voorzitter, collega's, de beleidsnota die voorligt, kan op heel wat punten op onze steun rekenen, maar de kritische bedenkingen die ik daarnet formuleerde, zullen u wel doen begrijpen dat we die niet in zijn geheel kunnen ondersteunen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, minister, collega's, tijdens de vorige legislatuur werden de budgetten voor sport naar een aanvaardbaar niveau gebracht. Ook het Sport voor Allen-beleid en het medisch verantwoord sporten zijn eveneens belangrijke stappen die gezet zijn in het recente verleden en die ook absoluut noodzakelijk waren. Op dat vlak moeten we de zaken nu laten evolueren en telkens op tijd en stond grondig evalueren. Dit is onze voornaamste bezorgdheid. De middelen zijn er nu, de resultaten moeten volgen.

Dit houdt ook in dat we instrumenten ontwikkelen die het mogelijk maken om grondig te evalueren – ik heb een aantal collega's daar ook horen naar verwijzen – en ook te meten. Meten in hoever we de bevolking in beweging krijgen, want ik denk dat daar nog veel werk aan de winkel is. Het is goed dat er zwaar wordt ingezet op topsport, met middelen en met aandacht, maar zoals ook collega Gennez zei, naast voldoende middelen moet er ook voldoende aandacht gaan naar de breedtesport, naar sport voor personen met een handicap, naar sport voor allen, naar bewegen in het algemeen.

Dit is blijkbaar ook een grote bekommernis van de Vlaamse Sportraad. Ik verwijs in dit verband naar de besprekingen die in de commissie zijn gevoerd.

Het is zeker niet mijn bedoeling alle aandachtspunten te herhalen. Daarvoor is de tijd te kort. Bovendien is de commissie daarvoor de juiste plaats. Ik wil enkel een paar concrete opmerkingen herhalen en onder de aandacht brengen.

Ik begin met sport op school. Sporten begint op school. Zoals voor veel andere bevoegdheden, is de link met het onderwijs cruciaal om zo veel mogelijk mensen aan het sporten te krijgen. Een lesuur staat garant voor 6 minuten effectieve beweging. Sport op school moet zich meer op beweging dan op techniek focussen.

De proeftuinen moeten worden geëvalueerd. Experimenteren is plezierig. Na verloop van tijd moeten we evalueren en kijken wat de meerwaarde van die bewuste proeftuinen is. De minister heeft dit in de commissie beloofd. We kijken hier dan ook naar uit.

De topsportscholen hebben in de commissie en tijdens de plenaire zittingen al veel aandacht gekregen. We vragen de minister in verband met dit dossier om daadkracht. De minister heeft zich deze ochtend in verband met de motorcrossterreinen, een probleem waarvoor we deze legislatuur ook een oplossing verwachten, zeer daadkrachtig getoond. Ik hoop dat hij in zijn aanpak van de topsportscholen diezelfde daadkracht zal tonen. We wachten op de evaluatie.

Open Vld zal zich verzetten tegen een abrupte invoering van kwalificaties voor fitness-begeleiders. Dit lijkt ons enigszins overbodig en misschien zelfs onrechtvaardig. Tenslotte beschikt 62 percent van de Vlaamse sportclubs momenteel niet over een gekwalificeerde trainer. Een aanmoedigend beleid lijkt ons het enige nuttige beleid. Zo zouden we een kwaliteitslabel in het leven kunnen roepen.

De voetbalstadions zijn hier al meermaals aan bod gekomen. Zoals ik al eerder heb gezegd, vrees ik dat de minister hier een aantal kansen laat liggen. Het draait niet alleen om het wereldkampioenschap in 2018. Het wereldkampioenschap biedt ons natuurlijk een opportuniteit om met betrekking tot de voetbalinfrastructuur een ernstige inhaalbeweging in te zetten.

Wat het antidopingbeleid en het systeem van de whereabouts betreft, is er nog veel werk aan de winkel. We zijn in blijde verwachting van enige concrete stappen.

De beleidsnota stroomt niet over van ambitie. Er is nood aan een kritische noot. De legislatuur is echter nog jong. Ik heb het al eerder gezegd. De minister geniet het voordeel van de twijfel. We hebben een gezamenlijke ambitie, een streven naar een Vlaams sportbeleid. Indien ik de minister mag geloven, mogen onze verwachtingen, ondanks alles, hoog zijn. Het valt uiteraard nog af te wachten in welke mate de Vlaamse Regering deze verwachtingen kan inlossen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Voorzitter, ik mis in deze beleidsnota eigenlijk enkele passages die in het belang van de sport zouden zijn. Een aantal pijnpunten en ambitieuze keuzes ontbreken. Ik wil hier alvast bij enkele pijnpunten stilstaan.

Een eerste pijnpunt betreft de administratieve vereenvoudiging. Die moet er zeker komen. Er is veel te veel rompslomp. De Vlaamse Sportraad heeft dit ook al aangekaart. Op 10 jaar tijd is de Sportcodex verdubbeld. Het structureel sportapparaat moet worden vereenvoudigd.

Een tweede pijnpunt houdt in dat de minister actief overleg met de federale overheid moet plegen. Het gaat hier eigenlijk om twee pijnpunten, namelijk de btw-problematiek en het ontbreken van een volwaardig fiscaal en sociaalrechtelijk statuut voor trainers. De btw-problematiek is onlangs, naar aanleiding van de kermiskoersen, aan het licht gekomen. Ik ben het eens met de stelling dat er meer volwaardige trainers moeten komen. De pool van de gekwalificeerde trainers moet worden uitgebreid, want de jeugd moet over gekwalificeerde trainers kunnen beschikken. Nu gaat het vaak om vrijwilligers die niet over een diploma beschikken.

Een derde pijnpunt betreft het feit dat de minister over de muurtjes van de andere Vlaamse bevoegdheden zou moeten kijken. Ik denk dan onder meer aan de beleidsdomeinen Jeugd en Welzijn. Sport is eigenlijk met zowat alles verweven. Er is op dit vlak veel werk. De beleidsdomeinen moeten op elkaar worden afgestemd.

Minister, waar blijven we met Bloso? U hebt ervoor gekozen om topsport naar Bloso te brengen. We erkennen die beleidskeuze, maar ik heb toch bedenkingen. Zorgt u voor een aparte benadering voor de topsport, zorgt u ervoor dat die meer aandacht krijgt in de praktijk en niet alleen op papier? Op papier ziet het er mooi uit, maar ik zou graag hebben dat we daar langer bij stilstaan.

Er staat dat de betrokken topsporters een wedde uitbetaald krijgen conform de gangbare Blosobarema's, gebaseerd op het behaalde diploma. Ik heb daar heel veel problemen mee. Een sporter is aanvaard om prestaties te leveren, dan moet hij of zij ook loon naar werken krijgen.

Minister, het is een heel dringende noodzaak dat de topsportfederatie en de gewone federaties professioneler worden. Sommige verrichten goed werk, andere weer niet. Het is niet aan mij om te zeggen wie goed en wie slecht werk doet, maar uw beleid kan een instrument zijn om topwerk af te leveren. Stimuleer ook de eigen Vlaamse expertise, we hebben die in huis. We grijpen te snel naar de buitenlandse trainers.

In de topsportscholen hebben we een grote instroom, maar een kleine uitstroom. U kondigt een aantal maatregelen aan, zoals strengere selectiecriteria, maar ik denk dat we eerst moeten kijken naar het begrip en het concept zelf. Er zijn te veel topsportleerlingen; de grootste slokop is dan ook het voetbal. Op 5 verschillende topsportscholen biedt men aan 270 leerlingen voetbal aan. Zijn dat allemaal talenten? Gaan die allemaal voor de nationale ploeg spelen? Hebben we dan zoveel meer talenten in voetbal, en maar 25 in het wielrennen? Ik heb daar mijn bedenkingen bij. Ik zeg: stop daarmee, snoei daarin, herwerk het concept naar een model dat werkt. Ik stel voor te streven naar één supertopsportschool voor Vlaanderen waar

de leerlingen studeren en trainen met de beste omkadering. Laat ons daarover debatteren in de commissie, laat onze woorden horen.

In het verlengde daarvan pleit ik voor één topsportschool, zodat we in Vlaanderen alle expertise van alle verschillende sporten bij elkaar kunnen brengen, waar topsportinfrastructuur exclusief voor de topsporters aanwezig is. Nu moeten de topsporters nog altijd wijken voor de gewone sporters. Als we willen blijven presteren in het buitenland en op Olympische Spelen, dan zullen we aan kruisbestuiving moeten doen tussen de topsporters, de topsportbegeleiders, de diverse sporttakken en de medici.

Minister, we zijn al 9 maanden ver in deze nieuwe legislatuur. Ik wil in de commissie Sport beginnen debatteren over het beleid. We willen u helpen, zodat we vooruit kunnen met de sport. Ik en het parlement vragen u om actie te ondernemen en we zullen u daarbij helpen. De beleidsnota kunnen we niet volledig onderschrijven, maar we gaan die voor een deel ondersteunen. *(Applaus bij CD&V, de N-VA en LDD)*

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: We hebben in de commissie een goed debat gehad over de nota. Zoals toen is gebleken, is ook vandaag gebleken dat ik in alle partijen steun vind voor de grote lijnen van mijn beleidsnota. Ik ben daar blij mee. Daarmee kunnen we stappen zetten om samen een goed sportbeleid voor de komende jaren uit te tekenen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

BELEIDSNOTA Jeugd 2009-2014, ingediend door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel – 203 (2009-2010) – Nrs. 1 tot 5

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Jeugd 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, is er een reden waarom de minister van Jeugd niet zelf aanwezig is?

De voorzitter: Minister Smet had met een heel aantal ouders een afspraak in Leuven. Ik heb hem erop gewezen dat alle ministers weten dat deze assemblee 's avonds doorvergadert. Hij heeft alle sprekers gevraagd of zij akkoord waren dat de verklaring bij de moties zou worden gehoord door minister Lieten. Zij is dat de laatste maanden al gewoon.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Voorzitter, minister, collega's, kinderen en jongeren stonden de voorbije periode, onder meer naar aanleiding van 20 jaar kinderrechten, in de kijker, niet meer dan terecht. Dat kinderen kind moeten kunnen zijn, daar zijn we allemaal van overtuigd. Vandaar dat het belangrijk is dat er een afzonderlijke beleidsnota is voor jeugd.

Zeker even belangrijk is dat er binnen de diverse beleidsdomeinen voldoende aandacht wordt besteed aan kinderen en jongeren en hun rechten. De CD&V-fractie is vrij tevreden over de inhoudelijke klemtonen in de strategische en operationele doelstellingen in deze beleidsnota, zoals de aandacht voor het jeugdwerk en cultuureducatie. We sluiten ons echter aan bij het advies van de Vlaamse Jeugdraad en betreuren dat er weinig dwarsverbindingen zijn tussen de beleidsnota Jeugd en de overige beleidsnota's, want dit is toch wel essentieel om een categoriaal beleid zoals het jeugdbeleid te realiseren.

Hopelijk komen deze dwarsverbindingen er wel in de concrete beleidsvoering door het nieuwe Vlaams jeugdbeleidsplan 2011-2014 dat nu in voorbereiding is. In de motie van de meerderheid roepen we de regering immers op om een inclusief en integraal beleid voor kinderen en jongeren uit te stippelen.

De uitdagingen waar deze voltallige Vlaamse Regering voor staat inzake het beleid voor kinderen en jongeren, en dat is een grote groep, zijn enorm belangrijk. We vragen bijzondere aandacht voor dwarsverbindingen tussen jeugdwerk en onderwijs om alle talenten van kinderen en jongeren maximale kansen te geven, door werk te maken van een brede school, door versterking van het cultuureducatieve aanbod en door het valideren van competenties die in en door het jeugdwerk verworven worden.

Uitermate belangrijk is een specifiek beleid voor het verminderen van het armoederisico waar veel kinderen mee moeten opgroeien. CD&V is dan ook heel tevreden dat de minister dit in de beleidsnota als een prioriteit heeft aangeduid. Wij pleiten hierin voor een actievere en positievere preventieve aanpak.

Voor kinderen en jongeren die kwetsbaar zijn door problemen op het gebied van de geestelijke gezondheid en problematische opvoedingssituaties is een geïntegreerd beleid nodig. Hierbij is een tijdige detectie en doorverwijzing van groot belang, net zoals een betere preventie. Ook is het nodig om mensen die met jongeren in contact komen, ouders, leerkrachten, jeugdmonitoren enzovoort, bewust te maken van het probleem en hen te wijzen op de signalen. De druk op jongeren stijgt immers voortdurend. We moeten proberen daar een antwoord op te bieden.

Ook het aantal meldingen van kindermishandeling, voornamelijk van kleine kinderen, peuters en baby's stijgt. Een integrale aanpak van intrafamiliaal geweld moet een prioriteit zijn in alle beleidsdomeinen. Ook het beleid voor een intergenerationele samenleving moet door de volledige regering worden gevoerd.

De laatste rapporten inzake voedings- en bewegingsgewoonten zijn verontrustend. Om van kindsbeen af een gezonde levensstijl aan te leren en om nadien gezondheidsproblemen te vermijden, is een gericht beleid nodig. Er zijn momenteel veel organisaties die informatie aanbieden. Op zich is dat een goede zaak, maar door de veelheid ontstaan er ook overlappingen, waardoor kinderen en jongeren door de bomen het bos niet meer zien. De informatie vanuit de verschillende organisaties moet dan ook gestroomlijnd verlopen. Ook de problematiek van de jeugdverblijven en de brandveiligheid van de jeugdlokalen vergt een multidisciplinaire aanpak.

Vanaf 1 juni is België voorzitter van de Europese Unie. Jeugd is daarbij aangeduid als een heel belangrijk thema.

We hopen dat deze gelegenheid zal worden gebruikt als hefboom om over specifieke onderwerpen zoals jeugdwerk, toegankelijkheid van jeugdwerk voor de armste kinderen en jongeren, jongeren en werkgelegenheid, kinderrechten enzovoort een ruime discussie en overleg te organiseren.

Tot slot hebben we nog een oproep aan de minister. Begin alstublieft snel met de voorbereiding van het jongerenpact, een nieuw belangrijk beleidsaccent uit het regeerakkoord en aanvulling op ViA. Hierover vonden we echter te weinig in de beleidsnota. We hopen dat hier

snel werk van wordt gemaakt, met de nodige garanties voor de inspraak van jongeren. Zij zijn per slot de generatie 2020. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Voorzitter, minister, onze partij is over het algemeen tevreden met de beleidsnota Jeugd. Voor een aantal zaken is het evenwel nog wachten op het jeugdbeleidsplan dat voor het eind van dit jaar moet worden opgeleverd. De minister verwijst in zijn beleidsnota onmiddellijk naar dat jeugdbeleidsplan. De Vlaamse overheid wil over het plan graag in gesprek gaan met beleidsmedewerkers, belangenbehartigers van kinderen, jongeren en hun organisaties. Mensen die werken met of voor kinderen, jongeren en andere geïnteresseerden. We vinden het belangrijk dat jongeren volwaardig kunnen participeren in het besluitvormingsproces.

We moeten afwachten hoeveel van de input die u in de hoorzitting van 2 april zal krijgen uiteindelijk ook in het definitieve beleidsplan zal terechtkomen, maar wij zijn tevreden dat er op zijn minst degelijke inspraak is. Maar wij vragen niet enkel inspraak voor jongeren voor een jeugdbeleidsplan waarvan zij de logische geadresseerden zijn. Ook bij andere beslissingen van de overheid waar jongeren op welke manier ook betrokken zijn, is het belangrijk dat jongeren op een of andere manier inspraak hebben. Wij vinden dat in uw beleidsnota vaak terug.

U spreekt over participatief onderzoek en over het ontwikkelen van inspraakmethodieken en dergelijke. Daarbij wilt u ook directe beleidsinspraak voor kinderen en jongeren via een aantal maatregelen waarborgen. Zo wilt u dat onder meer doen door het jeugdwerk en kinderen en jongeren te bevragen over de prioriteiten en de uitvoering van het Vlaams Jeugdbeleidsplan. Wij vinden dit goede initiatieven. Ook op gemeentelijk en provinciaal vlak hecht mijn partij veel belang aan de rol die jeugdleden kunnen spelen. De afdwingbare rol van de jeugdleden in het gemeentelijk beleid en het stimuleren van brede lokale jeugdparticipatie zijn hierin kernpunten.

De N-VA wijst ook op het belang van de Vlaamse Jeugdraad als adviesraad voor de Vlaamse overheid. De N-VA is een sterke pleitbezorger voor een 'geïntegreerd' jeugdbeleid, op welk niveau ook. Het is ondenkbaar in eender welk domein een beleid te voeren zonder rekening te houden met een derde van de samenleving. Inspraak en overleg met jongeren moet een natuurlijke reflex zijn van beleidsverantwoordelijken.

U spreekt in uw beleidsnota over een partnership met andere ministers en sectoren. Wij blijven voorstander van een eensporenbeleid in het jeugdwerk. Jongeren van allerhande afkomst moeten in contact worden gebracht met het bestaande aanbod van sportclubs, jeugdhuizen en culturele centra. Voor allochtone jongeren kan dit een extra stimulans zijn om het integratietraject een stuk makkelijker te maken. Er moet gekeken worden hoe men deze jongeren meer kan betrekken bij het bestaande jeugdwerk. Samen werken, samen sporten, samen leren is hierbij de leidraad. Niet op basis van etnische afkomst, maar samen als jongeren.

Vorige week lazen we nog dat de jeugdbeweging voornamelijk de blanke middenklasse aanspreekt. Ook wat de kinderen van lager opgeleide ouders betreft, moeten we misschien nadenken over manieren om die dichter bij het jeugdwerk te brengen.

Qua infrastructuur wil onze partij dat kinderen en jongeren binnen het verenigingsleven gebruik kunnen maken van aangepaste en veilige jeugdinfrastructuur. Met name op het vlak van brandveiligheid durven gemeenten en verenigingen de jeugdlokalen vaak niet toetsen aan de brandveiligheidsnormen, uit vrees dat lokalen niet voldoen en moeten sluiten. We mogen onze ogen evenwel niet sluiten voor deze problematiek. De beschikking over eigen brandveilige en toegankelijke jeugdlokalen blijft een basisvoorwaarde voor het voeren van een jeugdbeleid.

Wij zijn dan ook tevreden dat u wilt blijven inzetten op brandveilige lokalen. En dat u, in samenspraak met de bevoegde ministers en administraties, zult onderzoeken of een Vlaams regelgevend kader, dat rekening houdt met de specificiteit van jeugdwerk en jeugdwerk-infrastructuur, mogelijk is.

Wij zijn ook tevreden dat u in uw beleidsnota de verantwoordelijkheid van de jongeren benadrukt. Ruimte geven en vrijheid krijgen heeft wat ons betreft ook te maken met het nemen van verantwoordelijkheid. Het ene staat niet los van het andere. Wij merken dat u de problematiek van de planlast ook wilt aanpakken via dit beleidsdomein. Het regeerakkoord gaat al in op de verzuchting van de provincies en gemeenten om minder planlast te genereren.

U wilt de sector, de provincies, gemeenten, steden, centrumsteden, grootsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie uitnodigen om samen creatief na te denken over een goed evenwicht tussen gemeenschappelijke doelstellingen en lokale autonomie, tussen de behoefte aan minder plannen en de vraag naar meer en duurzamer inspraak voor kinderen en jongeren. Wij zijn heel benieuwd naar het resultaat van die oefening. Onze partij zal de beleidsnota steunen. (*Applaus bij sp.a en de N-VA*)

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Voorzitter, minister, collega's, vergrijzing is in. Wij willen dat senioren het goed hebben. Wij willen zorgen voor rusthuizen, voor de pensioenen van onze ambtenaren en voor een zorgverzekering. Wij maken veel mogelijk voor hen en dat is goed. Ik zal niet zeggen "Jong zijn is out". Maar over jongeren schijnt wel een negatiever daglicht. Ze maken lawaai, zorgen voor overlast. De politiek legt hun veel beperkingen op. Onze fractie wil de talenten van de jongeren aanspreken, hen niet in de hoek duwen omwille van hun tekortkomingen.

Minister, u hebt daarin een belangrijke taak. Maar u bent wat gehandicapt. Uw budgetten zijn eerder beperkt. De jeugdsector op zich is slechts een kleine sector. En u hebt zelf niet in de hand wat uw collega's-ministers willen of kunnen doen. Maar u bent wel het aanspreekpunt voor de jongeren.

Eigenlijk zou de hele regering hier moeten zijn. Ik reken er in ieder geval op dat de collega's in de regering ook zullen meewerken aan de uitvoering van het jeugdbeleid. Ik denk in de eerste plaats aan de jeugdverblijven en aan jongerenwelzijn. Maar ook aan de andere materies. En ik denk niet alleen aan de collega's hier. Ik denk ook aan de federale ministers. Ik denk aan zaken die er gebeuren bij Justitie of bij de belastingdiensten.

Ik heb deze middag nog een verhaal gehoord over verenigingen – en het gaat nu niet alleen over jeugdverenigingen maar ook over sportverenigingen en dergelijke die een frankske willen bijverdienen om hun activiteiten op de een of andere manier te spijzen – die de belastingen op hun nek krijgen voor van alles en nog wat. Dat is schandalig. Ik zal daar later zeker nog met heel concrete voorbeelden op terugkomen in de commissie. De minister van Jeugd moet daar opkomen voor de jeugd. Daarover moet minstens overleg zijn met de een of andere minister.

Minister, het belangrijkste moet nog komen: de opmaak van het jeugdbeleidsplan. Ik denk minister Smet voldoende heeft beklemtoond dat hij inspraak en participatie hoog in het vaandel voert. Wij moedigen hem dan ook aan om samen met de sector een Vlaams jeugdbeleidsplan te schrijven. Welke prioriteit legt hij in zijn plan? In de beleidsnota pleit hij herhaaldelijk voor gelijke kansen en voor participatie van jonge mensen uit etnisch-culturele minderheden. Terecht. We konden het vorige week nog in De Standaard lezen: onze jeugdbewegingen spreken alleen blanke, hooggeschoolde kinderen aan. Het is goed dat minister Smet dit wil aanpakken. Maar ik ga heel eerlijk zijn: ik heb een déjà-vugevoel. Zelfs ik leid aan die gewenning. We voeren in het parlement en in heel de maatschappij al jaren discussie over integratie: het is en blijft een van de belangrijkste maatschappelijke problemen of uitdagingen voor het beleid.

Maar we zijn ondertussen immuun geworden voor die discussie. We zijn ermee platgeslagen. Het thema komt in elke beleidsnota terug. Maar het hoort bij een beleidsnota, zoals een meubel bij een huis. Het staat er, maar het inspireert ons niet meer. Ik heb de indruk dat wij, inclusief mezelf, de discussie bijna moe zijn. En dat is heel gevaarlijk.

Minister, ik wil u vragen om aan minister Smet te vertellen dat hij heel ambitieus moet zijn. Kan de jeugdsector geen voortrekkersrol spelen? Kan de jeugdsector geen nieuwe, verfrissende wind laten waaien in het debat? Kan de jeugdsector niet op een vernieuwende manier de problematiek weer vooraan op de agenda plaatsen, met nieuwe oplossingen, met creatieve voorstellen?

De vorige minister van Jeugd, Bert Anciaux, heeft met het Participatiedecreet al belangrijke stappen gezet. Er werd een tweesporenbeleid uitgebouwd: zowel de zelforganisaties erkennen als het reguliere jeugdwerk toegankelijk maken. Ik denk dat we verder moeten gaan. De jeugdsector is op zich vernieuwend en creatief. Wij moeten bepaalde groepen op een andere manier durven te benaderen. Zij hebben een andere leefwereld. Wij hebben andere concepten nodig, andere visies. Ik wil de minister oproepen om daar prioriteit nummer één van te maken.

Een ander belangrijk discussiepunt is de rol van de ouders. Ik hoop dat u mij toelaat om dat nog uiteen te zetten, voorzitter. Zo dikwijls ben ik hier immers ook niet aan het woord. *(Gelach)*

Een ander belangrijk discussiepunt is dus de rol van de ouders. Ik vind er in de beleidsnota niet zo veel over terug. Ook niemand van de collega's heeft er in de commissie naar verwezen. Misschien is het zo evident, dat iedereen het vergeet. De rol van ouders is de voorbije jaren ingrijpend veranderd. Hun rol in de opvoeding is misschien kleiner geworden, maar sommigen staan wel op de eerste rij om naar de rechtbank te stappen als het op school misloopt met hun kind. Ik denk dat dit een zeer belangrijke evolutie is. De minister van Welzijn zal er ook over kunnen meespreken. Het aantal jongeren in problematische opvoedingssituaties stijgt enorm. Komt dit door de jongeren? Of zijn het de ouders? Hoe kunnen we dit oplossen? Ik wil voorstellen om ook hierover na te denken bij de opmaak van het jeugdbeleidsplan.

Dan kom ik bij een laatste punt: administratieve vereenvoudiging. Wij willen de planlast verminderen, met nog slechts één gemeentelijk beleidsplan om de 6 jaar. Collega's, 6 jaar is een eeuwigheid in het jeugdwerk. Een jongere van 18 kun je niet vergelijken met iemand van 15 of 21. Bij jongeren duurt een generatie slechts 3 jaar. Als we dat uit het oog verliezen, zal een deel van de vernieuwing en de kritische geest volledig verloren gaan.

Collega's, sp.a staat achter de beleidsnota van de minister. Minister, u hebt de juiste aanpak om van het jeugdbeleidsplan een succes te maken. Leve het socialisme! *(Gelach. Applaus bij sp.a en Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik zal mijn opmerkingen beperken. Ik wil eerst en vooral een algemene opmerking maken, die ik ook al gemaakt heb in de commissie maar die ik hier echt wel wil herhalen: het is bevreemdend hoe afwezig het transversale beleid is in de beleidsnota van de minister. Hij haalt een aantal onderwerpen in heel beperkte mate aan, zoals werkgelegenheid, onderwijs en wonen, terwijl wij daar net een heel belangrijke rol zien voor het beleidsdomein Jeugd en een minister van Jeugd, om die echte problemen waar jongeren vandaag mee te kampen hebben, aan te pakken.

En volgens ons is dat net die werkloosheid. De jongerenwerkloosheid in Europa bedraagt nu al 25 percent, maar is nog steeds aan het stijgen. Maar ook wonen: overal in Europa zien we initiatieven van jongeren die zich verenigen en opkomen voor het recht op betaalbaar wonen. En ten derde dus ook het onderwijs. Dat zijn drie problemen waar jongeren echt mee te

kampen hebben, en waar ook oplossingen zitten voor jongeren. Maar die komen zo weinig aan bod in die beleidsnota. Voor ons is dat eigenaardig en bevreemdend. Wij hopen dat er echt nog initiatieven zullen komen van de minister van Jeugd om samen te werken met zijn collega's, om die echte problemen aan te pakken.

En verder is het absoluut een grote teleurstelling voor Groen! dat er geen aandacht is voor kinderen, milieu en gezondheid in de beleidsnota. Enkele dagen geleden vond in Parma een ministeriële conferentie plaats met net dit als thema: kinderen, milieu en gezondheid. Ook de Gezinsbond maakt hier dit jaar een belangrijk thema van en pleit zelfs voor ecologische kinderrechten. De Gezinsbond was ook aanwezig op die ministeriële conferentie in Parma. Onze ministers waren er afwezig.

In Parma werd een akkoord gesloten tussen de Europese landen en er werd beslist om een actieplan op te maken inzake kinderen, milieu en gezondheid. Nederland heeft al zo'n plan. Groot-Brittannië en Duitsland ook. Bij ons werd dit van de baan geveegd en werd er gezegd dat het niet nodig is om hiervoor een apart actieplan op te maken. Nochtans kan er absoluut geen twijfel over bestaan en is iedereen het erover eens dat kinderen kleiner zijn, fragieler en gevoeliger. Ze hebben meer last van vervuiling, van straling, van uitlaatgassen, van hoogspanningslijnen, dat heeft minister Vandeurzen onlangs toegegeven.

Minister, u hebt nog een herkansing met het jeugdbeleidsplan, want daarin kunt u hier wel aandacht aan besteden. We vragen u ten stelligste om toch werk te maken van het actieplan inzake kinderen, milieu en gezondheid. We vragen dat u het voorbeeld volgt van de landen die dat al hebben gedaan.

We hopen ook dat u binnenkort de drive die we nu missen om iets te doen aan de echte, de cruciale problemen waarmee onze jongeren nu kampen, vanuit uw transversale bevoegdheid aanpakt en er een voortrekker in zult zijn. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, minister, collega's, ik zou bij wijze van boutade bij de bespreking van de beleidsnota Jeugd kunnen zeggen dat ik verwijs naar de bespreking die we later zullen houden over het Vlaams jeugdbeleidsplan dat tegen het einde van het jaar opgemaakt wordt. Want inderdaad, al kunnen we in een beleidsplan geen van a tot z concreet uitgewerkte acties en plannen verwachten, dit beleidsplan is toch wel erg vaag. Enkel verwijzen naar het Vlaams jeugdbeleidsplan 2011-2014, wil trouwens zeggen dat er een heel jaar verloren gaat, namelijk het huidige jaar 2010.

Ik had van de minister meer engagementen in deze beleidsnota verwacht over de aanpak van de jeugdwerkloosheid, al is dat een gedeelde bevoegdheid, want de jongerenwerkloosheid stijgt sterk, sterker dan de werkloosheid bij ouderen. Ook jongeren met een diploma hoger onderwijs vinden moeilijk werk. De slechte conjunctuur van het voorbije jaar treft de hooggeschoolden zelfs het hardst. Ik wil er bij de minister op aandringen dat hij samen met minister Muyters van de bestrijding van jeugdwerkloosheid een absolute prioriteit maakt. De cijfers tonen aan dat dit noodzakelijk is. Werkgelegenheid is en blijft de beste dam tegen armoede en sociale uitsluiting, ook bij jongeren.

Wij vragen de minister ook om voldoende aandacht te besteden aan het belang van formele participatiestructuren, waaronder de jeugdraden. Die adviesorganen, die overigens op een objectieve en representatieve wijze dienen te worden samengesteld, moeten nauw bij het jeugdbeleid betrokken worden. Ook de jeugdbewegingen en andere organisaties die zich inzetten om jongeren een zinvolle vrijetijdsbesteding te geven, moeten op basis van objectieve criteria worden ondersteund met infrastructuur en dergelijke, want om overeind te blijven in een veeleisende, complexe maatschappij met weinig zekerheden, is een goed sociaal netwerk van groot belang.

Ik had van de minister ook meer engagementen in deze beleidsnota verwacht inzake gerichte preventiecampagnes over onder meer drugsgebruik, ook al is dat alweer een gedeelde bevoegdheid. Uit alle onderzoeken die gedaan worden naar het drugsgebruik bij de jeugd, blijkt telkens weer dezelfde tendens: er is een verontrustende toename van het drugsgebruik bij de Vlaamse minderjarigen. Niet alleen neemt het aantal regelmatige drugsgebruikers toe, men begint er ook op steeds jongere leeftijd mee te experimenteren.

Drugspreventie zou dus voor de minister van Jeugd en voor de Vlaamse Regering tout court een prioriteit moeten zijn. Ik had van de minister ook meer engagementen verwacht over een probleem waar jongeren zeker in het uitgaansleven in toenemende mate mee geconfronteerd worden, namelijk dat van de onveiligheid. Fuiven worden al te vaak verpest door amokmakers en drugshandelaars en ook op tal van scholen is ‘steaming’ en afpersing van jongeren door leeftijdsgenoten aan de orde van de dag. Een van de oorzaken is dat minderjarige criminelen zich nog al te vaak onaantastbaar wanen. De invoering van een jeugdsanctierecht zou de levenskwaliteit voor heel wat jongeren al fors doen toenemen. Maar ook in dit beleidsdomein, zoals in vele andere, wordt het Vlaams Parlement geconfronteerd met een gebrek aan eigen bevoegdheden.

Ik herhaal ten slotte graag wat ik ook in de commissie heb gezegd bij de bespreking van de beleidsnota Jeugd over de beeldvorming van jongeren. Wij betreuren dat vele media, wanneer zij het hebben over jonge criminelen, de daders steevast politiek correct duiden als ‘jongeren’. Het wangedrag van enkelen wordt daarbij onterecht geprojecteerd op een hele generatie van kinderen en jongeren. De openbare omroep, met Vlaams belastinggeld gefinancierd, zou in correcte berichtgeving alvast een voorbeeldrol moeten spelen. Mogelijk kunt u, minister Lieten, de media tot meer nuance aansporen.

Verder blijven er nog heel wat uitdagingen en opdrachten, die ik in dit korte tijdsbestek niet volledig kan toelichten. Ik denk dan onder meer aan het beperken van de plan- en regeloverlast voor verenigingen en vrijwilligers, de brandveiligheid van jeugdinfrastructuur, de zonevreemdheid en subsidiëring van jeugdverblijven. Intussen wachten we geduldig af en kijken we uit naar het jeugdbeleidsplan en het jongerenpact, waarvan we hopen dat het concreter zal zijn en beter afgestemd met andere beleidsdomeinen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, collega’s, in de beleidsnota mis ik het concrete. Ik ga akkoord dat een beleidsnota grote lijnen uitzet voor de legislatuur. Maar dit mag geen paraplu zijn om eigenlijk niets te zeggen. Als ik zeven van de acht strategische doelstellingen doorneem, wil de minister de kinderen en jongeren ruimte geven. Dat is een nobele strategische doelstelling, maar hoe dit zal worden verwezenlijkt, vind ik niet terug in de operationele doelstellingen.

Hier en daar zal er opnieuw worden gescreend naar gegevens die eigenlijk al lang bekend zijn. De minister zal het zoveelste overlegplatform oprichten, bevragen, participatief onderzoeken, zoeken naar kruisbestuivingen, stimuleren, een horizontale stuurgroep oprichten, van alles en nog wat evalueren en stimuleren. Maar welk beleid de minister zal voeren, is één groot vraagteken. Ik vermoed dat hij na al die studies, bevragingen en stuurgroepen zal landen in 2013 om vast te stellen dat er geen tijd meer is om een echt beleid op punt te stellen.

Het is nochtans tijd om concreet en efficiënt beleid te voeren. In tijden van crisis is dat meer dan ooit een morele plicht. Iedereen zal het met mij eens zijn dat er in de jeugdsector een wildgroei is van verenigingen. Kijk er alleen maar de lijst op na hoe subsidies vloeien naar diverse jeugdinitiatieven. Die hebben allemaal een aparte structuur. Doe de sector samenwerken, stop die versnippering van middelen, van belastinggeld.

De Vlaamse Jeugdraad bracht enkele pijnpunten aan, die ik wil onderstrepen. De Vlaamse Jeugdraad stelt terecht dat de minister moet ophouden met het blijven inventariseren, zoals hij van plan is, inzake de regel- en planoverlast van verenigingen. Zo'n inventaris bestaat al. Nu is er een verbeteractie nodig. De Vlaamse Jeugdraad vraagt ook terecht aandacht om de voortzetting van de lokale inspraak van de jongeren te verzekeren, net als de inspraak van jongeren op andere domeinen en om minstens de rol van de Vlaamse Jeugdraad te benoemen in het beleid. De minister zou een keuze moeten maken. Het blijven schipperen met projectmatige stimulansen schept onzekerheid in de sector.

Minister Smet stelt dan ook voor over de muurtjes tussen de beleidsdomeinen Onderwijs, Cultuur, Welzijn, Sport en Werk te kijken en een afstemming te maken. Het is echter heel opvallend dat in de beleidsnota's van zijn collega's weinig of niets van een samenwerking qua jeugd te vinden is, en vice versa. Zo is er geen terugkoppeling tussen de beleidsnota Jeugd en die van Welzijn. Het mag dan ook niet bij loze beloften blijven. Het bevoegdheidsdomein Jeugd is nu verankerd in diverse andere bevoegdheidsdomeinen en de jeugd moet daarin van in het begin worden belicht. Het is dan ook de plicht van de minister om daarover te waken.

We zijn ook heel bezorgd over de jeugdwerkloosheid, die eigenlijk onderbelicht wordt in zijn beleidsnota. Het is inderdaad de bevoegdheid van minister Muyters, maar ik mis het engagement van minister Smet. Hij zou in zijn beleid moeten streven naar een maximaal verticaal en horizontaal geïntegreerd jeugdbeleid, zodat er binnen de sector op alle niveaus echt een duidelijke afstemming is. Hij spreekt ook over een engagementsverbintenis van civisme, om jongeren de ruimte te geven om verantwoordelijkheid op te nemen. Niet alle jongeren nemen hun verantwoordelijkheid op, maar de meesten wel. De minister verlegt zijn verantwoordelijkheid: hij moet een beleid voeren voor de jeugd, niet omgekeerd. Ik heb 'civisme' opgezocht: het betekent 'burgerzin' en 'burgerplicht', synoniemen voor patriotisme. Wil hij daarmee de jongeren over de brug krijgen? Wil hij daarmee de jongeren zich doen engageren? Ik vrees dat zijn eenzijdige liefdesverklaring in dovemansoren zal vallen. *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

BELEIDSNOTA Media 2009-2014, ingediend door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding – 209 (2009-2010) – Nrs. 1 tot 5

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Media 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, u hebt een goede beleidsnota Media gemaakt. Het is een beleidsnota waarin weinig of niets fouts staat, maar ik mis wel wat scherpere en duidelijke keuzes. Ik heb dat ook gezegd in de commissie. Er staan geen uitgesproken ambities in. U

bent voorzichtig geweest. Dat geeft me de gelegenheid om een aantal bekommernissen te uiten van de lange lijst die in onze motie staat.

Mijn eerste bekommernis is de kwaliteit van onze pers. Je mag dezer dagen geen krant open slaan, of het gaat over de kranten en over de televisie. Hoeveel van onze kranten hebben nog buitenlandse correspondenten? Bijna geen enkele nog. Hoe gaan kranten om met al die zogenaamde wetenschappelijke enquêtes over allerlei thema's? Hoe besteden we werkbeurzen? Hoe zit het met de redactiestatuten bij onze kranten? Hoe zit het met de opleidingen voor journalisten? Dat zijn vijf voorbeelden van dingen waaraan het beleid wel iets kan doen om de kwaliteit van onze media te vergroten. Ik hoop dat de kwaliteit van de pers een van de aandachtspunten zal zijn in een nieuwe staten-generaal van de media, zodat we samen met de spelers in de sector een aantal dingen kunnen doen.

Een andere bekommernis betreft de mediaconcentratie, met name de verstrengeling van mediabedrijven, printmedia, audiovisuele media, reclame en internet, radio, televisie en soms zelfs film. De vraag is of daar geen kritische grens wordt bereikt. Ik weet dat we ons ter zake op de rand van onze bevoegdheden bevinden, maar in Nederland zijn er veel strengere regels met betrekking tot bijvoorbeeld de verstrengeling van printmedia en televisie. Wij hebben die niet. We merken dat het aantal krantengroepen en het aantal Vlaamse televisieomroepen en -uitgevers afneemt. Die bekommernis moeten we mee in overweging nemen in het beleid.

U zult investeren in mediawijsheid. Proficiat! Ik ondersteun dat graag. U zult ook investeren in de digitale kloof die we willen dichten. Daar moeten we volop op inzetten, alsook op de diversiteit in de samenleving. Er lopen een aantal initiatieven die de diversiteit in de media zichtbaar maken. Laat ons volop gaan voor het opleiden van jonge mensen. Laat ons ook iets doen voor de regionale televisie, misschien niet rechtstreeks subsidiëren, misschien wel. Misschien moeten we dat doen via het auteursrecht en moet daar een grote overeenkomst over worden gemaakt. U weet echter ook, minister, dat de regionale televisie op haar tandvlees zit. Als instrument van sociale cohesie en informatieverbreiding is die buitengewoon belangrijk, zelfs even belangrijk voor de televisie als Radio 2 dat is voor de radio. We moeten dat zonder schroom erkennen en de regionale zenders begeleiden in hun traject.

Ik eindig met een korte opmerking over de openbare omroep. In het licht van de nieuwe beheersovereenkomst zou ik graag hebben dat we over de invulling van de kerntaken van de openbare omroep in de commissie met externen een stevig debat zouden voeren. Dat is een uitnodiging aan de voorzitter. Het is ook een uitnodiging aan u, minister, om met de elementen van dat debat rekening te houden zodat we in de toekomst een krachtige openbare omroep hebben die uit het vaarwater van de commotie van deze dagen kan weggaan en die sterk de uitdagingen van morgen tegemoet treedt. (*Applaus bij sp.a en Groen!*)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, mijn fractie geeft me altijd de meest moeilijke opdrachten, want hoe bespreek je een beleidsnota Media waar eigenlijk niets instaat? Dat is een zeer moeilijke oefening, maar ik zal toch proberen ze tot een goed einde te brengen.

Trouwens, ik sta niet alleen in de kritiek dat het uw beleidsnota ontbreekt aan beleidsmaatregelen, -initiatieven en -opties die moeten worden gelicht, kortom aan beleid in het algemeen. Ook onze goede collega Tommelein heeft dat in de commissie te berde gebracht. U zou kunnen zeggen dat dat typische oppositiepraat is, maar als we ons daarin gesteund zien door de sectorraad Media, die zegt dat er niet veel beleidsopties worden gelicht en dat er heel weinig beleidsmaatregelen in staan, dan denk ik dat u een probleem hebt.

Nochtans zijn er voldoende zaken die dringend moeten worden geregeld. Ik denk bijvoorbeeld aan de besparingen bij de VRT, een dossier dat niet plots is opgedoken. Dat dossier bestond al voor u aan het schrijven ging van de beleidsnota. Hoe moeten die besparingen gebeuren? Gaan we snijden in het aanbod? Gaan we snijden op andere vlakken? Daarop hebben we ook tijdens het vragenuurtje vorige week van u geen antwoord gekregen. Ik stel

me de vraag of dat komt omdat het u aan een visie ontbreekt of omdat de meerderheid het er niet over eens is.

Er zijn trouwens niet alleen de besparingen maar ook de vraag hoe we verder gaan met de VRT. We zitten in de aanloop naar de onderhandelingen voor een nieuwe beheersovereenkomst, en daar moeten knopen worden doorgehakt. Hoe moet de VRT worden gefinancierd in de toekomst? Gaan we voor een VRT die lustig uit de reclamemarkt mag blijven plukken, of mag dat enkel voor radioreclame en niet langer voor televisie? Behouden we al dan niet de knipperlichtenprocedure? Hoe gaan we in dit zeer veranderde medialandschap om met de VRT? Wat zal de toekomstige rol van de VRT zijn?

Als ik naar de debatten in de commissie voor Media luister, stel ik vast dat nagenoeg iedereen een mening heeft, los van het feit of ik het eens ben met die mening. Onze goede collega Caron heeft een duidelijke mening over waar hij met de VRT naar toe wil. Collega Decaluwe heeft een duidelijke mening over wat er met de VRT moet gebeuren. Ook de collega's Tommelein en Verstrepen hebben een mening, en zelfs deze simpele jongen als ik heeft een mening over wat er met de VRT moet gebeuren en hoe het met die VRT in de toekomst verder moet. Alleen van de minister die bevoegd is, van de politiek verantwoordelijke van de VRT, vernemen we dat niet.

En de VRT is niet de enige die aan bod had moeten komen in de beleidsnota, met daarin duidelijke keuzes. Er zijn andere zaken. Wat zullen de media-aandachtspunten zijn van deze Vlaamse Regering wanneer België voorzitter is van de EU? Ook daarover hebben we weinig vernomen. Wat zal de rol zijn van de distributieplatformen? We weten dat de distributieplatformen, de distributeurs steeds meer omroep worden, dat productiehuisen omroep worden. Hoe gaat het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering daarmee om? Ook dat vernemen we niet.

U gaat opnieuw een staten-generaal van de media inrichten. Als we dan vragen wat er gebeurt met de bekommernissen die bij de eerste Staten-Generaal van de Media werden geuit, dan blijft u het antwoord enigszins schuldig. Er is gepleit voor de uitbreiding van Kranten in de Klas. Ook daar zult u onderzoeken hoe dat verder moet. En dat is eigenlijk de rode draad in uw beleidsnota. U gaat enorm veel onderzoeken. Op een twintigtal bladzijden kom ik in uw beleidsnota ongeveer dertig keer het woord 'onderzoeken' tegen. Dat lijkt me toch te veel.

Minister, als u zo doorgaat, loopt u het risico om de miscast van deze legislatuur te worden op het beleidsdomein Media. Ik wens u dat niet toe. Ik hoop, minister, dat u dringend en snel die belangrijke beleidskeuzes zult maken en dat we hierover het debat in het parlement en in de commissie kunnen voeren. Gisteren had ik het met collega Verstrepen nog over de nietszeggendheid van uw beleidsnota. Hij zei tegen mij: "Wienen, jong, als je nu op café gaat met vrienden die je eigenlijk niets te vertellen hebt, wat doe je dan? Je dumpst die zo snel mogelijk". Minister, ik wil u niet dumpen, ik wil u nog een kans geven. Ik stel alleen vast dat u met deze beleidsnota een flagrante buis hebt opgelopen. Ik hoop dat u beter zult doen in de tweede zit. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Voorzitter, minister, beste collega's, u luistert naar mijn stem, maar u moet zich inbeelden dat de heer Tommelein voor u staat. Ik zal hem waardig proberen te vervangen. Hij is samen met een delegatie van de Senaat op het Afrikaanse continent. En u weet waar dat allemaal toe kan leiden. *(Opmerkingen)*

Met het medialandschap zitten we in een sneevoluerende context. We hebben te maken met de opkomst van de nieuwe media, de digitalisering komt al meer dan een decennium op, de mediaconsument vormt zich om tot actieve participant, socialenewebsites schieten als paddenstoelen uit de grond enzovoort. Daarnaast staan de traditionele media meer onder druk, ook op economisch vlak. Helaas zijn er meer ontslagen dan aanwervingen, gedeeltelijk

door de economische crisis, gedeeltelijk door meer fundamentele evoluties. Sommige cultuurpessimisten zien ook een negatieve evolutie op het vlak van de kwaliteitsjournalistiek.

Minister, ook de openbare omroep beweegt zich, misschien met een grotere tanker, in deze woelige oceaan en is aan een afslankoperatie toe. We kennen allemaal de openbare financiën van Vlaanderen. We willen mee deelnemen aan het debat waar het met de openbare omroep naartoe moet. Het is niet aan ons of aan u om in eerste instantie de keuzes te maken, maar wel aan het management. De discussie over hoe ons medialandschap er na de afslankoperatie zal uitzien, is natuurlijk wel pertinent. We willen het niet alleen hebben over het afslanken, maar ook over de toekomstige opdracht en de rol voor de komende jaren.

Minister, we weten dat de context ruim is. We hadden gehoopt dat in de beleidsnota een aantal keuzes zouden worden gemaakt. Wat dat betreft, moet ik de vorige spreker toch bijtreden. De Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media heeft hetzelfde gezegd. Er worden te weinig keuzes gemaakt in die nota. Er worden veel vragen gesteld, maar er zijn nog niet veel antwoorden.

Ik wil kort enkele punten aangeven waarop we misschien zelf een begin van antwoord willen geven. Ik spring van de hak op de tak. Zo is er de hele problematiek van de analoge switch-off, waardoor er bijkomende ruimte komt in het radiospectrum. Het zogenaamde digitaal dividend ligt virtueel voor het rapen. U hebt aangegeven dat er overleg zal en moet worden gevoerd met de federale overheid. Indien u ons informatie zou kunnen geven over zowel de stand van zaken met betrekking tot het overleg als het inhoudelijk standpunt, dat u in overleg met de federale regering zult innemen, dan zou dat interessant zijn. Voor welke toepassingen wilt u het digitaal dividend prioritair aanwenden?

We weten dat we ons in een omgeving van onafhankelijke en pluriforme media bevinden. De rol van de mediaregulator is hierin dan ook centraal. Komen er veranderingen in de taakomschrijving van de mediaregulator? Zo steekt de regulator veel tijd in het doen naleven van de reclamewetgeving. Is dat pertinent en relevant? Wordt de taak van de VRM bijgestuurd, verzaamd, verbeterd, versterkt? Of liggen er voor andere instanties opdrachten in het verschiet?

Het spreekt voor zich dat de overheid de opleiding van journalisten moet blijven ondersteunen. We vinden dat er in de beleidsnota onvoldoende aandacht is voor het belang van een onafhankelijk redactiestatuut. Wij vinden dat daar meer werk van moet worden gemaakt. Het is de taak van het beleid om dat te ondersteunen, minstens conceptueel.

Het project 'Kranten in de klas' wordt positief onthaald. We zouden het wel willen uitbreiden naar de nieuwe en elektronische media om jongeren meer kritische zin aan te leren, die hen moet wapenen in een wereld met een overvloed aan informatie. Ik denk dat we daar als politici bijna alles over weten.

Het is van belang dat we een sterke, kwaliteitsvolle openbare omroep behouden, maar er stellen zich een aantal problemen. De huidige interim-CEO moet de afslanking in goede banen leiden. Van de nieuwe CEO weten we nog niets. Hij of zij is nog niet in zicht. De vraag is wanneer het besparingsplan dat door de oude wordt uitgevoerd, zomaar de goedkeuring van de nieuwe zal kunnen krijgen en of we dan niet van voor af aan moeten beginnen. Dat is toch een vraag die u zich als minister wellicht stelt, zou moeten stellen, zult stellen en er binnenkort misschien een antwoord op zult geven.

We weten uit de beleidsnota ook onvoldoende wat uw visie op de VRT is. Alles wordt verlegd naar de nieuwe beheersovereenkomst en naar het huidige en toekomstige management. Welke richting de Vlaamse Regering met de VRT uit wil, komen we eigenlijk onvoldoende te weten. In elk geval zal de afslanking die waarschijnlijk pijnlijk zal zijn, een aantal keuzes opdringen. U weet dat wij grote vragen hebben bij een radiozender zoals MNM. In tijden van hoogconjunctuur kan misschien alles, maar op dit ogenblik is MNM een

operatie die volgens ons grotendeels als mislukt kan worden beschouwd. De vraag is of ze nog moet worden voortgezet.

Ik zou het ook nog kunnen hebben over de regionale omroepen zowel televisie als radio, maar daarover zullen we in de commissie moeten discussiëren. Ik zal het ook niet kunnen hebben over de verhouding tussen de distributeurs Telenet en Belgacom en de discussie over de rode knop, die al jaren in de commissie Media actueel is.

Minister, ik hoop dat mijn uiteenzetting één ding heeft bewezen. Ik zeg het niet graag, maar de algemene teneur is dat er volgens ons een gebrek aan visie is. Open Vld hoopt dat die leemte snel zal worden ingevuld. Stel ons niet teleur. (*Applaus bij Open Vld en Groen!*)

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Voorzitter, minister, collega's, ik wil eerst reageren op wat een aantal sprekers hier hebben gezegd over de evaluatie van de sectorraad Media op de beleidsnota. Ik weet niet van welk document men zich eigenlijk bedient, maar ik wil mij bedienen van het verslag van deze commissie. Ik lees letterlijk: "Tijdens de bespreking van het advies over de beleidsnota vond de sectorraad de beleidsnota zeer positief." Weliswaar werd geopperd dat er een aantal onderzoeken werden aangekondigd en daardoor waarschijnlijk een aantal keuzes nu nog niet worden gemaakt, maar tegelijkertijd onderschrijft men de noodzaak om dat te doen en met name omwille van het feit dat dan een beleid kan worden gevormd, gebaseerd op feiten, gebaseerd op onderzoek en niet gebaseerd op intuïtie, zoals al te vaak gebeurt in zo'n sector.

Het zal niemand in dit parlement verbazen dat we die beleidsnota onderschrijven, al was het maar omdat hij voortbouwt op het bestuursakkoord en wij in het regeerakkoord, wat dat betreft, ook mee de pen hebben vastgehouden. Desalniettemin minister, zouden wij, hoezeer we ook te vinden zijn voor dit document, vanuit onze fractie een aantal aanbevelingen willen doen.

Op een vlak ben ik het wel eens met de heer Wienen. Een nieuwe minister van Media, een nieuw Vlaams Parlement of eender wie zich met het mediabeleid in Vlaanderen bezighoudt, mag zich niet tot de organisatie van een nieuwe staten-generaal beperken. Daar heeft de heer Wienen een punt.

Een jaar en een week geleden, op 19 maart 2009, heeft de vorige minister van Media een zeer uitgebreide rondetafel georganiseerd. Daarbij zijn vier thema's aan bod gekomen, met name het statuut van de journalist, de stand van zaken bij de geschreven pers, de radio en de televisie en het hele hoofdstuk over innovatie en convergentie. Die besprekingen hebben tot algemeen gedragen conclusies en aanbevelingen geleid.

Zodra deze beleidsnota van het Vlaams Parlement een bon à tirer heeft gekregen, moeten we alles op alles zetten. We moeten beseffen dat er een aantal bijzonder heikele punten bij zijn. Bovendien behoren een aantal zaken, in het bijzonder met betrekking tot de rol en het statuut van de journalisten en de redacties, tot de federale bevoegdheden. We kunnen hier door middel van een flankerend beleid toch op wegen.

Zoals hier al eerder is verklaard, vormt de benoeming van de hoofdredacties en de impact van de redacties op deze benoeming een zeer heikel punt in Vlaanderen. Dit is, vergeleken met wat in de rest van Europa gebeurt, bijzonder atypisch. Een ander heikel thema is de kwaliteitsbewaking of, zoals sommigen dit misschien niet onterecht durven te noemen, het kwaliteitsherstel in de journalistiek. Een ander thema is de digitalisering en de ontsluiting van de archieven van de diverse media.

Ik heb in de commissie aandacht gevraagd voor de opleidingen inzake journalistiek, communicatie en media in Vlaanderen. Ik weet dat dit geen exclusieve bevoegdheid van de minister van Media is. Ik vind echter dat zij moet samenwerken met de momenteel afwezige minister van Onderwijs om de versnippering tegen te gaan en om ervoor te zorgen dat de competenties

goed aansluiten op wat de sector vraagt. Dit moet worden geoptimaliseerd. Momenteel stellen de redacties, in het bijzonder de mensen die al wat langer meedraaien, vast dat wat nu op de markt wordt gegooid – als ik het zo oneerbiedig mag uitdrukken – eigenlijk niet aansluit bij wat de sector vraagt. Daar is een taak weggelegd voor beide ministers en voor de mensen die het beleid dagelijks implementeren. Ik denk dan onder meer aan de visitatiecommissies voor de onderscheiden opleidingen.

Naar het project Kranten in de Klas gaat in feite niet veel geld. We weten dat het budgettaire carcan ons niet veel ruimte biedt. Toch hebben we een ambitie. Ik zou die in een enkele zin kunnen samenvatten. Het zou goed zijn elk kind in Vlaanderen in een gezin met een krant te laten opgroeien. Indien we naar de resultaten in het lager en het middelbaar onderwijs kijken, stellen we vast dat kinderen die thuis met een krant worden opgevoed, in vergelijking met kinderen die thuis helaas niet een krant worden opgevoed, altijd in de binnenbaan lopen.

Kranten in de Klas is een fantastisch project. Eigenlijk is het veel te bescheiden en te beperkt. We zijn ervan overtuigd dat op dit vlak een veel voluntaristischer oefening moet worden gemaakt. Het gaat hierbij niet enkel om kranten, maar ook om de andere media.

Dit brengt me onvermijdelijk tot het onderwerp van de mediawijsheid. Op dit vlak maken we een gedurfde keuze. Ik pleit ervoor bepaalde voorbeelden wel en andere voorbeelden dan weer niet te volgen. Ik leg even uit wat ik hiermee bedoel. Indien we het over mediawijsheid en, in de enge zin, mediageletterdheid hebben, mogen we niet in een veeleer academische, theoretische benadering vervallen. We mogen ook niet kiezen voor de aanpak die in Nederland wordt gehanteerd. Daar is er sprake van een mattheuseffect: zij die eigenlijk al vrij goed met de media kunnen omgaan, gebruiken dit om er nog beter mee te kunnen omgaan.

Ik ben deze week in Gent getuige geweest van een prachtig klein project, getiteld ‘Ambrosia’s tafel’. Dit project wordt trouwens door de stad Gent ondersteund. Met beperkte middelen worden enorme resultaten geboekt met betrekking tot de verbondenheid tussen mensen en de omgang met de nieuwe en de bestaande media.

Ik wil ook nog iets over de toekomst van de publieke omroep zeggen. We moeten dit debat volop voeren. Ons uitgangspunt is dat we een schaars goed in Europa, namelijk de combinatie tussen hoge kwaliteit en een groot bereik, moeten koesteren en versterken. De openbare omroep ligt, niet altijd ten onrechte, onder vuur. Onze openbare omroep is echter uniek. Als we vergelijken wat wij daarin investeren en wat veel andere Europese landen in hun omroep investeren, denk ik dat we in Vlaanderen nog goed af zijn.

Ik neem de uitnodiging van de leden van de commissie Media ter harte. Wat media en in het bijzonder de openbare omroep betreft, moet het Vlaams Parlement mee de agenda bepalen. Ik ben bereid dit te doen, uiteraard in samenwerking met de leden van de commissie, het kabinet van de minister en de administratie. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Na de uiteenzetting van de collega’s van de oppositie wil ik de minister een beetje opbeuren, maar gelukkig heeft de heer De Coene daar al zijn best voor gedaan. Minister, ook de N-VA vindt uw beleidsnota een goed en evenwichtig document. Het is geen trendbreuk met het verleden, maar dat is voor ons ook niet nodig. De grootste vernieuwing is het kenniscentrum voor mediawijsheid, dat een idee is uit de vorige legislatuur, maar dat nu wordt uitgewerkt.

We trappen een open deur in als we zeggen dat het medialandschap razendsnel evolueert. De distributeurs zijn sinds de komst van digitale televisie op korte termijn belangrijke spelers op de markt geworden. We moeten daar als overheid rekening mee houden.

De komende jaren zal het internet nog belangrijker worden dan het vandaag al is. De televisiesector zal ongetwijfeld steeds dichter aansluiten bij de internetsector. We lezen bijvoorbeeld dat Google werkt aan een eigen televisieplatform. Telenet test ondertussen ook

al het mobiele internet van de vierde generatie, waarmee ook surfen in de auto mogelijk wordt.

De openbare omroep is een belangrijke speler in het medialandschap en als N-VA willen wij dat dit ook zo blijft. Los van de besparingsoperatie die de kranten nu overheerst, zijn we blij dat de Vlaamse Regering kiest voor een sterke, kwaliteitsvolle openbare omroep. We zijn ook voorstander van een sterke en efficiënte VRT. De openbare omroep blijft belangrijk, onder meer als de sterkste drager van de Nederlandse cultuur en de Vlaamse identiteit, en als motor van de Vlaamse creatieve media-industrie.

De volgende beheersovereenkomst wordt bijzonder belangrijk. In de commissie merken we dat twee begrippen in dat verband voortdurend terugkomen: transparantie en marktconformiteit. Dat helder krijgen en daar werkbare afspraken over maken, wordt een belangrijke uitdaging in deze legislatuur.

Nog geen 5 jaar geleden hadden we in Vlaanderen slechts één aanbieder van televisie en was er nog geen sprake van digitale televisie. Eind 2010 zal twee derde van de Vlamingen toegang hebben tot digitale televisie en is er concurrentie op de distributiemarkt. Maar er ontbreekt nog een vierde platform: ethertelevisie. Belangrijk is om de beschikbare frequenties optimaal te benutten. Minister, we zijn daarom blij dat u in uw beleidsnota aangeeft dat u zeer waakzaam zult zijn in de discussies over het digitaal dividend. We ondersteunen de stelling dat Vlaanderen zijn bevoegdheden maximaal moet invullen.

Tijdens de voorbije regeerperiode is er veel gebeurd met ondertiteling. Er is nog een weg te gaan, zeker bij de private omroepen. We zijn blij met de inhaalbeweging inzake digitalisering in de beleidsnota. Het audiovisueel archief van de VRT is het grootste van Vlaanderen. Het is dringend nodig dat de waardevolle delen worden gered. We hebben DIVA, maar we hebben nu ook de in het vooruitzicht gestelde oprichting van een Vlaams Instituut voor de archivering en ontsluiting van het audiovisueel erfgoed op de Waalse Krook in Gent. Alleen zijn hier verscheidene ministers bij betrokken. We vragen om op te letten dat niet iedereen naar elkaar kijkt zonder dat er iets gebeurt.

Om de ontleding tegen te gaan is er het project Kranten in de Klas. Ook wij vinden dat een belangrijk initiatief, dat blijkbaar de ontleding in Vlaanderen tegenhoudt. Als we naar de ons omringende landen kijken, dan scoren we vrij goed.

De N-VA hecht ook belang aan kwaliteitsvolle journalistiek. De Vlaamse overheid steunt sinds een aantal jaar diverse initiatieven met betrekking tot dit thema, onder meer het Fonds Pascal Decroos. Minister, we zijn verheugd in de beleidsnota te lezen dat u het fonds als een belangrijke partner ziet, ook in de toekomst.

Minister, onze fractie steunt uw beleidsnota en we zijn ervan overtuigd dat we in de komende jaren een aantal interessante stappen zullen kunnen zetten. *(Applaus bij de N-VA en Groen!)*

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik kom als toetje van de avond in deze discussie.

U weet dat ik kritisch ben. Dat heeft niets te maken met uw politieke kleur, met uw persoon en zelfs niet met uw ideologie. Weet u waarom? Ik zal eens iets sharen met u. Mensen sharen tegenwoordig op elke website, dat gebeurt zelfs op Facebook.

Ik ben gepikt en gemazeld in media en het is mijn allergrootste liefde en passie. Vergeef me dus mijn offensieve instelling. Als er iets is wat ik wil, dan is het dat de politiek en het beleid begrijpen dat media allesomvattend is geworden in onze samenleving.

Ik heb daarnet een stelling gehoord van de voorzitter van de commissie Media. Mijn stelling is anders maar toch ook een beetje gelijklopend, namelijk: het zou leuk zijn dat elk kind in ons land opgroeit met een notebook en een internetverbinding, niet met een krant. Waarom zeg ik dat? Omdat 24 kranten kopen per maand evenveel kost als een snelle internet-

verbinding in promo bij Belgacom, Telenet of waar dan ook. Notebook kan men ook gemakkelijk krijgen in koppelverkoop. Die discussie zal ik dan ook niet voeren.

We moeten realistisch zijn: kranten zijn oude media. Zij zullen aanwezig zijn maar ze zijn oude media en moeten hun turnover maken.

Ik heb lang getwijfeld wat ik zou doen met de 5 minuten tijd die me zijn toebedeeld naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota Media. Ik heb een donkerblauw vermoeden dat u wel weet waarom. Ik heb het ook gezegd in de commissie. Ik heb een gedetailleerde oplijsting gemaakt. U was niet blij maar ik zit hier niet om u blij te maken maar om kritisch te zijn. Ik ben nog altijd op zoek naar uw beleid en uw visie maar ik kan die maar niet vinden.

Ik heb uw document nog eens gelezen. Het is een oplijstingsdocument, een soort flyer voor een partyseizoen zonder locatie, tijd, dj en publiek. Ik vergelijk uw beleid een beetje met de boeken van mijn kinderen. Kent u het boek 'Zoek Wally'? Wally is uw beleid. Ik zoek en ik blijf zoeken maar ik vind het niet meteen. Ik vrees dat ik lang zal moeten zoeken maar gelukkig ben ik positief ingesteld. Dat weet u wel.

Ik zal proberen u te overtuigen van een visie op mediavlak die haar kiem kende in de vorige legislatuur en die zelfs partijoverschrijdend is. Media en nieuwe media zijn een wereldwijde economie geworden. Dat is een toekomst economie. Het gaat hier niet over lokale urban radio, nog minder over een openbare omroep die moet besparen en nog veel minder over studies en analyses. Want blijkbaar is dit een studieregering geworden. Als ik dan toch een politieke connotatie mag geven aan uw beleid, dan moet ik u zeggen dat u conservatiever overkomt dan de vorige Mediaminister Bourgeois, die ik al heel conservatief vond. Maar minister Bourgeois is eruit geknikkerd.

Dat geeft een probleem met mijn politiek wereldbeeld want ik had verwacht dat u wat progressiever zou zijn en dat uw visie toekomstgericht zou zijn.

Minister, de hele wereld investeert in digitale mediacultuur: radio, net-tv, draadloos internet, firewall marketing, multichanneling, crossmediaal, gamingcultuur, wireless applications, blackberry.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord. Wie uit het Koffiehuis komt, moet hier nu niet de rust komen verstoren. Wie hier aanwezig was, kwam naar de heer Verstrepen luisteren.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik vind het spijtig dat het intieme moment dat ik met de minister aan het sharen was wordt onderbroken door geroezemoes.

Minister, zolang ik onder andere blackberry, broadcasting, HD radio en dergelijke meer niet terugvind in uw beleidsnota, moet u begrijpen dat ik superkritisch moet blijven. Ik weet soms niet wat ik u moet vragen: iets over analoge radio, discussies uit de prehistorie, Radio Brussel, de Ancienne Belgique, ik weet het niet. Ik zou het graag willen weten maar antwoorden zijn er tot nu toe niet. Uw beleidsnota Media is voor de anciens in de commissie een vrij leeg document. Wij willen u helpen met inzichten. Wij proberen u te triggeren met kritische vragen die u en uw kabinet zouden doen nadenken over media in Vlaanderen. Wij willen uw Happy Trigger zijn maar dan moet u wel meegaan.

Vergeet FC De Kampioenen of een raad van bestuur van een openbare omroep die in de Europese context een regionale omroep is, want de Belgische omroep bestaat nog steeds uit twee stukken. Denk dus aan de regio, denk aan de toekomst van Vlaanderen, bouw een digitaal Vlaanderen op, en geen analogo mediamuseum. Als we een nieuwe economie, met nieuwe jobs voor een nieuwe generatie willen, dan hebt u ten dele de sleutel in handen. Ik hoop dat u in deze legislatuur de sleutel vindt en gebruikt. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik dank alle sprekers voor de positieve aanmoedigingen. Ik kijk uiteraard uit naar de discussies in de commissie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Bart Caron en Luckas Van Der Taelen tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Cultuur 2009-2014 – 192 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Begin van de stemming.

Stemming nr. 1

Zie hier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

6 leden hebben ja geantwoord;

65 leden hebben neen geantwoord;

35 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

Redenen voor onthouding?

De heer Hermes Sanctorum: Ik heb een stemafpraak met de heer Vandenbroucke.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Coppé.

De heer Marino Keulen: Ik heb een stemafpraak met de heer Ceysens.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Gennez.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb een stemafpraak met de heer Decaluwe.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans, Peter Gysbrechts, Bart Tommelein en Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Cultuur 2009-2014 – 192 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 2

Zie hier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

18 leden hebben ja geantwoord;

59 leden hebben neen geantwoord;

28 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Paul Delva, Johan Verstreken, Veli Yüksel, Lieven Dehandschutter, Wilfried Vandaele en Philippe De Coene en mevrouw Yamila Idrissi tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Cultuur 2009-2014 – 192 (2009-2010) – Nr. 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Bart Caron tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Sport 2009-2014 – 200 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
41 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Kris Van Dijck, Lieven Dehandschutter, Johan Sauwens, Veli Yüksel, Johan Verstreken en Philippe De Coene en mevrouw Caroline Gennez tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Sport 2009-2014 – 200 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
6 leden hebben neen geantwoord;
41 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Johan Deckmyn, Wim Wienen en Erik Arckens tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Sport 2009-2014 – 200 (2009-2010) – Nr. 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
17 leden hebben ja geantwoord;
82 leden hebben neen geantwoord;
8 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Peter Gysbrechts, Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein, Herman Schueremans en Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Sport 2009-2014 – 200 (2009-2010) – Nr. 5

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
29 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Sabine Poleyn, Katrien Schrijvers, Tinne Rombouts en Danielle Godderis-T'Jonck en de heren Lieven Dehandschutter, Philippe De Coene en Chokri Mahasinne tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Jeugd 2009-2014 – 203 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
67 leden hebben ja geantwoord;
40 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Elisabeth Meuleman tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Jeugd 2009-2014 – 203 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
41 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Chris Janssens, Johan Deckmyn, Erik Arckens en Wim Wienen tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Jeugd 2009-2014 – 203 (2009-2010) – Nr. 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
24 leden hebben ja geantwoord;

67 leden hebben neen geantwoord;
15 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Bart Caron en Luckas Van Der Taelen tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Media 2009-2014 – 209 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
83 leden hebben neen geantwoord;
17 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Wim Wienen, Johan Deckmyn en Erik Arckens tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Media 2009-2014 – 209 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
17 leden hebben ja geantwoord;
90 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Bart Tommelein, Jean-Jacques De Gucht, Peter Gysbrechts, Herman Schueremans en Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Media 2009-2014 – 209 (2009-2010) – Nr. 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
37 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
10 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Jos De Meyer en de dames Tine Eerlingen en Els Robeyns tot besluit van de op 9 maart 2010 door de heer Jos De Meyer in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toestand van de gebouwen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) in Merelbeke – 425 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
90 leden hebben ja geantwoord;
16 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Stefaan Sintobin en Joris Van Hauthem en de dames Linda Vissers en Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt tot besluit van de op 9 maart 2010 door de heer Jos De Meyer in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toestand van de gebouwen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) in Merelbeke – 426 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
24 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord;
15 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Irina De Knop, de heer Sven Gatz en de dames Marleen Vanderpoorten, Gwenny De Vroe en Ann Brusseel tot besluit van de op 9 maart 2010 door mevrouw An Michiels in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toestroom van anderstalige leerlingen in de scholen in Halle-Vilvoorde – 430 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
42 leden hebben ja geantwoord;
59 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Johan Deckmyn, Frank Creyelman, Chris Janssens en Jan Penris tot besluit van de op 11 maart 2010 door de heer Johan Deckmyn in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de herstructureringen bij Carrefour – 432 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
16 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Jan Penris, Frank Creyelman, Johan Deckmyn en Chris Janssens tot besluit van de op 11 maart 2010 door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toekomst van de Antwerpse Opelfabriek in het licht van de gewijzigde financiering van het reddingsplan van GM voor Opel – 434 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, collega's, Opel Antwerpen is hier vandaag de alfa en de omega. Ik ben blij dat heel veel mensen het geduld hebben gehad om het begin van de besprekingen, 7 uur geleden, mee te maken en ook hier op het einde van de dag nog te willen luisteren.

Ik denk dat we elkaar in dit dossier over alle partijen heen aan het vinden zijn. Daar waar de Vlaamse Regering in den beginne officieel niet wilde weten van een zogenaamd plan B, geeft ze nu de facto toe dat zo'n plan B goed is voor alle betrokkenen, en dat siert haar. Wij willen de regering daartoe aanmanen. Wij willen de regering in haar ambities ondersteunen.

In het voorstel van resolutie dat wij hebben ingediend, voorzitter, dringen we erop aan dat de regering dat ook concretiseert, in die zin dat ze de nodige gelden ter beschikking stelt om de site eventueel over te kopen van het Havenbedrijf, dat in dezen een voorkooprecht heeft. Op zo'n moment maakt de regering zeer duidelijk dat ze het meent met de toekomst van de maakindustrie in het algemeen, en de automobieliindustrie in Antwerpen in het bijzonder.

Collega's, ik reken op uw warme sympathie, minstens op uw onthouding.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 18

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
17 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
29 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 31 maart 2010 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20.37 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, An Michiels, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurg Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

Afwezig met kennisgeving

Carl Decaluwe, Lydia Peeters: ambtsverplichtingen;

Bart Tommelein: door Vlaams Parlement toegestane zending;

Annick De Ridder, Marijke Dillen: familieverplichtingen;

Tinne Rombouts: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Lode Ceysens, Griet Coppé, Jean-Jacques De Gucht, Karim Van Overmeire, Mercedes Van Volcem

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint,

Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Fientje Moerman, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Wim Wienen

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroj, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven

Gatz, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Fientje Moerman, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseele, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

■

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseele, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer,

Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marleen Vanderpoorten, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseele, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Croyelman, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Bart Caron, Patricia De Waele, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Fientje Moerman, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven

Gatz, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Fientje Moerman, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 10:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brussee, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Marino Keulen, Fientje Moerman, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Verstrepen

■

Stemming nr. 11:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Filip Watteuw

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle

Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ivan Sabbe, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Marino Keulen, Fientje Moerman, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels

■

Stemming nr. 12:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 13:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Irina De Knop, Marnic De

Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr. 14:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Sonja Claes, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Peter Vanvelthoven, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brussee, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Marino Keulen, Fientje Moerman, Herman Schueremans, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Verstrepen

■

Stemming nr. 15:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brussee, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Marino Keulen, Fientje Moerman, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Verstrepen

■

Stemming nr. 16:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Sven Gatz, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Mark Demesmaeker, Marino Keulen, Fientje Moerman, Hermes Sanctorum, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels

■

Stemming nr. 17:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoutd, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Marino Keulen, Fientje Moerman, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 18:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Sonja Claes, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Bart De Wever, Sophie De Wit, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Peter Vanvelthoven, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Luckas Van Der Taelen, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

